

LUKA

1 ¹Tiyopilasi tam taniwaga dewadewam. Awai u hayata hi waawala naka lawa hi maga дума hi wileta ipa hina giluma hopunehi. ²Yesu a baha tu limoinena po tu bagibagiyena anani wawala ugolina hi bahebaheya hi giluma hopunehi. ³Geka ginoulihi hai ani wawala ugolihia a todi ma a inugohiyahiyawehi po i nenei naka i dewadewa дума yaka a giluma dumaluhi tam Tiyopilasi bimgei. ⁴Ma geka a dewadewaya naka apo ginouli atapuhi hi palipaliwelem moimana una hanapugeya.

Yoni bapatiso houga gunina hi wipaliweleneya

⁵Heloda a houga wiwasawasa u Yudeya ma tu witalaguyaba gehouna gowana Sakaliya tauna Abiya a bagibagi tu woiteyana i mamae. Agona gowana Elisabeta tauna Alona gugunigei i nei. ⁶Hai luwaga Yaubada matana hi dumalu po a lugagayo po a palihanahanapu atapuhi hi iponawogogehi. ⁷Tamogi ega natuhi babana Elisabeta naka alinawa ma i wikeduluma po Sakaliya amaka i wibada.

⁸Iyeta gehouna Sakaliya witalaguyaba bagibagina i laidumaluya Yaubada u matana. ⁹Ma tu witalaguyaba hai dewa naka wikibu po wikibugei i welutahaya po ipa apo tauna dadi ina apuya. Ega yaka i lui gae Guyau a numa dalabu baneina u hinena. ¹⁰Ma lawa atapuhi noka hougana dadi i apapuya naka u uputa hi laupali.

¹¹Ma Guyau a tu winoyanoya dadi ani'mapuna u awala hinebawanei i lugeleteya. ¹²Hougana Sakaliya i gagaleya po i goholi ma matouta i geini. ¹³Ma Yaubada a tu winoyanoya i baha i pa, 'Sakaliya, ega una matomatouteu. Yaubada amaka am lupali i nonoli po agom Elisabeta apo natum olotona ina guni. Apo gowana Yoni una hiyawai. ¹⁴Apo ina tutuipeili hougana una kaoha po una kaoha дума ma gasi lawa magomagouhi apo hina kaoha. ¹⁵Matababana Guyau u matana apo tauna lawa baneina. Apega wine po umauma kadikadidilihi ina umuma. Ma hina guniguni hougana apo Alugo Woiyawa ina wihogoya po ina mamae po houga magomagouna. ¹⁶Ma tauna apo Isalaela lawahi ina buinihi po hina luhagawilehi Guyau Yaubada ugolina. ¹⁷Tauna apo Guyau u

naonei ina tahaya mai a nugotuhu po a wipoya mei tu bahapiko Elaisiya. Ama po natu tauna apo ina winugoemotahi po tu wiponahahalena dewadumaluna ugolina ina hounihi. Ma Guyau ubeina lawa ina wononogehi.’

¹⁸Sakaliya i baha nae tu winoyanoya ugolina i pa, ‘Iyowai apo geke a wikawamoineya babana tau amaka a wibada ma agou i wikeduluma’.

¹⁹Ma tu winoyanoyana a baha i wimiheya i pa, ‘Tau Gabeliyela houga magomagouna Yaubada u matana a towotowolo. Ma tauna i himiliu po a nei ugolim geke tuwega dewadewana ipa a paliwelem. ²⁰Tamogi u baha ega uta kawamoineya ma agom a houga wigunaguna ugolina apo una limoineya. Ma ega uta kawamoineru yaka apo una wigumgum po ega ponam a sigana iyeta noka ugolina anona ina lugeleteya.’

²¹Lawa boluhi u uputa hai wiotonana ugolina ma hi pa, ‘Iyowai po Sakaliya a mae i dao numa dalabu baneina u hinena?’ ²²Hi otonana ma Sakaliya i hopu mai po hi pa, ‘Nugote Sakaliya numa dalabu baneina u hinena awai i galey, po ega emoemotana ina baha ma nimanei e ibaabani’.

²³Iyeta wabihaga hi nae ma apoma Sakaliya a bagibagi atapuhi i wikokowihi ma apoma i gunawileya a u meyagai. ²⁴Ma a bagibagi hi kokoe po gaogao ega ita dao ma agona Elisabeta i koiba po tuawana hau numa i mamae wamaahiya nimitutu hi kokoe ma i pa, ²⁵‘Amalai apoma Guyau i haguwe po u wialinawa wihinimayana lawa u matahi i wihaleya’.

Yesu houga gunina tu winoyanoya Maliya i paliweleya

²⁶Elisabeta i koiba po i mamae a wamaahiya magouna 6 ma Yaubada a tu winoyanoya gowana Gabeliyela i himila hopu neiyai u Nasaleta, Galili u tupona. ²⁷Tu winoyanoyana guguhini gowana Maliya a tuwega i neiyai. Maliya tauna hi bigeya wasawasa Dawita a guguni hewalina gehouna gowana Yosepa ugolina. ²⁸Tu winoyanoyana i nei po Maliya ugolina i pa, ‘Tinani tam. Guyau a winagana po gasi tauna tam mitehi.’

²⁹Tu winoyanoyana a baha ugolina ma Maliya nugonugona i helele duma po a bahahi anohi i inugonugotuhugehi. ³⁰Ma tu winoyanoyana i pa, ‘Maliya, ega una matomatouta babana amaka Yaubada i hagu lagonem. ³¹Tam apo natum olotona una koibeya po una guni po gowana Yesu una hiyaw. ³²Tauna apo lawa baneina gehouna ma lawa apo hina wootalagiyeya hina pa, “Yaubada Gegewahagana Natuna”. Ma Guyau Yaubada apo tauna ina dewaya po wasawasa mei gogana Dawita i wasawasa pite, ³³po apo Yakobo a guguni u hinehi ina iwasawasa houga magomagouna ina nae po ega a siga ma anani taniwaga apega ina kokoe.’

³⁴Ma Maliya tu winoyanoyana ugolina i baha i pa, ‘Tau ega ata tawine ma apo iyowai a wigunaguna?’

³⁵Ma tu winoyanoyana i pa, ‘Alugo Woiyawa apo ina nei po Yaubada a wipoya ina welem po ugolinei tewela waiwoiyawana una guni po gowana hina hiyawwi, Yaubada Natuna. ³⁶Am guguni wawinena Elisabeta gasi i koiba a houga wikeduluma ugolina. Tauna ipa ega emoemotana ina wigunaguna ma amalai a wama hiya magouna 6. ³⁷Matababana Yaubada ginouli atapuhi emoemotana.’

³⁸Ma Maliya i baha nae tu winoyanoyana ugolina i pa, ‘Tau Guyau tu wiponawogogena ma amalai awai u palipaliweleu ugodliu ina wawala’. Ma tu winoyanoyana Maliya i nehaleya.

Maliya i witoumana nae Elisabeta ugolina

³⁹Geka u mulina Maliya i wononogo ma i wotowolo po i nae dobu waioyana i tutani po i nae Yudeya u hinena. ⁴⁰I nae po Sakaliya a u numa i geleta po Elisabeta i mamali. ⁴¹Ma Elisabeta pona i noonoli po natuna managona u hinena i'mtuilupa po Elisabeta Alugo Woiyawa i wihogoya. ⁴²Ma ponana i lata ma i wootu i pa, ‘Wiwine atapuhi u hinehi tam tu kaoha lagona po tewelana apo una guniguni tauna tu kaoha. ⁴³Aee, awai binei lunugotootogo geke pite i wawala po u Guyau hinana i witoumana mai ugodliu. ⁴⁴Matababana am baha wimaamala a noonoli po tewela u managou i kaoha po i'mtuilupa. ⁴⁵Guyau a baha u itumaganeya binei apo ina laimoineya naka tam tu kaoha.’

Maliya Guyau i huneya

⁴⁶Maliya i pa,

‘Guyau a hunena dumaya

⁴⁷ma nugonugou hinena i wotalagae

babana u Yaubada Tu wiluyagohaniu.

⁴⁸ Tau a tu bagibagi yabayababa ma i galena tuhagau tau.

Ugolinei lawa atapuhi amalai ma i wawala po i nanae apo hina pa tau tu kaoha.

⁴⁹ Matababana Yaubada manininagei ginouli gegehi biugei i dewahi.

Tauna gowana i wiwoiyawa.

⁵⁰ A lunugotootogo i mewahaga hapana po hapana ugodlihi iyawoi

Yaubada hi matumatuteya.

⁵¹ Tauna nimana kadikadidilina i lodomi

po tu nugogegae hai wiwogatala i lunohahi.

⁵² Wasawasa gegehi hai ani tugula ugodlihi i hauhopunehi

ma tu nugohopuhopu i houna geletehi.

⁵³ Tu omhilage lawahi i wiomhiyogohi,

ma tu wigapola lawahi a nima kwakwawihhi i himilihi.

⁵⁴ A paliwitumagana googata ugodlihi i womomota emoteya,

ma i nei Isalaela lawahi ina haguta.

⁵⁵ A lunugotootogo Abelaham ugolina i woogeleteya po gasi googana, po ataputa ugolita apo ina nae po ega a siga.'

⁵⁶ Ma Maliya Elisabeta mitehi hi mamae wamahaia tonuga hi kokoe ma i gunawilena meya a u numa.

Yoni hi guni

⁵⁷ Elisabeta upuna i wiyuwa po i igunaguna po natuna olotona. ⁵⁸ Ma a lawa po a guguni hi noonoli po tauna mitehi hi kaoha babana Guyau a hagu dewadewa dumana i weleya.

⁵⁹ Natuna i guni po iyeta magouhi 8 hi kokoe ma lawa hi'mboina mai. Ma hai dewa hi deweya po tewelana a wekiwekilala naka hinina hi hapi ma ipa Sakaliya hina wiwaligeheya. ⁶⁰ Ma tamogi hinana i pa, 'Apega. Apo gowana Yoni.'

⁶¹ Ma a lawa hi pa, 'Ega ita dewadewa ipa Yoni una hiyawu babana ega am bada gehouna gowana Yoni'.

⁶² Apoma amana nimahiyei hi paliweleya gowana apo iyai ina hiyawu, babana tauna naka i wigumgum. ⁶³ Ma Sakaliya ani'mgiluma i lupaliyeya po i'mgiluma i pa 'Gowana Yoni'. Ma lawa nugonugohi hi goholihi. ⁶⁴ Ma noka houkana Sakaliya a wigumgum i kokoe po i wibaabani meme ma Yaubada i wotalagiyeya. ⁶⁵ Lawa u liyaliyahi tu mae matouta i wihogohi. Ma geke dewana atapuna tuwegana naka Yudeya oyana i weluyayata pahi. ⁶⁶ Lawa iyawoi tuwegana hi noonoli naka hai nugohine ma hi pa, 'Geke tewelana apo tauna iyai?' Matababana i lugeletana dumaya naka Yaubada a wipoya tauna ugolina.

Sakaliya a bahapiko

⁶⁷ Yoni amana Sakaliya Alugo Woiyawa i wihogoya po Yaubada tuwegana i baheya i pa,

⁶⁸ 'Isalaela lawahi ata Guyau Yaubada ta wotalagiyeya.

Tauna a lawa haguta binei i nei po hau panipani i lupena haleta.

⁶⁹ Yaubada a tu wiponawogo lawana gowana Dawita gogana i himiliyai Tu wiluyagohanita kadikadidilina.

⁷⁰ Tu bahapiko waiwoiyawahi hi palipaliwitumaganeta hi pa,

⁷¹ Tu wiluyagohana apo ina himili yaka tauta ata gawiya po tu wihinigigiyeta hai manini ugolihina ina luyawahita.

⁷² Ma i baha i pa apo googata ina lunugotootogogehi po a wiwogatala waiwoiyawana nugonei ina gae.

⁷³ Mei gogata Abelaham ugolina i igwala, naka pite i paliwitumaganeta.

⁷⁴ Tauna ata gawiya u nimahi apo ina halota po tauna apo ta pupouleya ma apega ta lowogeya.

⁷⁵ Yaka houga magomagouna ata luyagohana iyetahi ugolihina ata dewa apo hina wiwoiyawa po ina dumalu tauna u matana.

- ⁷⁶ Ma tam natuwe, Yoni, apo Yaubada Gegewahagana a tu bahapiko.
Apo Guyau u naonei una tahaya
po a tahaya una diuya.
- ⁷⁷ Ma lawa una paliwelehi naka Yaubada apo hai apapoe ina paligigilihi
ma luyagohana hina tuhagaya.
- ⁷⁸ Ata Yaubada a lunugootogo po a woideedeyana,
apo luyagohana yayatana namanamalina ina dewaya po ina
lalanita.
- ⁷⁹ Apo yadei ina lalana hopu mai iyawoi hilage loguna u hinena ta
mamae ataputa ugolita,
po dumola tahayana ugolina aeta hounana ina laidumaluya.’
- ⁸⁰ Tewelana Yoni i lalata ma a winugonugotuhu hi lalata. Ma hau
balabala yabayababa i meme nae a sigana a houga i geleta po Isalaela
lawahi u matahi i wogeletena meya.

Yesu hi guni

2 ¹Noka houkana Sisa Ogasito a houga witaniwaga Loma u hinena ma
i baha ipa apo tupo atapuna lawa gowahi hina giluma hopunehi.
²Geka naka omgiluma tahatahayana Kwiliniya a witaniwaga u Siliya
houkana. ³Ugolinei ma lawa atapuhi yamoha po yamoha i nanae a
meyagai ugolina po gowana hi gilugilumi.

⁴Tupo Galili u hinena u Nasaleta Yosepa i wotowolo po i gae u
Yudeya, meyagai gowana Betelehem ugolina. Yosepa i nae noka hosi
babana gogana Dawita noka dobunei i nei. ⁵Ma tauna Maliya ugolina hi
bigebigeya mitehi hi nae po gowahi hi gilumihi. Maliya a koibana ⁶ma u
Betelehem hi mamae po a houga wigunaguna i geleta. ⁷Ma i wigunaguna
po a tutuwoga olotona i guni po lupulugei i huma imahiyeya ma
gamogamo hai gaeba u hinena i wienoya. Matababana ani wiyagohina
numana u hinena ega meka babanoya kwakwawina.

Tu winoyanoya tuwega hi niyeya sipi tu galena itete ugolih

⁸Dobuna u liyaliana naka sipi tu galena itete u pitepitemi hai sipi
upomgei hi gagalena itete. ⁹Ma Guyau a tu winoyanoya i lugeleteya
ugolih po yayata namanamalina i yayata wiiwilehi po lowo i geinihi.
¹⁰Ma ega yaka tu winoyanoyana i pa, ‘Ega ona matomatotouta. Ami
tuwega dewadewana waikaohana a neiyai lawa atapuhi ubeihi. ¹¹Geka
amalai Dawita a meyagai u hinena Tu wiluyagohanimi hi guni. Tauna
Guyau, Yaubada a Besinana lawana. ¹²Ma ani limoina naka tewelana
apo a humahumana gamogamo hai ani am u hinena e eneno ma apo ona
tuhagaya.’

¹³Mala emosi ma tu winoyanoya boluhi yadei hi lugeletehi tulahina u
liyaliana po Yaubada ugolina hi yamhuna hi pa,

¹⁴ ‘Yaubada Gegewahagana ta wotalagiyeya

po iyawoi hau hipuli i kaokaohehi ugolih i nugodumola ina mae.’

¹⁵ Hougana tu winoyanoyana i wotowolo po i gae hau yada ma sipi tu galena itete tuawahi hi pa, ‘Guyau geka ginoulina ugolita i woogeleteya ta nae u Betelehem po ta galey a’.

¹⁶ Ega yaka yagiyagina hi nae po Maliya po Yosepa po tewelana gamogamo hai gaeba u hinena i eneno ma hi tuhagahi. ¹⁷ Ma hi gagalehi po hi paliwelehi iyowai tewelana binei ma tu winoyanoya ugolih i bahabaha. ¹⁸ Iyawoi sipi tu galena itete hai bahana hi noonoli po hi gohola dumahi. ¹⁹ Ma Maliya geka ginoulihi atapuhi nugonei hi gae ma i toditodi naka bala tapuna. ²⁰ Ma sipi tu galena itete Yaubada hi wotalagiyeya po hi hunehuneya ma hi gunawilehi. Matababana awai atapuna hi noonoli po hi gagaley a naka i laimoineya mei tu winoyanoyana i palipaliwelehi pite.

Yesu hi wigowaya

²¹ Iyeta magouhi 8 hi kokoe ma tewelana a wekiwekilala naka hinina hi hapi ma hi wigowaya po Yesu. Gowana geka yohola ega hita guni ma tu winoyanoya hi palipaligeleteya tauna hi hiyawi.

Numa dalabu baneina u hinena Yesu hi wogeteeya

²² Mose a lugagayo i baheya i pa, tutuwau hai wigunaguna u mulina hina laiyeueyu mehi. Ega yaka Yosepa ma Maliya tewelana hi weluwaya po hi nae u Yelusalem ipa Yaubada ugolina hina wogeteeya. ²³ Matababana Mose a lugagayo ugolina i baheya i pa, ‘Tutuwoga ololotohi atapuhi hina palipaligwalehi Guyau ugolina’. ²⁴ Ma Mose a lugagayo i baheya i pa, ‘Bunebune luwaga bo natunatuhi luwaga ugolihiyei hai ani witalaguyaba hina dewadewahi’.

²⁵ Noka hougana lawa gehouna dewadewana gowana Simona Yaubada tu wiponawogogena u Yelusalem i mamae. Tauna Isalaela Tu witowolo mena i ototoni ma Alugo Woiyawa i luiya. ²⁶ Ma Alugo Woiyawa i paliweley a naka apega ina hilage a sigana Guyau a Besinana lawana ina galey a ma apoma ina hilage. ²⁷ Tewelana Yesu tu gunina hi geleteya numa dalabu baneina u hinena ipa Mose a lugagayo hina wotagoya ma Alugo Woiyawa Simona i tahaeya po i nae numa dalabuna u hinena. ²⁸ Ma Simona tewelana i guni po u nimana ma a wimaamala Yaubada ugolina i dewaya i pa,

²⁹ ‘Guyau Wasawasa, am paliwitumagana amalai u limoineya yaka amaka ma tau am tu bagibagi nugodumolagei una palihaleu po a hilage.

³⁰⁻³¹ Matababana amaka am Tu wiluyagohana lawa atapuhi ubeih i u wononogogeya matougei a galey a.

³² Tauna tu meuputa hai yayata am nugotuhu galena tuhagana binei.

Ma am lawa mi Isalaela hai wasawasa binei.'

³³ Simona Yesu binei ma awai i bahebahehi naka amana po hinana hi nugogohola duma. ³⁴⁻³⁵ Ma i kawaidewedewehi ma Maliya ugolina i baha nae i pa, 'Apo nugonugom ina wiyuwa duma babana geke tewelana tauna wekiwekilala Isalaela lawahi ugolihhi, ma apo hina wihinigiyeya. Lawa hai nugotuhu gowagowadahi apo ina wogetehi tepanei ma lawa boluhi apo hina peu ma gehouhi hina towolo.'

³⁶ Noka hougana keduluma odubona gowana Ana tauna tu bahapiko gehouna ma amana Penuweli ma a guguni Asa. Tauna a guguhinina ma i tawine po i mamae agona mitehi naka bolima magouhi 7, ³⁷ ma i hiwape po i mamae naka bolima magouhi 84. Tauna numa dalabu baneina ega ita nenehaleya. Uguwa po iyeta i wootalagae po am i iyohiyeya ma i laupali. ³⁸ Noka hougana emosina i lui gae hau numa dalabuna tewelana ubeina po Yaubada ugolina i wimaamala. Ma iyawoi Yelusalem Tu luyawahina hi ototoni atapuhi ugolihhi i wibaabani.

³⁹ Hougana tewelana hinana po amana Mose a lugagayo dewana atapuna hi ikokowi naka hi gunawilehi Galili u tupona, hai meyagai dumana Nasaleta ugolina. ⁴⁰ Ma tewelana i lata po i kadidili ma nugonugona i holahola po Yaubada a nugohegoya tauna ugolina.

Tewelana Yesu numa dalabu baneina u hinena

⁴¹ Bolima emosi po emosi Yesu tu gunina hi gegae u Yelusalem Welulagona tolehana ubeina. ⁴² Hougana Yesu a bolima magouhi 12, hinana po amana mitehi hi gae toleha binei mei bolima emosi po emosi. ⁴³ Ma hougana tolehana i kokoe po hai hougana gunawilana ugolina tewelana Yesu u Yelusalem ma hi nehaleya. Hinana po amana ega hita hanapugeya. ⁴⁴ Hai nugotuhu hi pa, bolu mitehi hi nena naka tauna mitehi. Ugolinei ma iyeta atapuna hi negeya ma apoma hi tugudu po hai guguni po hai lawa u hayahi hi beiha. ⁴⁵ Ma ega hita tuhagaya yaka hi beiha po hi gunawilehi u Yelusalem. ⁴⁶ Iyeta tonuga hi kokoe ma apoma numa dalabu baneina u hinena hi tuhagaya. Tu wiatatiana u hayahi i tugula ma i launonola ma i laubayabayada. ⁴⁷ Tu lunonolena atapuhi a hanapu po baha wimihana ugolina hi gohola dumahi. ⁴⁸ Hougana hinana po amana hi gagaleya po hi gohola dumahi. Ma hinana i baha nae ugolina i pa, 'Natuwe, iyowai po geke u dewiyai? Amam po tau a nugodubuiyai to bibihem.'

⁴⁹ Ma tauna ugolihhi i baha i pa, 'Awai binei uheiya o bibiheu? Moina ega ota hanapugeya naka tau Amau a numa u hinena?' ⁵⁰ Ma awai ugolihhi i bahebaheya naka ega hita hanapugeya.

⁵¹ Tauna mitehi hi hopu po hi nae u Nasaleta po iponawogogehi. Ma geke ginoulihi atapuhi naka hinana a nugohine. ⁵² Yesu i lalata ma a winugonugotuhu hi lalata po Yaubada po lawa hi kawaidewedeweya.

Yoni bapatiso a luguguya

3 ¹Sisa Tibeliya u Loma i iwasawasa bolima magouna 15 u hinena naka Ponitiyo Pilato mi Yudeya hai taniwaga. Ma Heloda Galili tupona i gagalena iteteya ma walehina Pilipo Ituleya tupona i gagalena iteteya, ma gasi Talakoniti tupona i gagalena iteteya. Ma Lisaniya Abilini tupona i gagalena iteteya. ²Ma Anase po Kayapa tauhi tu witalaguyaba tanitaniwagahi. Geka tauna hougana Yaubada a baha i nei Sakaliya natuna Yoni ugolina hau balabala yabayababa. ³Yoni tauna i lui po i nae Yodani tupona atapuna u hinena apapoe paligigilana ubeina nugobui bapatisona i lauguguyeya. ⁴Mei tu bahapiko Isaiya a baha bukana u hinena i gilulumi i pa,

‘Lawa gehouna hau balabala yabayababa e iototu i pa,

“Guyau a tahaya ona wononogeya.

A tahaya ona lidumaluhi.”

⁵Guguba atapuhi apo hina hogohi.

Oya baneihi po habuluhi apo hina hopu.

Tahaya waiwilowilowahi apo hina dumalu.

Ani nae waitupitupihi apo hina wihabuhabuna.

⁶Ma lawa atapuhi apo Yaubada anani wiluyagohana hina galeyā.’

⁷Bolu hi hopu mai po Yoni ipa ina bapatisohi naka ugolihī i baha i pa, ‘Taumi ani galenami mei mota, ugolinei Yaubada a luuyogigai iyetana ipa ona lowo haleya. ⁸Tamogi ega emoemotami babana ami nugobui anohi ega ota wogeletahi. Ma ega tuawami ona pa, “Gogiyai Abelaham”, naka ginouli yabayababa babana a paliwelemi Yaubada emoemotana po geka gaimahi ina dewahi po Abelaham googana. ⁹Geka hougana Yaubada ilama i wononogogeya ipa mayau u dedena ina taleya. Ugolinei ma mayau atapuna ega ita ugugo apo ina talahalehi po mayau alalatana ugolina in'omapugehi.’

¹⁰Ma bolu hi lubayadeya hi pa, ‘Iyowai apo to dewa?’

¹¹Ma hai baha i wimiheya i pa, ‘Iyai ugolina lului luwaga yaka ina gutaya lawa gehouna ega ita ilului mitehi. Ma iyai ugolina aniani yaka dewana emosina ina dewaya.’

¹²Takisi tu tama hi nei po ipa bapatiso hina waya tauhi gasi hi baha ugolina hi pa, ‘Bada, apo awai to dewaya?’

¹³Ma tauna i baha i pa, ‘Gapola mihana a lata awai mi Loma hi bahebaheya naka ega ona huhouna lagoneya’.

¹⁴Tu wigawiya hi lubayadeya hi pa, ‘Ma tiyai apo iyowai to dewa?’

Ma ugolihī i baha i pa, ‘Lawa hai gapola ega ona halohalohi bo koyamagei ona tamitamihī. Ma ami bagibagi mihahi ona kaohehi tamogi.’

¹⁵Lawa hai witumagana hi lata po hi nugowilawila hi pa, nugote Yoni tauna Yaubada a Besinana lawana. ¹⁶Yoni atapuhi ugolihī i baha nae i

pa, ‘Tau eega; tau goilagei a ibapatisomi ma tauna tu gelagoniu naka e nenei. Tau ega u dewadewa awai ipa apo a aehumahuma a lupeni. Tauna apo Alugo Woiyawei po wipoya mei mayau alalatanei ina bapatisomi. ¹⁷Anani luhapu hipana u nimana po aniani mei pegapega ina tuwaluhi po a hanali u hinena ina tuupumi. Ma nudanudahi apo mayau alalata tuwetuweneina ugolina ina apuhi.’ ¹⁸Luguguya galenahi tapuhi po tapuhigei Yoni tuwega dewadewana i lauguguyeya lawa ugolih.

¹⁹Ma Yoni taniwaga Heloda i palihopuhopuneya babana walehina agona gowana Helodiyasi i lawalawagi binei. Ma gasi dewa apapoe atapuhi Heloda i dewadewahi bihiyei. ²⁰Apoma apapoe banei dumana Heloda i dewadewaya naka Yoni hau numa panipani i tuguduya.

Yesu a bapatiso

²¹Lawa atapuhi hi bapatiso po u mulina Yesu i bapatiso. Ma hougana Yesu i laupali naka yada i gunahoeya ²²po Alugo Woiyawa i libunebuneya ma i hopu mai tauna ugolina. Ma pona yadei i hopu mai i pa, ‘Tam Natuwe a luhogalem, ma bimgei a kaoha’.

Yesu googana

²³Yesu hougana a bagibagi i wawali naka a bolima magouna 30. Tauna lawa hi pa amana Yosepa ma Yosepa Heli natuna.

²⁴Heli Matati natuna ma Matati Libai natuna.

Libai Meleki natuna ma Meleki Yanai natuna, ma Yanai Yosepa natuna.

²⁵Yosepa Matiyasi natuna ma Matiyasi Eimosi natuna.

Eimosi Nahum natuna ma Nahum Esili natuna.

Esili Nagai natuna ma ²⁶Nagai Mata natuna.

Mata Matatiya natuna ma Matatiya Semeina natuna.

Semeina Yoseka natuna ma Yoseka Yoda natuna.

²⁷Yoda Yowanani natuna ma Yowanani Lesa natuna.

Lesa Selubabe natuna ma Selubabe Satiyeli natuna.

Satiyeli Neli natuna ma ²⁸Neli Meleki natuna.

Meleki Adi natuna ma Adi Kosam natuna.

Kosam Elumadam natuna ma Elumadam Elu natuna.

²⁹Elu Yosuwana natuna ma Yosuwana Eliyesa natuna.

Eliyesa Yolim natuna ma Yolim Matati natuna.

Matati Libai natuna ma ³⁰Libai Simiyona natuna.

Simiyona Yuda natuna ma Yuda Yosepa natuna.

Yosepa Yonam natuna ma Yonam Eliyakim natuna.

³¹Eliyakim Meleya natuna ma Meleya Mena natuna.

Mena Matata natuna ma Matata Natani natuna.

Natani Dawita natuna ma ³²Dawita Yese natuna.

Yese Obedi natuna ma Obedi Bowasa natuna.

Bowasa Sala natuna ma Sala Nahasona natuna.

³³Nahasona Amidana natuna ma Amidana Adimana natuna ma Adimana Ani natuna.

Ani Heselona natuna ma Heselona Pelesa natuna.

Pelesa Yuda natuna ma ³⁴Yuda Yakobo natuna.

Yakobo Isako natuna ma Isako Abelaham natuna.

Abelaham Tela natuna ma Tela Naho natuna.

³⁵Naho Seluga natuna ma Seluga Leu natuna.

Leu Pelega natuna ma Pelega Ebe natuna.

Ebe Sila natuna ma ³⁶Sila Kainana natuna.

Kainana Apakada natuna ma Apakada Sem natuna.

Sem Nowa natuna ma Nowa Lameka natuna.

³⁷Lameka Metusela natuna ma Metusela Enoka natuna.

Enoka Yaledi natuna ma Yaledi Mahalali natuna.

Mahalali Kainana natuna ma ³⁸Kainana Enosi natuna.

Enosi Seta natuna ma Seta Adam natuna ma Adam Yaubada natuna.

Yesu a ludadana

4 ¹Yesu Yodani u goilana Alugo Woiyawa i wihogoya ma i gunagunawileya naka Alugo Woiyawa tauna i niyeya hau balabala yabayababa. ²Iyeta magouhi 40 u hinehi Tomodulele i laudadani. Noka iyetahi ugolih i ega it'omam po u mulina ma am i hilage.

³Ma Tomodulelena i baha nae ugolina i pa, 'Inapa tam Yaubada Natuna yaka geke gaimahi una baha po hina lianianihi'.

⁴A bahana Yesu i wimiheya i pa, 'Yaubada a Buka u hinena giluma e mamae i pa, "Lawa apega aniani tuawana ugolinei hina lauyagohana".'

⁵Apoma Tomodulele Yesu i weluwaya po hi gae. Kabudala kukuna u hinena hipuli tupo wohepali i wogeleteya ugolina po i galey a. ⁶Ma i baha nae ugolina i pa, 'Geke dohuhi hai witaniwaga po hai wiwasawasa apo atapuhi tam a welem. Matababana i damanai u witaniwaga ugolina po tau apo iyai a lauhogaley a an'ombeneneya ugolina. ⁷Inapa una polopolou ugol iu yaka geke atapunana apo ina wigalimgei.'

⁸Ma Yesu a baha i wimiheya i pa, 'Yaubada a Buka u hinena i baheya i pa, "Guyau am Yaubada tam una polopolou ugolina po tuawana una pupouleya".'

⁹Apoma Tomodulele Yesu i weluwaya po hi nae u Yelusalem numa dalabu baneina u moyana i houni ma i baha i pa, 'Inapa tam Yaubada Natuna yaka geke hosi ma una lupa hopu. ¹⁰Matababana Yaubada a Buka u hinena i baheya i pa,

"Yaubada a tu winoyanoya mi yadena apo ina baha po hina galena itetem,

¹¹ ma apo nimahiyei hina wohepam po apega aem una toneya."'

¹²Yesu a bahana i wimiheya i pa, ‘Yaubada a Buka u hinena i pa, “Guyau am Yaubada ega una laudadani.”’ ¹³Hougana Tomodulele ludadana atapuhigei Yesu i ludadani po i kokoe ma i nehaleya po i nae gaogao gehouna i wiotonaneya.

Yesu a bagibagi u Galili i wiwawali

¹⁴Ma Alugo Woiyawa a wipoyagei Yesu i gunawileya u Galili. Tuwegana i gunanohaya po noka tuponana atapuna i hogoya. ¹⁵Ma tauna hai numa dalabu u hinehi i iatatiyana po lawa atapuhi hi huneya.

Yesu u Nasaleta hi wihinigigiyea

¹⁶Apoma Yesu i nae u Nasaleta, naka anani lata meyageina. Iyeta dalabu ugolina tauna hau numa dalabu i lui mei houga daodaona i dewadewa pite. Ma i towolo po ipa in'omhiyawa. ¹⁷Ma tu bahapiko Isaiya a buka hi weleya po i lagahi po i nae po omgiluma geke pite ugolina i geleta i pa,

¹⁸ ‘Guyau Alugona Waiwoiyawana tau ugoliu.

Tauna i wotepaniu ipa tuwega dewadewana tu dayadayabu ugolihia guguyeya.

Tauna i himiliu ipa lawa hau panipani a paliwelehi apo panipani hina nehaleya.

Ma tu matakeke hina galena meme,

po iyawoi witai u hinena he mamae apo a wikaohahi.

¹⁹Bolima awai apo Guyau a lawa ina iluyagohanihi ipa a baheya.’

²⁰Yesu bukana i lukukumi po numa dalabu a tu wihaguhagu i weleya ma i tugula. Ma lawa atapuhi numa dalabu u hinena hi todi ma hi halugeya. ²¹Ma i tugudu po lawahi ugolihia i baha nae i pa, ‘Baha kukuna o noonoli Yaubada a Buka u hinena naka amalai i lugeleteya.’

²²Lawa atapuhi hi kawaidewedeweya po gamonei baha waikamnahi i bahebahehi naka hi hunena dumaya. Ma hi pa, ‘Iyowai ma Yosepa natuna geke pite u ibaabani?’

²³Ma ugolihia i baha nae i pa, ‘A hanapugeya naka apo ona paliweleu geke baha hanahanapuhi, “Tu lumulamula, una wiluyagohana mem”. Ma gasi apo ugolihia ona baha ona pa, “Awai u Kapenaum i waawala ma to noonoli geke am meyagai ugolina una dewahi.”’

²⁴Ma i baha meme i pa, ‘A baha duma ugolimi, ega tu bahapiko gehouna a meyagai ugolina hita luhogaleya. ²⁵Tamogi moina a paliwelemi naka Elaisiya a u houga hiwape i maga duma u Isalaela. Hougana gadiwewe ega ita atatuna naka bolima tonuga ma tupona po gomala baneina tupona atapuna hi wialoni. ²⁶Tamogi Elaisiya ega ita nae hiwahiwape mi Isalaela emosi ugolihia ma i nae hiwape Salepatagei Saidoni u tupona tuawana ugolina po i haguya. ²⁷Ma Elaisa a u houga

lepelo lawahi hi maga duma ma ega gehouna ita luyawihi. Ma Neamana lawa Siliyagei tuawana i widewadewayā.’

²⁸Hougana lawa geke bahahi hi noonolihi po hau numa dalabu uyogigai i wihogohi. ²⁹Ma hi welutowolo po Yesu hi teina niyeya hai meyagai u putana. Oya u tepana hai meyagai hi dewadewayā u golina hi giyeya po ipa apo hau gubala hina dubali. ³⁰Ma tamogi tipolihigei i honoga po i nae.

Lawa u hinina alugo apapoena i mamae Yesu i wiyagaya

³¹Yesu i hopu po i nae Galili meyageina gehouna gowana Kapenaum u golina po noka hosi hau dalabu lawa i wiatatiyehi. ³²Ma hi nugogohola duma a wiatatiyana binei babana a baha hi wipoya ipa lawa hina wotagoya.

³³Noka numa dalabuna u hinena lawa gehouna alugo apapoena u hinena i mamae po ponana i lata ma i otu i pa, ³⁴‘Oo Yesu, tam Nasaletagei, awai ipa u goliyai una dewaya? U nei ipa una uniyai, bo? A hanapugeya tam iyai. Tam Yaubada galinei Waiwoiyawam.’

³⁵Tamogi Yesu alugona i lahatuutuneya i pa, ‘Ega ponam ma naka lawana una hopu haleya’. Alugona lawana i dewaya po bolu u matahi ma i guli ma i hopu haleya. Tamogi lawana ega ita wihiniwiyuwaya.

³⁶Lawa atapuhi hi gohola dumahi po tuawahi hi ibaabani hi pa, ‘Geka wiatatatiyanana awai? Matababana a taniwagegei po maninigei alugo apapoehi e taniwagehi po he laupa hopu.’ ³⁷Noka tuponana u golina Yesu tuwegana i gunanohaya po tupo atapuna i waya.

Yesu lawa boluhi i luyawahihi

³⁸Yesu numa dalabu i nehaleya po i nae Simona a numa u golina. Ma Simona pohiyana wawinena i totogo. Tauna hinigugupouma baneina i waya po binei ma Yesu hi paliweleya. ³⁹I nae po wawinena u liyaliyana i towolo ma hinigugupouma i lahaya. Ma a hinigugupouma i kokoe ma mala emosi i welutowolo po i poulehi.

⁴⁰Kabudala i yoliyoli ma iyawoi hai lawa u golihhi totogo galenahi tapuhi po tapuhi hi neihi mai Yesu u golina. Atapuhi u golihhi nimana i hounihhi po i luyawahihhi. ⁴¹Lawa hi maga alugo apapoehi hi luinihi naka gasi hi laupa hopu ma hi ototu hi pa, ‘Tam Yaubada Natuna’. Ma Yesu i lahahi po ega emoemotahi hina ibaabani babana hi hanapugeya naka tauna Besinana lawana.

Yesu Yudeya i luguguya

⁴²Yayata hau hipuli i lauhedaleya hougana Yesu noka dobuna i nehaleya po i nae meyagai ega lawa hita mimiyeaya u golina. Ma lawa hi biheya po hi tutuhagaya naka hi nugoneya po ipa ega ina nenehalehi.

⁴³Tamogi ugolihi i baha nae i pa, 'Tau ipa tuwega dewadewana Yaubada anani taniwaga binei a lauguguya meyagai gehouhi ugolihi gasi. Matababana geka tauna binei Yaubada i himiliu po a nei.' ⁴⁴Ega yaka Yudeya u tupona numa dalabuhi u hinehi i lauguguya.

Yesu a hewahewali tahatahayahi i otugehi

5 ¹Genesaleta bogana u hadana Yesu i towotowolo ma lawa hi yamliyana gae ugolina ipa Yaubada a baha hina nonoli. ²Tauna wam luwaga hi hepahi po hi mamae i galehi ma tamogi tu ebagahi amaka hi lupa hopu halehi po hai hagida hi lauoga. ³Yesu wam gehouna i geluya naka Simona a wam ma i baha po i lududuya po hi hopu u bogei po noka hosi i tugula ma lawa i wiatatiyehi.

⁴Ma hougana baha i woohouni po Simona ugolina i baha nae i pa, 'Wamna una woeya po ta hopu boga daodaona ugolina po ami hagida ona telenehi po ona ebaga'.

⁵Ma Simona Yesu a baha i buiya i pa, 'Bada, to luhilage malatom ma ega awai tota onaya. Ma am baha binei apo hagidahi to telena mehi.'

⁶Hougana iyana a maga hi ononaya naka mei hagidahi hina gunagunalolohi. ⁷Ega yaka hai lawa wamna gehouna ugolina hi luhapiyehi ipa hina haguhi. Hi nei po wamhi luwaga hi lihogohi po mei hina yoliyoli.

⁸Hougana Simona Pita i gagalena po i tutunei Yesu u naona i'mtutonetonena ma i pa, 'Una nehaleu, Guyau, babana tau tu apapoe lawau'. ⁹A baha babana tauna po a lawa iyana a maga hi ononaya hi gagaleya po, hi gohola dumahi. ¹⁰Sebedi natunatuna Yamesa ma Yoni Simona tu haguna tauhi gasi hi gohola dumahi.

Ma Yesu Simona ugolina i baha nae i pa, 'Ega una matomatouta. Amalai ma i wawala po i nenaie apo lawa una ononahi'. ¹¹Ma wamhi hi hepa geletehi hau hayahaya po ginouli atapuna hi nehaleya ma Yesu hi wotagoya.

Yesu lepelo lawana i luyawahi

¹²Yesu meyagai gehouna ugolina ma lawa lepelo hinina i hogoya i nei ugolina. Ma hougana lawa Yesu i gagaleya po u naona i guli hopu hau hipuli ma i lupali gonugonuwa i pa, 'Guyau, inapa nugonugom yaka una luyawahiu'.

¹³Yesu nimana i lodomi po lawana i wodadani ma i pa, 'Ee, nugonugou. Amaka ma una dewadewa.' Mala emosi ma a lepelo i kokoe. ¹⁴Ma Yesu i baha kadidili lawana ugolina ipa ega lawa ina palipaliwelehi. Tamogi i pa, 'Dumalu una nae po tu witalaguyaba hina galem. Ma am luyagohana binei witalaguyaba una dewaya mei Mose i bahebaheya po lawa hai ani kawamoina naka u luyagohana.' ¹⁵Tamogi Yesu tuwegana i gunanohaya

po i lalata. Ma bolu hi liya mai po ipa hina lunonola po gasi hai totogo ugolihhi ma ina luyawahihhi. ¹⁶Tamogi i'mhoe po i nae po dobu ega lawa hita mimiyehehi ugolihhi i laupali.

Yesu lawa tu tootogona i luyawahi

¹⁷Iyeta gehouna Yesu i itatiyana ma Palisi lawahi gehouhi po lugagayo tanitaniwagahi hi tugutugula. Tauhi Galili po Yudeya meyageihhi atapuhi po Yelusalem ugolihhiyei hi nei. Ma Guyau a manini Yesu ugolina po tu tootogo ipa ina luyawahihhi. ¹⁸Ma lawa gehouna waigwameyameyana hau liyapa ma hi awala neiyai po hi leta ipa hina luiyeya numa u hinena po Yesu u naona hina wienoya. ¹⁹Tamogi ega emoemotahi ipa tahaya hina tuhagaya po hina luiyeya babana lawa hi maga duma. Ega yaka hi awala geleteya hau gatowa po domo hi dewaya ma lawana anani enona mitehi hi houna hopuneya bolu u tipolihi Yesu u naonei.

²⁰Hougana Yesu lawahi hai witumagana i gagaleya po i baha nae lawana ugolina i pa, 'Tulau, am apapoe amaka a paligigilihi'.

²¹Palisi po lugagayo tanitaniwagahi tauhi hi ibaabani hi pa, 'Geka lawana iyai po Yaubada e palipaliguyoguyougeya? Ega emoemotana lawa awai apapoe ina paligigili ma Yaubada tuawana.'

²²Yesu hai winugonugotuhu amaka i hanapugeya yaka ugolihhi i baha nae i pa, 'Awai binei o inugowilawila? ²³Memeka baha dewadewana ega ita ipilipili? Am apapoe a paligigili bo una towolo po una nae? ²⁴Apo ugolimi a limoineya naka tau Lawa Moinau, wipoya Yaubada i weleu po hau hipuli apo apapoe a paligigili.' Ega yaka i baha nae lawa wai gwameyameyana ugolina i pa, 'A bahabaha ugolim, una towolo po am ani eno una awali ma una nae ma meyagai ugolina'. ²⁵Mala emosi ma lawana u matahi i welutowolo po ani eno i enenogeya i awali po Yaubada i hunehuneya ma i nae a u dobu.

²⁶Tauhi atapuhi hi gohola dumahi po matouta i wihogohi ma Yaubada hi hunehuneya hi pa, 'Ginouli ega tota gagalehi amalai to galehi'.

Yesu Libai i otugeya

²⁷Geka dewana u mulina Yesu i hopu po i nena po takisi tu tama gowana Libai i galeya. Tauna anani bagibagi numana ugolina i tugutugula ma Yesu i baha nae ugolina ipa, 'Una wotagou'. ²⁸Libai ginouli atapuhi i nehalehi ma Yesu i wotagoya.

²⁹Ma Libai a u numa toleha baneina Yesu binei i dewaya po takisi tu tama po lawa gehouhi mitehi hi tugula am binei. ³⁰Ma lugagayo tanitaniwagahi po Palisi gehouhi Yesu a hewahewali mitehi hi pilipilihi hi pa, 'Awai binei takisi tu tama po tu apapoe mitehi o'mam po o umuma gogona?'

³¹Ma Yesu hai baha i wimiheya i pa, 'Lawa ega hita tootogo ega tu lumulamula nugonugohi ma tu tootogo tauhi nugonugohi tu lumulamula.

³²A nenei ega ipa tu dewadumalu a otugehi ma tu apapoe a otugehi po hina nugobui.'

Wiyohi bahabahana

³³Ma hi baha nae ugolina hi pa, 'Yoni a hewahewali po Palisi hai hewahewali he iyohi po aniani atapuhi ega hita ananihi po he laupali houga daodaona ma am hewahewali he'mam po he umuma'.

³⁴Ma Yesu i'mpaliluwaluwa i pa, 'Itapa tu tawine olotona a tawine tolehana ugolina tauna ita mamae, moina apo a toumana hita iyohi? Apega. ³⁵Tamogi iyeta he nenei apo tu tawine olotona a gawiya hina wihaleya ma noka iyetahi ugolihia apoma apo hina wiyohi.'

³⁶Yesu gasi geka paliluwaluwana i paliwelehi i pa, 'Ega iyai lului wouna ita papaya po lului odubona ugolina ita hilahilama lawiteya. Inapa ina dewaya yaka naka luluiina wouna amaka i wiapapoeya ma gasi kalekona henahenamina apega luluiina odubona ina linanaya. ³⁷Ma gasi ega iyai wine wouna ita hiwohiwoga hopuneya talagigoila gamogamo opihiyei hi dewadewaya odubona ugolina. Inapa ina dewaya yaka apo winena wouna ina hahana po talagigoilana ina gunahaiya po wine ina kolologeya. ³⁸Apega iyai ina dewaya. Tamogi wine wouna ipa talagigoila wouna ugolina hina hiwohiwoga hopuneya po atapuna ina dewadewa pahi. ³⁹Apega iyai wine odubona ina umumaya po u mulina ma wine wouna ina umaya. Matababana apo ina pa, "Odubona i dewadewa."

Iyeta dalabu bahabahana

6 ¹Hau dalabu Yesu a hewahewali mitehi aniani mei pegapega tanona tipolinei i nenaie ma a hewahewali pegapega anohi hi'mgomugomu po u nimahi hi gohohi po hi ananihi. ²Ma Palisi lawahi hi baha hi pa, 'Ata lugagayo i baheya ipa ega hau dalabu ta wobagibagi ma iyowai po geka pite o dewadewa?'

³Yesu hai baha i wimiheya i pa, 'Dawita po iyawoi tauna mitehi am hi hilage ma awai i dewadewaya o hiyawai, bo eega? ⁴Tauna i lui po Yaubada a numa u hinena palawa wailugagayona i waya po i ani ma a hewahewali i welewelehi. Tamogi ata lugagayo i baheya ipa ega iyai ina anani ma tu witalaguyaba tuawahi.' ⁵Ma i baha i pa, 'Tau Lawa Moinau dalabu taniwagana?'

⁶Dalabu gehouna Yesu i lui hau numa dalabu po i iatatiyana. Ma noka hosi lawa gehouna awala hinebawana i habelu. ⁷Palisi po lugagayo tanitaniwagahi tahaya hi bibeihia ipa Yesu hina wigouya po hi todi ma hi gagaleya hi pa, apo lugagayo ina tulagoni po dalabugei lawana ina luyawahi, bo eega. ⁸Tamogi Yesu hai nugotuhu amaka i hanapugehi po i baha nae tu nimahabelu ugolina i pa, 'Una nei po lawa u matahi una towolo'. Yaka lawana u matahi i towolo.

⁹Ma Yesu ugolihhi i baha i pa, 'Ipa a lubayademi, ata lugagayo ugolina awai i baheya ipa hau dalabu lawa tana idewadewahi bo tana iapapoenihi, bo lawa ta lauyawahihhi bo ta ununihhi?'

¹⁰Yesu i galena wiwila po atapuhi i galehi ma lawana ugolina i pa, 'Nimam una lodomi', ma nimana i lodolodomi po i dewadewa meme. ¹¹Tamogi tanitaniwaga uyogigai i wihogohi po awai ipa Yesu ugolina hina dewadewaya tuawahi hi ibaabaniiyeya.

Yesu a hewahewali winaganihi

¹²Noka hougana Yesu i gae po u oya i laupali. Ma uguwa daodaona naka Yaubada ugolina i laupali ma malitom. ¹³I lauyayahi hougana Yesu tu wotagona i otugehi po u hinehi lawa magouhi 12 i winaganihi ma i wigowahi po tu wituwetuwega. ¹⁴Tauhi naka Simona ma Yesu i wigowaya Pita ma walehina Andulu po Yamesa po Yoni po Pilipo po Batolomiu. ¹⁵Ma Matiu po Tomasi po Yamesa Alipi natuna po Simona hi wigowaya po tu palihalena mena. ¹⁶Ma Yudasa Yamesa natuna po Yudasa Isakaliyota Yesu apo ina nugohaleya.

Yesu i iatatiyana po lawa i lauyawahihhi

¹⁷Oya tepanei hi hopu mai po a hewahewali boluhi mitehi hi towolo. Ma lawa bolu baneina i liyaliya mai Yudeya tupona atapuna po Yelusalem po Taya ma Saidoni niha labehi meyageihhi ugolihhiyei hi nei. ¹⁸Hi nei ipa a baha hina nonolihhi po tootogohi ina luyawahihhi. Ma iyawoi alugo apapoeni i iapapoenihhi hi nei po hi luyagohana. ¹⁹Ma atapuhi hi ileta ipa hina wodadani babana ugolinei wipoya i hopu po lawa tu tootogo atapuhi i lauyawahihhi.

Kaoha po nugodubu

²⁰Yesu a hewahewali i galehi ma i baha i pa,
'Taumi tu dayadayabu a kawaidewedewemi,
babana Yaubada anani taniwaga galimiyei.

²¹Taumi iyawoi amalai am o hilahilage a kawaidewedewemi,
babana apo on'omhiyougo.

Taumi iyawoi amalai o tutou a kawaidewedewemi,
babana apo ona winama.

²²Taumi iyawoi hougana apo lawa hina lauyogigiyemi po hina
ihinigiyemi po hina hapohaponimi po gowami hina iapapoenihhi
babana tau Lawa Moinau biugei taumi tu kaohadiidiga.

²³'Yaka omi houga witai ugolina ona kaoha po ona ilupalupa gae babana hau yada mihami apo ina lata duma. Geka pite apo lawa hina dewadewami mei googata hi dewedewehi tu bahapiko ugolihhi.

²⁴'Ma kihoni tu nugodubu taumi waimonemi amalai,

babana amaka kamnami o idewadewahi.

²⁵ Kihoni tu nugodubu taumi iyawoi amalai o yamhiyougo,
apo am ona hilage.

Kihoni taumi tu nugodubu iyawoi amalai o inama,
apo ona tou.

²⁶ Kihoni taumi tu nugodubu lawa atapuhi he kawakawaidewedewemi,
mei googata tu bahapiko koyakoyama hi kawakawaidewedewehi.

Tu wigawiyeta luhogalana

²⁷ Tamogi tu lunonoleu a paliwelem. Tu wigawiyemi ona luhogalehi po tu luuyogiyemi ona dewa imahiyehi. ²⁸ Iyawoi tu paliapapoenimi ona kawaidewedewehi. Ma iyawoi tu paliguyouguyougemi ubeihi ona laupali. ²⁹ Inapa iyai nawatatam ina launi yaka nawatatam tupo gehouna una weleya po ina launi. Inapa iyai am gupouma luiluina ina waya yaka am luilui hota una palihaleya ugolina. ³⁰ Iyawoi ugolim he laupali atapuhi hai luhogala una welewelehi po iyai am gapola ina winihi yaka ega una tamitami mehi. ³¹ Ma awai u luhogaleya ipa lawa ugolim hina dewadewayaya naka dewana emosina ugolihhi una dewadewayaya.

³² Inapa tu luhogalem lawahi tuawahi una lauhogalehi yaka naka apo a dewadewa awai tam ugolim? Matababana tu apapoe lawahi gasi tu luhogalehi he lauhogalehi. ³³ Ma inapa tu dewa imahiyem tuawahi una dewadewa imahiyehi yaka naka apo a dewadewa awai tam ugolim? Matababana tu apapoe lawahi naka dewana he dewedeweya. ³⁴ Ma inapa iyawoi am ginouli apo hina laidumaluhi tuawahi ugolihhi una welewelehi yaka naka apo a dewadewa awai tam ugolim? Matababana tu apapoe lawahi hai lawa ugolihhi he lauguta babana apo hai ginouli latana emoemotana hina lidumalu meya. ³⁵ Tamogi tu wigawiyemi ona luhogalehi po ona dewa imahiyehi. Ma ona luguta po ega wimihana ona nugonugotuhuya. Ugolinei ami meiha apo ina lata duma po taumi apo Yaubada Gegewahagana natunatuna. Matababana lawa yabayababa po tu'mboho ugolihhi i lunugodewadewa. ³⁶ Taumi ona lunugotootogo po mei Amami e launugotootogo.

Lawa geha libahibahina

³⁷ Ega lawa gehouhi ona laibahibahihi meka po apo Yaubada ina libahibahimi. Ma ega lawa gehouhi ona igouhi babana apo Yaubada ina wigoumi. Lawa geha hai apapoe ugolimi ona winugoguluwihi po apo Yaubada ami apapoe ina winugoguluwihi. ³⁸ On'ambenena yaka apo Yaubada in'ombenena ugolimi. Awai hogohogona po i lautepanena meya apo ina woliligeya u alomi. Matababana ginouli a lata awai u yambeneneya apo una tuhaga meya.'

³⁹ Ma gasi Yesu geka paliluwaluwana i paliwelehi i pa, 'Lawa matana keekena apega tu matakeke tulana ina weluwaya. Inapa ina weluwaya

yaka apo hau domo hina peu gogona. ⁴⁰Tu lunonola a tu wiatatiyana apega ina gelagoni. Tamogi tu wisikuluna houga awai a sikulu ina wikokowi tauna apo mei a tu wiatatiyana.

⁴¹'Awai binei walehim u matana dubudubu e gagaleya ma tam u matam mayau tipolina ega uta genogeeya? ⁴²Apo iyowai walehimna ugolina una baha nae una pa, "Walehiu, una nei po u matam dubudubu a wihaleya", inapa tam u matam mayau tipolina ega una galeya? Tam tu wikoyakoyama. U matam mayouna tipolina una wihalena tahaeya po una galena imahi ma apoma walehim u matana dubudubu una wihaleya.

Mayau ma ugonu

⁴³'Mayau dewadewana apega ugonu kakai ina houni. Ma kakai mayouna apega ugonu dewadewana ina houni. ⁴⁴Matababana mayau atapuhi hai ugo ugolihyei ma ta gagalena tuhagahi. Apega sitaniya u toyana kiyaha ugonu una lohi po apega gologolowa gowana wine ugonu donadona u toyana una lohi. ⁴⁵Lawa dewadewana u nugonugona ginouli dewadewahi he mamae apo ina hauhopunehi. Ma lawa apapoena u nugonugona ginouli apapoehi he mamae apo ina hauhopunehi. Matababana lawa nugonugona awai i wihogoya po e mamae apo gamonei ina baheya.

Tu lunuma luwaga

⁴⁶'Awai binei o pa, "Guyau, Guyau", ma awai a palipaliwelemi ega ota wootagohi. ⁴⁷Iyai ina nei ugolihu po u baha ina nonolihi ma ina dewa tagohi apo a wogeleteya ugolimi tauna galenana mei iyai. ⁴⁸Tauna mei tu lunuma. I ludomo hopu po dobu waigaigaimana ugolina a ogola i pati tatahi po houkana goila i hopuhopu po numana i launi. Tamogi ega ita guhuya babana i wogo imahiyeya. ⁴⁹Ma iyai u baha ina nonolihi ma ega ina dewa tagohi, tauna mei lawa numa i wogowogoya po ega ogola ita pati tatahi. Houkana goila i hopu po numana i laulauni naka mala emosi ma i guli po i laugolutena haleya.'

Yesu mi Loma hai tu wigawiya tu galena itetehi a tu bagibagi i luyawahi

7 ¹Yesu geka bahahi atapuhi i ibaabaniyehi lawa ugolihu po i kokoe ma i nae u Kapenaum. ²Noka hosi mi Loma hai tu wigawiya tu galena itetehi a tu bagibagi upuna hegohegoyana i totego po mei ina hilahilage. ³Houkana lawana Yesu noyana i noonoli po mi Yudeya hai tanitaniwaga i himilihi, ipa hina nae po Yesu hina baha po ina nei po tu bagibagina ina luyawahi. ⁴Tu tahayahi hi nae po Yesu ugolina hi bahabaha gonugonuwa i pa, 'Geka lawana to bahebaheya a dumalu ipa una haguya. ⁵Matababana tauta mi Yudeya i luhogaleta po ata numa dalabu i witowoli.' ⁶Ega yaka Yesu mitehi hi nae.

Hougana hi nae po tu galena itetena a numa hi tutuliyaliyani ma tu galena itetena a lawa i himilihi po hi nei Yesu ugolina ipa a baha hina paliweleya. A bahana geke pite i pa, ‘Guyau, ega una laigeno mem, babana tau ega u dewadewa awai ipa a winim po una lui mai u numa u hinena. ⁷Geka binei ma tau ega ata nehi ugolim. Tamogi baha awa una baheya po apo u hewali ina luyagohana. ⁸Babana tau gasi tanitaniwaga hai tu bagibagi taniwagana po tu wigawiya u nimau hi hounihi po a gagalena itetehi. Ma apo tu wigawiya emosi ugolina ana pa, “Una nae”, ma e nae. Ma apo gehouna ugolina ana pa, “Una nei”, ma e nei. Ma apo u tu bagibagi ugolina ana pa, “Geka una dewaya”, ma e dewaya.’

⁹Hougana geke bahahi Yesu i noonolihi po i goholi ma i luhagawileya po bolu hi imulitagoya ugolih i baha nae i pa, ‘A paliwelemi, yohola mi Isalaela u hinemi ega lawa awai a witumagana ata galey a po mei geke lawana’. ¹⁰Lawana a hewahewali hi gunawilehi po hi nena tu galena itetena a u numa po tu bagibagina a kamna dewadewana hi tuhagaya.

Yesu hiwape natuna olotona hau hilage i witowolo meya

¹¹Geka dewana u mulina Yesu i'mhoe po i nena meyagai gowana Naina ugolina naka a hewahewali po bolu mitehi hi nae. ¹²Meyageina matetana i tutuliyaliyani ma popoya hi awali po hi hopuhopu mai. Popoyana naka keduluma hiwahiwapena natuna amaka emosi hotana olotona. Ma lawa meyaginei boluhi hi wotago po tauna mitehi. ¹³Guyau hougana hiwapena i gagaley a po nugonugona i wiyuweya ma i baha nae ugolina i pa, ‘Ega una tutou’.

¹⁴Ma apoma i nae po halawina i wodadani po tu wikeyauga hi tutowolo ma i baha i pa, ‘U hewali ugolim a bahabaha, una towolo’. ¹⁵Ma popoyana i welutowolo po i tugudu po i ibaabani ma apoma Yesu wawinena natuna u nimana i palihaleya.

¹⁶Matouta lawa atapuhi nugonugohi i hogoya po Yaubada hi wootalagiyeya hi pa, ‘U hayata tu bahapiko gegena i lugeleteya’, po gasi hi pa, ‘Yaubada a lawa i tudadanita ipa ina haguta’. ¹⁷Ma Yesu tuweganana i gunanohaya po Yudeya tuponana atapuna po meyagai Yudeya u liyaliyana hi nonoli.

Baha tu hihiwa Yoni bapatiso i himilihi po hi nae Yesu ugolina

¹⁸Yoni a hewahewali geke ginoulihi atapuhi tauna hi paliweleya. ¹⁹Ega yaka a hewahewali luwaga i otugehi po i himilihi po hi nae Guyau ugolina po ipa hina pa, ‘Tam iyai? Tu wiluyagohana bimgei to iononana ipa apo una nenei, bo ega tam ma lawa gehouna to ototonaneya?’

²⁰Ma hi nae po hougana Yesu ugolina hi laugeleta po hi baha hi pa, ‘Yoni bapatiso i himiliyai ipa to lubayadem. Moina tam i bahebahem ipa apo una nenei bo ega tam ma lawa gehouna to ototoni?’

²¹Noka kabudalana ugolina lawa hai totogo po hai hilitani i wihalehi. Ma gasi lawa alugo apapoehi u hinehi i wiyagahi po tu matakeke i luyawahih. ²²Ma hai baha i wimiheya i pa, 'Awai o gagalehi po o noonolihi ona gunawilemi po Yoni ona paliweleya. Tu matakeke he gagalena imahi po tu aeapapoe he neneimahi po lepelo lawahi he wodewadewa meme po tu tanigapupu he launonola po lawa hau hilage ma he towotowolo meme po tu dayadayabu tuwega dewadewana he noonoli. ²³Iyai ega ita inugomagomagougeu tauna a kawaidewedeweya.'

²⁴Yoni a baha tu hihiwa hougana hi'mhoe po hi nena ma Yesu i wiwawala po bolu ugolih i ipaliwelena Yoni binei i pa, 'Hougana o nena hau balabala yabayababa Yoni ugolina ami nugotuhu ipa awai ona galeya? Ega togowa didiyala ita kwadikwadiyeya ma ota galeya. ²⁵Ma ami nugotuhu ipa awai ona galeya? Ega ipa lawa a wihiya gegena, bo? Babana lawa noka pite hai wihiya po hai wigapola naka tauhi wasawasa hai u numa he tugutugula. ²⁶Ona paliweleu awai ipa ona galeya? Tu bahapiko, bo? Moina tauna tu bahapiko tamogi tu bahapiko atapuhi i gelagonih. ²⁷Matababana Yaubada a Buka ugolina tauna ubeina hi baha hi pa,

"Una galeya, u tu winoyanoya apo a himila tahaeyem po am tahaya ina wononogogeya."

²⁸A paliwelemi, ega meka lawa hita guni po a gae mei Yoni. Tamogi Yaubada anani taniwaga ugolina lawa muhomuhohi tauhi hi geduma ma apoma Yoni.'

²⁹(Hougana lawa tapuhi po takisi tu tama geke bahahi hi noonolihi po Yaubada a tahaya hi kawamoineya. Naka tauhi lolowa Yoni i bapatisohi.

³⁰Tamogi Palisi lawahi po lugagayo tanitaniwagahi Yaubada a nugotuhu ubeih hi wihinigiyeya, po tauhi Yoni ega ita wibapatisohi.)

³¹Yesu i baha i pa, 'Lawa geke hapanana apo awai ugolina a wiluweluwena niyehi po galenahi awai? ³²Tauhi mei logaloga ani gimala meyageina ugolina he tugula ma he yampalidamadamana he pa,

"Ubeimi to lauinainaga ma ega ota hala.

Ma to tutou ma ega ota tou haguiyai."

³³Ma Yoni bapatiso i nenei naka a omhilagena po ega wine ita umaya ma o ibaabani o pa, "Tauna alugo apapoena u hinena". ³⁴Tau Lawa Moinau a nenei a omniu po a umau ma o pa, "Geka lawana ona galeya, tauna tu'mlabatana po tu uma buuwa po a lawa takisi tu tama po tu apapoe".

³⁵Tamogi Yaubada a hanapu iyawoi ugolih apo hina baheya naka hanapu moinana.'

Yesu i lui lugagayo tu wiatatiyana gowana Simona a numa ugolina

³⁶Palisi gehouna gowana Simona Yesu i igigimeya po ipa mitehi hina am. Yaka i lui Simona a u numa po hau ani am i tugula. ³⁷Ma

noka u meyageina tu apapoe wawinena gehouna i mamae. Tauna Yesu tuwegana i nonoli naka Simona a u numa i'mam. Ega yaka wedu gaimeti hi dewadewayu u hinena wakatu dimudimumuna i awali po i nei. ³⁸Ma i nae po Yesu u mulina i towolo, aena u liyaliyana ma i tutou naka matadiligwegwena Yesu aena i lainigi. Apoma apalanei Yesu aena i hamagi po aenana i yagoni ma ugolina wakatu dimudimumuna i howogi.

³⁹Ma Simona i gagaleyua po tuawana u nugonugona i pa, 'Itapa geke lawana tu bahapiko apo geke wawinena a luyagohana galenana waiigohina apo ita hanapugeya. Ma tauna Yesu e wodadani po apo ita hanapugeya naka wawinena wawine apapoena.'

⁴⁰Ma Yesu Simona a winugonugotuhu i wimiheya i pa, 'Simona, ginouli gehouna ugolim ipa a baheya'.

Ma Simona i pa, 'Bada, ginouli awai?'

⁴¹Ma Yesu i pa, 'Lawa gehouna ugolina lawa luwaga mone hi tama yageya. Lawa emosi a yaga naka 5 kina ma gehouna a yaga 50 kina.

⁴²Hai yagahi ega emoemotahi ipa hina lidumaluhi yaka lawana i kawahawenehi. Ma geke hai luwagahi naka apo iyai tulahina ina luhogalena dumaya?'

⁴³Ma Simona a baha i wimiheya i pa, 'Nugote lawana a yaga baneina apo tulahina ina luhogalena dumaya'.

Ma Yesu i pa, 'Naka u baha moina'.

⁴⁴Apoma i luhagawileya wawinena ugolina ma Simona ugolina i baha nae i pa, 'Geke wawinena u galeyua. A geletai am u numa po ega aeu goilana uta weleu ma tauna matadiligwegwenei aeu i linigi ma apalanei i hamagi. ⁴⁵Tam ega niuwe uta yagoni ma tauna a gelegeletai naka aeu i yagoyagoni ma i nei po geke. ⁴⁶Ega wakatugei apalau uta wololoya ma tauna wakatu dimudimumune i aeu i wololoya. ⁴⁷Ugolinei ma a paliwelem naka a apapoe magomagouhi amaka a paligigilihi. Matababana a luhogala i lata duma. Ma iyai a paligigila ina habulu ugolinei a luhogala i habulu.'

⁴⁸Apoma wawinena ugolina Yesu i baha i pa, 'Am apapoe a paligigilihi'.

⁴⁹Ma iyawoi tauna mitehi hau ani am hi tugutugula tuawahi hi ibaabani hi pa, 'Geke iyai tauna, po apapoe e palipaligigilihi?'

⁵⁰Ma Yesu wawinena ugolina i baha nae i pa, 'A nugodumolam una nae, am witumagana i wiluyagohanim'.

Wiwine Yesu hi itulani

8 ¹Geka u mulina Yesu i kadau po i nae meyagai baneih i po habuluhi Yaubada anani taniwaga tuwegana dewadewana i guuguyeya. Ma a hewahewali magouhi 12 tauna mitehi hi nae. ²Ma gasi wiwine gehouhi hai hilitani po alugo apapoehi ugolih i ma lolowa i lauyawahih i mitehi hi nae. Geka wiwinehi naka Maliya (gowana gehouna Magadala) tauna ugolina

alugo apapoehi magouhi 7 i wiyagahi. ³Ma Heloda a tu poula gowana Kusa ma agona gowana Yowana Yesu i wotagoya. Ma Susana ma gasi wiwine gehouhi. Tauhi hai gapolagei Yesu a hewahewali mitehi hi haguhi.

Yesu tu lupehi i'mpaliluweluweya

⁴Lawa meyangai emosi po emosi ugolihiyei hi liyaliya nae po hougana bolu baneina hi yamtuboina naka Yesu geka paliluwaluwana i baheya i pa, ⁵“Tu lupehi i nae a tano ugolina po a pehi polahi i nohanohahi. I nohahi po i nena naka gehouhi hau tahaya hi peu po lawa hi tutanihi po kiu hi anihi. ⁶Ma gehouhi dobu waigaigaimana ugolina hi peu po hougana hi lalahalahi naka kabudala i lalana unihi, babana hipulina ega ita niginigi. ⁷Ma pola gehouhi hiyamoni waidonadonana u hayahi hi peu po hougana hi lalahalahi naka donadona i numa panipani unihi. ⁸Ma pola gehouhi hipuli dewadewana ugolina hi peu po hi lata po hi ugo. Hai houga ugo naka hi ugo duma.’

Apoma Yesu i pa, ‘Taumi iyawoi waitanigami yaka ona launonola.’

Om paliluwaluwa hai baba awai

⁹Geka ompaliluwaluwana anona awai binei Yesu a hewahewali hi lubayadeya. ¹⁰Ma Yesu i pa, ‘Yaubada anani taniwaga hanapuna gowagowadana taumi ugolimi amaka i lugeleteya. Ma gehouhi ompaliluwaluwegei apo a bahabaha nae ugolih.

“Ma apo hina ihalu ma apega hina galena tuhaga po apo hina launonola ma apega hina hanapugeya.”

Tu lupehi paliluwaluwana anona Yesu i dedeya

¹¹Yesu i baha i pa, ‘Geka ompaliluwaluwana anona. Pola anona naka Yaubada a baha. ¹²Pola hau tahaya hi pipeu naka iyawoi amaka Yaubada a baha hi nonoli ma Tomodulele i nei po bahana u nugonugohi i wihaleya. Ma naka tauhi apega hina witumagana po hina luyagohana. ¹³Pola dobu waigaigaimana ugolina hi pipeu anona naka iyawoi amaka anai kaohahi Yaubada a baha hi nonoli, tamogi ega dedehi ugolinei ma he itumagana po ega daona ma hai ludadana kabudalana ina geleta naka amaka he peu. ¹⁴Hiyamoni waidonadonahi u hayahi pola hi pipeu anona naka iyawoi amaka Yaubada a baha hi nonoli, ma tamogi winugopilipili po wigapola po ani kaoha gehouhi he lui mai hai luyagohana ugolih po e panihi po ugohi ega hita gugou. ¹⁵Pola hipuli dewadewana ugolina hi pipeu naka anona iyawoi amaka Yaubada a baha hi nonoli po nugonugohi moinahi po dumadumaluhhi ugolih hi houna emotehi. Ma hai upuhegoyagei apo hina ugo.’

Yayata paliluwaluwana

¹⁶Yesu i baha i pa, ‘Ega iyai lampa ita apuya ma gaebagei ita lautataya bo ani eno u gaboulina ita huhouni, tamogi anani tugula ugolina e houni

po lawa he luilui apo yayatana hina galeyā. ¹⁷⁻¹⁸Awai gowagowadana apo ina wihabuhabuna po lawa hina nonoli. Ma awai gowagowadana apo hina tuhagaya po hina neiyai hau yayata po lawa hina galeyā. Iyowai o lautanigana ipa ona gagalena imahi. Matababana iyai ugolina awai dewadewana e mamae apo Yaubada ina luwitani tauna ugolina. Ma iyai ugolina eega, ma a nugotuhu ipa awai habuluna e mamae apo Yaubada ina wihaleyā.’

Yesu hinana po walewalehina

¹⁹Yesu hinana po walewalehina hi nae ugolina tamogi ega hita geleta babana bolu i lata duma. ²⁰Ma lawa gehouna Yesu i paliweleya i pa, ‘Hinam po walewalehim u uputa ma hai luhogala ipa hina galem’.

²¹Tamogi Yesu lawa atapuhi ugolihī i baha i pa, ‘Hinau po walewalehiu naka tauhi Yaubada a baha hi nonoli po he iponawogogeya’.

Yesu houga apapoe i lidumoli

²²Iyeta gehouna Yesu a hewahewali ugolihī i baha i pa, ‘Ta damana po ta nae geka bogana u tupona’. Ega yaka hi gelu hopu ²³po hi'mkuka po hi nenaē ma Yesu i eno. Ma togowa baneina bogana i launi po hai wam i higuya po mei hina yoliyoli.

²⁴Yesu a hewahewali hi nei po hi limaamahi po i towolo ma hi pa, ‘Bada, Bada, ega daona ma apo ta hilage’.

Yesu i welutowolo po togowa ma boga anai guligulina i lahahi po hi todi ma noka houkana dumola baneina. ²⁵Apoma a hewahewali ugolihī i baha i pa, ‘Meka ami witumagana o hounihī?’

Ma tauhi hi goholihī po tuawahi hi yamhuna hi pa, ‘Geka lawana iyai po e baha nae togowa po boga ugolihī ma he iponawogogeya?’

Yesu lawa alugo apapoehi hi luiluiya i luyawahi

²⁶Galili bogana u tuponei dobu gowana Gelasene ugolina hi lugeleta.

²⁷Houkana Yesu i hauhopu hau hipuli naka lawa noka meyageinei alugo apapoehi hi luiluiya tauna ma Yesu hi witutuhaga. Houga i dao ega kaleko ita oteni po ega hau numa ita mamae ma hau kokowaga i mamae. ²⁸Houkana Yesu i gagaleyā po i wootu ma u aena i guli hopu po ponana i lata ma i pa, ‘Yesu, Yaubada Gegewahagana Natuna tam. Awai ipa ugolihu una dewaya? A laupali gonugonuwa ega una ihiniwiyuwau.’ ²⁹Geka bahana i bahebaheya babana Yesu i baha ipa alugo apapoena lawana ina hopu haleya. Houga magomagouna hinina hi luiluiya po hawena hau numa panipani gulawa pawasigei he panipani ma apo ina lautuiya ma alugona e weluwaya po e niyeya hau balabala yabayababa.

³⁰Apoma Yesu lawana i lubayadeya i pa, ‘Gowam iyai?’

Ma tauna i pa, ‘Boluiyai’, babana alugo apapoehi boluhi tauna u hinena hi lui. ³¹Alugohi apapoehi Yesu hi lupaliyeya po ipa ega ina himihimilihi domo daodaona u hinena.

³²Ma polo boluhi oya u hadana hi banibani, Yesu u liyaliyana. Alugohi hi lupali gonugonuwa ipa ina palihalehi po polohi ugolihina hina lui. Ega yaka Yesu i palihalehi. ³³Apoma alugo apapoehi lawana hi hopu haleya po polohi hi luinihi. Ma polohi oyana yapanei hi haha hopu po bogana ugolina hi halele.

³⁴Polohi tu galena itetehi awai hi gagaleya po hi lowo po hi nae dobu baneina po pitapita tu miyehi ugolihina hi wibenabenama awai hi gelegeleta. ³⁵Apoma lawa hi hopu po hi nae ipa awai i waawala hina galeya po Yesu ugolina hi geleta. Ma lawana alugo apapoehi hi nenehaleya naka hi tuhagaya Yesu aena u labena i tugutugula. Tauna i lukaleko po nugonugona a dumadumaluna ma hi gagaleya po hi matouta. ³⁶Ma iyawoi geka dewana hi gagaleya naka lawa hi paliwelehi iyowai Yesu lawana i lauyawahi. ³⁷Gelasene u tupona meyagai habuluhi lawahi Yesu hi lupaliyeya ipa ina nehalehi. Matababana matouta nugonugohi i wihogoya po ega yaka Yesu hau wam i gelu po i gunawileya.

³⁸Lawana alugo apapoehi hi hopuhopu haleya i baha gonugonuwa Yesu ugolina i pa, 'Una baha po tam ma tau ta nae'.

Ma Yesu i wihinigiyeya i pa, ³⁹'Una gunawilem am meyagai ugolina po awai Yaubada i dewadewayaya ugolim lawa una paliwelehi'. Yaka lawana i'mhoe po i nena naka Yesu awai i dewadewayaya tauna ugolina lawa i palipaliwelehi ma dobu baneina i yayahi po i nae.

Yesu wiwine luwaga i luyawahihina

⁴⁰Hougana Yesu i gunagunawileya bogana u tupona naka lawa boluhi hi kaoheya babana tauna hi ototoni. ⁴¹Apoma numa dalabu tu galena itete gowana Yailo i lugeleta. I nae po Yesu u aena i polou ma i lupali gonugonuwa ipa mitehi hina nae a u numa. ⁴²Matababana natuna wawinena emosi hotana a bolima magouhi 12 i totogo duma po mei ina hilahilage.

Hougana i'mhoe po hi nena naka lawa hi yamliyana gae po hi meme wiwileya. ⁴³Ma noka boluna u hayana wawine gehouna tootogona. Tauna a totogo naka tala i kolokololo bolima magouhi 12, ma ega iyai ita luyawahi. ⁴⁴Wawinena bolu hinehiyei i gae po Yesu u upuna ma a kaleko hadana i wodadani po mala emosi ma a talakololo i wohouna.

⁴⁵Ma Yesu i pa, 'Iyai i wodadani?'

Lawa atapuhi hi bowi ma Pita i pa, 'Bada, bolu hi mewiwilem po he tutugehi ugolim'.

⁴⁶Ma Yesu i pa, 'Lawa gehouna i wodadani babana u hiniu manini i hopuhopu ma mayana a waya'.

⁴⁷Wawinena i hanapugeya naka amaka hi tuhagaya yaka i taatawa ma i gae po Yesu u aena i polou hopu. Ma bolu u matahi i bahena geleteya awai binei Yesu i wodadani po iyowai ma mala emosi ma i lauyagohana.

⁴⁸Yesu wawinena ugolina i baha nae i pa, 'Natuwe, am witumagana i wiluyagohanim, a nugodumolam una nae'.

⁴⁹Yesu yohola geke bahana i bahebaheya ma Yailo a numagei lawa gehouna i nei po Yailona ugolina i baha i pa, 'Natum amaka i hilage ma ata Tu wiatatiyana ega una laigeno gawahi'.

⁵⁰Tamogi Yesu bahana i nonoli po Yailo ugolina i baha i pa, 'Ega una matomatouta, tamogi una witumagana ma apo ina luyagohana'.

⁵¹Hougana Yesu numana ugolina i laugeleta naka lawa atapuhi i talagagalihi po ega tauna mitehi hita lui. Ma Pita po Yoni po Yamesa po tewelana hinana po amana tuawahi mitehi hi lui. ⁵²Lawa atapuhi noka hosi tewelana hi tutougeya po hi lauhiyaweya. Ma Yesu i baha i pa, 'Ega ona tutou, babana tewelana ega ita hilage ma e eneno hota!'

⁵³Geka bahana ugolina ma lawa atapuhi hi winameya babana hi hanapugeya tewelana i hilage. ⁵⁴Tamogi Yesu tewelana u nimana i wogo ma i otu i pa, 'Tewela, una towolo!' ⁵⁵Tewelana alugona i gunawilena meya po mala emosi ma i welutowolo. Ma Yesu i baha i pa, 'Aniani ona weleya po ina am'. ⁵⁶Ma hinana po amana hi gohola dumahi. Tamogi Yesu i baha kadidili ipa awai i waawala ega iyai hina palipaliweleya.

Yesu a hewahewali i himilihi ipa hina bagibagi

9 ¹Yesu a hewahewali magouhi 12 i otugehi po hi'mtuboina. Ma kadidili po manini i welehi po apo alugo apapoehi lawa ugolihina iyagahi po tu tootogo hina lauyawahihini. ²Apoma i himilihi po hi nae ipa Yaubada anani taniwaga hina guguyeya po tu tootogo hina luyawahihini. ³Ma ugolihina i baha nae i pa, 'Ega awai ona wiwaya ami kadau ubeina. Ega digona po ega poha po ega aniani po ega mone po gasi ega lului wiluwagana ona wiwaya. ⁴Meka hina kaohemi yaka naka numana emosina ugolina ona mamae a sigana naka meyageina ona nehaleyana. ⁵Meka lawa ega hina kaohemi yaka naka meyagaina ona nehaleyana. Ma ona nena hougana aemi dubudubuna ona lihooholi po ani galena u matahi ona dewaya po hai dewa apapoehi hina hanapugehi.' ⁶Apoma a hewahewalihini hi'mhoe po meyagai muhomuhohi hi yayahihini po hi nae. Tuwega dewadewana hi guguyeya po lawa hi lauyawata niyehi.

Heloda a nugopilipili

⁷Tupo Galili tu galena itetena gowana Heloda ginouli atapuhi hi waawala naka tuwegahi i nonolihi. Ma tauna nugonugona i wipilipili babana lawa gehouhi hi pa Yoni bapatiso hau hilage i towolo. ⁸Lawa gehouhi hi pa, Elaisiya lawa odubona i lugeleteya ma gehouhi hi pa tu bahapiko gehouna odubona i luyagohana meme. ⁹Heloda i pa, 'A baha po Yoni unununa hi boli haleya ma geke lawana tuwegana a noonoli naka iyai?' Ma tauna i ileta gawata ipa Yesu ina galeyana.

Lawa tausana nimitutu Yesu i wianihi

¹⁰Tu wituwetuwega hai gunawilana ugolina awai atapuhi hi dewadewahi Yesu hi paliweleya. Ma i weluwinihi po tuawahi hi meliya po hi nae meyagai baneina gowana Besaida u liyaliyana. ¹¹Hougana lawahi boluhi geka nugotuhuna hi hanapugeya po hi wotagoya. Ma tauna i kaohehi po ugolihi Yaubada anani taniwaga i guguyeya, po tu tootogo kamana dewadewa hi lauhogaleya i luyawahihhi.

¹²Hougana kabudala i yoliyoli ma a hewahewali magouhi 12 hi nei ugolina po hi pa, 'Lawahi una himilihi po hina nae meyagai muhomuhohi po tano ugolihi geka tuponana ugolina. Tauhi apo aniani po ani eno hina beiha babana geka dobuna ega lawa hita mimiyea.'

¹³Ma Yesu i baha nae ugolihi i pa, 'Taumi aniani ona welehi po hina am'. Tauhi a baha hi wimiheya hi pa, 'I am ega ita lata palawa magouna nimitutu ma iyana luwaga hota. Nugonugom to nae po bolu geka ubeihi aniani to gimala?' ¹⁴(Matababana ololoto nugote tausana nimitutu noka hosi.)

Ma tauna a hewahewali ugolihi i pa, 'Lawa ona baha po bolugei hina tugula po ina nae. Bolu emosi po emosi u hinehi naka lawa magouhi 50.'

¹⁵A hewahewali hi wiponawogo po lawa atapuhi hi witugula pahihhi. ¹⁶Yesu palawahi nimitutu ma iyanahi luwaga i winihi po i galena gae hau yada ma Yaubada ugolina i wimaamala. Ma i'mtomutomu po i kokoe ma a hewahewali i welehi po hi gutaya bolu ugolihi. ¹⁷Ma atapuhi hi am po hi'mhiyougo. Ma Yesu a hewahewali omtelena hi tutuwaluhi naka poha magouhi 12.

Pita Yesu i paligeleteya

¹⁸Hougana Yesu tuawana i laupali ma a hewahewali hi nei ugolina po i lubayadehi i pa, 'Lawa hai nugotuhu hi pa tau iyai?'

¹⁹Ma tauhi hi pa, 'Lawa gehouhi hi pa tam Yoni bapatiso, ma gehouhi hi pa tam Elaisiya lawa odubona po gehouhi hi pa tam tu bahapiko odubona u towolo meme.'

²⁰Apoma a hewahewali ugolihi i baha nae i pa, 'Ma taumi ami winugonugotuhu o pa tau iyai?'

Ma Pita a baha i wimiheya i pa, 'Tam Yaubada a Besinana lawana.'

²¹Ma Yesu a hewahewali i talagagalihi ipa ega iyai hina palipaliweleya. ²²Apoma i baha meme i pa, 'Apo Lawa Moinau wiyuwa galenahi magomagouhi a wialonihhi. Apo mi Yudeya hai tanitaniwaga po tu witalaguyaba babadahi po lugagayo tanitaniwagahi hina wihinigiyeyu. Ma apo hina uniu po iyeta witonugana u mulina a towolo meme.'

Yesu tu wotagona hai ani awala

²³Ma i baha a hewahewali ugolihi i pa, 'Inapa lawa awai nugonugona ina wotagou yaka a luyagohana ina palihaleya. Ma anani take iyeta

emosi po emosi ina awali ma ina wotagou. ²⁴Apo iyawoi yautuhi hi nugonehi yaka apo yautuhi hina halehi. Ma iyawoi tau biugei hina hilage apega yautuhi hina halehi. ²⁵Inapa iyai ina wigapola дума yaka Yaubada a dewa apo ina winugoguluwi naka apo awai dewadewana ina tuhagaya? ²⁶Apo lawa awai tau ma gasi u baha ubeihi ina ihinimaeya yaka tau Lawa Moinau u houga nei ugolina apo tauna a wihinimaya. Hougana a nenei tau ma Amau po a tu winoyanoya waiwoiyawahi hai wasawasa namanamalinei. ²⁷Tamogi a baha дума ugolimi, lawa gehoumi geka hosi o towotowolo apega ona hilage a sigana Yaubada a taniwaga ona galeyay.

Yesu galenana i gunabuiya

²⁸Bahahi geka Yesu i bahehi po hi kokoe, ma iyeta magouhi 8 u mulihi, Pita ma Yoni ma Yamesa i winihi po tauna mitehi hi gae u oya hi lupali. ²⁹Hougana Yesu i laupali ma galenana i gunabuiya po a luilui i wakewakeke po i namanamali. ³⁰Ma mala emosi ma babada odubohi luwaga hi lugeletehi po tauna mitehi hi ibaabani. Babadahi naka Mose ma Elaisiya. ³¹Tauhi a namanamalihi ma hi lugeletehi po Yesu mitehi hi ibaabani iyowai apo u Yelusalem Yesu ina hilage Yaubada a nugotuhu limoinana binei. ³²Pita a lawa mitehi hi eno hilage ma tamogi hi eno towolo. Ma Yesu a wiwasawasa po babadahi luwaga Yesu mitehi hi towotowolo gasi hi galehi. ³³Hougana babadahi Yesu hi nenehaleya ma Pita i baha Yesu ugolina i pa, 'Bada, i haki дума po tiyai geka hosi. Apo kape tonuga to wogohi, emosi tam bimgei ma emosi Mose binei ma emosi Elaisiya binei.' Awai Pita i bahebaheya naka i bahena yababaya.

³⁴Pita yohola i ibaabani ma gahu i hopu mai po i lutatahi. Ma gahuna i lautatahi naka Yesu a hewahewali hi matouta дума. ³⁵Gahuna ugolinei pona geka pite hi nonoli i pa, 'Natuwe geka tauna a inagani, tauna ona iponawogogeya'. ³⁶Hougana pona i kookoe po Yesu tuawana i towotowolo. A hewahewalihi ega ponahi po awai hi gagalehi ega iyai hita paliweleya noka iyetahi ugolih.

Yesu tewela ugolina alugo apapoena i wiyagaya

³⁷Malitom po Yesu a hewahewalihi tonuga mitehi u oyana hi mamae hi hopu po hi nae. Ma lawa boluna baneina i'mboina mai Yesu ugolina. ³⁸Lawa gehouna boluna u hinena i otu i pa, 'Bada, a lupaliyem ipa natuwe emosi hotana olotona una galeyay. ³⁹Tauna alugo apapoena e geluya po mala emosi ma e tapeiotuya po e ilougo nae po gamonei pulopulo he hopuhopu. Ma houga daodaona e ihiniwiyuwaya ma ega ita nenehaleya. ⁴⁰Ma am hewahewali a lupaliyehi ipa hina widewadewayay po ega emoemotahi.'

⁴¹Yesu lawana a baha i wimihena niyeya i pa, 'Taumi geka hapanana ega ami witumagana po apapoe lawami. Houga a dao awai apo a meme

liyaliyanimi po a genogenogemi?’ Apoma lawana ugolina i pa, ‘Natumna una neiyai ugoliu’.

⁴²Tewelana i nenei ma alugona tewelana i tapedubali po hau hipuli i taatawa nae. Tamogi Yesu alugona i baha po i nae ma tewelana i luyawahi po i kokoe ma amana u nimana i houni. ⁴³Lawa atapuhi Yaubada a wipoya ugolina hi'mhuna duma.

Yesu a hilage ubeina i baha meme

Ginouli atapuhi Yesu i dewadewahi naka yohola hi hunehuneya ma a hewahewali ugolih i baha i pa, ⁴⁴‘Geka bahahi apo a bahebahehi ega ona inugoguluwih i. Lawa Moinau apo hina houna damaneu lawa u nimahi.’ ⁴⁵Tamogi a hewahewali geke bahana ega anona hita hanapugeya. Tauhi ugolih i geke bahana anona i lugowadeya po ega hita hanapugeya. Geka binei ipa Yesu hina lubayadeya ma hi matouta.

Iyai i geduma?

⁴⁶Yesu a hewahewali u hayahi wigamogahigahi i wawala. Hai wigamogahigahina a wawala babana hi pa u hayahi iyai i geduma. ⁴⁷Yesu hai winugonugotuhu amaka i hanapugeya yaka tewela i waya po u liyaliyana i witowoli. ⁴⁸Ma i baha nae ugolih i pa, ‘Iyai gowauegi geke tewelana ina lunugotootogogeya yaka tau i lunugotootogogeu. Ma iyai ina kaoheu yaka ega tau tuawau tu himiliu gasi i kaoheya. Matababana iyai u hayami i hopu duma naka tauna i geduma.’

⁴⁹Yoni ponana i lata ma i pa, ‘Bada, lawa gehouna gowamgei ma alugo apapoehi i iyagahi ma to baha po ipa ina wohouna. Matababana tauna ega ata bolu u hinena.’

⁵⁰Yesu i baha Yoni ugolina i pa, ‘Ega ona yamgudugudu, babana iyai ega ita igawiyeta naka tulata’.

Samaliya Meyageina gehouna lawahi Yesu hi wihiniggiyeya

⁵¹Houga i kukuku ipa apo Yaubada Yesu ina wohepaya po ina gae hau yada. Ma Yesu a nugotuhu i houna emoteya ipa ina nae u Yelusalem, ⁵²po baha tu hihiwa i himilihi po hi tahaya nae. Tauhi hi nae po Samaliya meyageina gehouna ugolina ipa tauna ubeina hina wononogo. ⁵³Tamogi meyageina lawahi Yesu hi wihiniggiyeya babana nugonugona i nenei u Yelusalem. ⁵⁴Hougana a hewahewali Yamesa po Yoni geke bahana hi noonoli po hi pa, ‘Guyau, nugonugom yaka mayau yadei to otugeya po ina hopu mai po geke lawahi ina alahih?’

⁵⁵Ma Yesu i luhagawileya po i paliyehi i pa, ‘Ega naka pite’. ⁵⁶Ugolinei hi nehalehi po hi nae meyagai gehouna ugolina.

Yesu hi luhogaley a ipa hina wotagoya

⁵⁷Hougana tahayagei hi nena e ma lawa gehouna i baha nae Yesu ugolina i pa, ‘Am nae atapuhi ugolih i apo a wotagom’.

⁵⁸Yesu i baha lawana ugolina i pa, ‘Gamogamo mi pitepitena waidomoh i po kiu moyanei waipatahi. Ma Lawa Moinau ega meka nawatatau ani wienona gehouna.’

⁵⁹Yesu i baha nae lawa gehouna ugolina i pa, ‘Una wotagou’.

Ma lawana i pa, ‘Guyau, una palihaleu po a nae po amau a ototoni ma ina hilage po a guluwa tahaeya ma apoma a wotagom’.

⁶⁰Yesu a baha i wimiheya i pa, ‘Lawa hai luyagohana mei tu hilahilage una palihalehi po tu hilahilage ugolih i hina galena nae. Ma tam una nae po Yaubada anani taniwaga una guuguyeya.’

⁶¹Lawa gehouna Yesu ugolina i baha i pa, ‘Guyau, apo a wotagom. Tamogi una palihaleu po a nae po u guguni a mamala tahaeh i.’

⁶²Ma Yesu i baha ugolina i pa, ‘Apo iyai Yaubada binei ina wobagibagi ma ina luhagawileya po uyawena ina gagaley a yaka tauna ega a dewadewa awai Yaubada anani taniwaga ugolina’.

Yesu tu wotagona magouhi 72 i himilih i po hi nae hi bagibagi

10 ¹Geka u mulina Guyau lawa magouhi 72 i winaganihi po luwaga luwaga ma i himilih i po hi tahaya nae meyagai baneih i po habuluhi atapuhi ugolih i. Tauna noka meyageih i apo ina luinihi. ²Ma Yesu i paliwelehi i pa, ‘Mahula i lauliligeya ma tu yaba luemoemotahi. Ugoline i ona lupali po mahula Guyouna ugolina po tu yaba gehouhi ina himilih i po hina nae mahula hina tuwaluhi. ³Ona nae. Tau a himihimilimi galenami mei sipi natunatuhi kedewa woyahiyahi u hayahi. ⁴Ega mone po outu po ae humahuma ona wiwinihi. U tahaya ega ona tutowolo po iyai ona maamali.

⁵‘Numa awai ona luiya yaka ginouli tahatahayana ona pa, “Yaubada a nugodumola geke u numana ina mae”. ⁶Inapa tu nugodumola lawana naka hosi yaka am wimaamala ugolina ina mae. Ma inapa eega yaka am wimaamala una wimeya. ⁷Ma numa emosi ugolina ona mamae ma awai he welewelemi on'omam po ona umuma babana tu bagibagi waimihana. Ega ona inuma maga.

⁸‘Hougana meyagai baneina awai ona luiya po lawa hina kaohemi po u naomi aniani hina huhouna ona ani. ⁹Naka u meyageina tu tootogo ona luyawahih i ma lawa ugolih i ona baha ona pa, “Yaubada anani taniwaga amaka i tuliyaliyanimi”. ¹⁰Tamogi meyagai awai ona luiya po ega hina kaohemi yaka ona nae po hau tahaya ona pa, ¹¹“Ami meyagai dubudubuna u aeyai i yampati gasi mitehi to lihooholaitani taumi ugolimi. Hawena ma tamogi Yaubada anani taniwaga amaka i tuliyaliyanimi.”

¹²‘A paliwelemi, Libahibahi Iyetana ugolina apo hai wiyuwa ina lata duma ma mi Sodom hai wiyuwa ina habulu.

¹³‘Aee, kihoni, Kolasini lawami apo wiyuwa ona wialoni. Aee, kihoni, Besaida lawami apo wiyuwa ona wialoni. Itapa manini u hinemi hi dewadewahi u Taya po u Saidoni hita dewahi amaka lolowa lawahi hita nugobui. Ma hai nugobuina apo hita wogeleteya po kaleko apapoehi hita otena ma hita lugobu ma hita tugutugula. ¹⁴Tamogi Libahibahi Iyetana ugolina apo Yaubada Taya ma Saidoni ina lunugotootogogena dumahi ma apoma taumi. ¹⁵Ma taumi Kapaneum lawami ami nugotuhu o pa ona wohepa memi po ona gae hau yada, bo? Apeega, apo Yaubada ina halena hopunemi hiyoyowa ugolina.’

¹⁶Yesu a hewahewali ugolih i baha i pa, ‘Iyai ugolimi e launonola naka ugolihu e launonola. Iyai i wihinigiyemi naka i wihinigiyeyu. Ma iyai ina wihinigiyeyu naka tu himiliu i wihinigiyeya.’

¹⁷Ega yaka Yesu a hewahewali magouhi 72 hi nae po hi gunagunawilena mehi a kaohahi po hi pa, ‘Guyau, alugo apapoehi gowamgei hi wiponawogeyai.’

¹⁸Ma Yesu ugolih i baha i pa, ‘Tomodulele a gagaleya ma yadei i peu po i hopuhopu mai mei namanamala. ¹⁹Ona launonola, amaka wipoya a welemi po apo mota waitonahi tepahigei ona nae po tanala ona tutepanihi po Tomodulele a wipoya atapuhi ona lagonihi ma apega wiyuwa ona wialonih i. ²⁰Tamogi alugo apapoehi he iponawogogemi binei ega ona kaokaoha. Ma ona kaokaoha babana amaka hau yada Yaubada gowami i gilumih i.’

Yesu i kaoha

²¹Noka hougana Yesu Alugo Woiyawa i wihogoya po i kaoha ma i pa, ‘Amau yada po hipuli hai Guyau. A wotalagiyem babana lawa hanahanapuhi po wainugonugotuhuh i ugolih i awai u gowagowadi naka tu winugoneina ugolih i u wogeleteya. Moina Amau geke pite ipa am lunugotootogoge i ina wawala.

²²‘Amau ginouli atapuhi u weleu. Ega iyai tau ita hanapugeu ma Amau tuawam. Gasi ega iyai Amau ita hanapugem, ma tau Natum po iyawoi a inaganih i ugolih i Amau a woogeletem tuawiyai to hanapugem.’

²³Hougana Yesu a hewahewali mitehi hi lutuwaneh i ma apoma i luhagawileya po ugolih i baha i pa, ‘Taumi tu kaoha babana ginouli dewadewahi amaka o galehi. ²⁴Matababana a paliwelemi naka awai o gagalehi tu bahapiko po wasawasa odubohi hai luhogala ipa hina galehi ma ega hita galehi. Ma gasi awai o nonolih i hai luhogala ipa hina nonolih i ma ega hita nonolih i.’

Yesu lawa Samaliyagei i'mpaliluweluweya

²⁵Lugagayo taniwagana i towolo po Yesu a hanapu i ludadani i pa, ‘Bada, awai apo a dewaya po luyagohana tuwetuwenai a tuhagaya?’

²⁶ Yesu i baha nae ugolina i pa, ‘Hau lugagayo Mose awai i gilumihi? Ma anohi awai e hiyahiyawa tuhagahi?’

²⁷ Lawana Yesu a baha i wimiheya i pa, ‘Guyau am Yaubada luhogalam atapunei po alugom atapunei po kadidilim atapunei po nugonugom atapunei una luhogaleya. Ma lawa u liyaliyam tu mae una luhogalehi po mei e lauhogalena mem.’

²⁸ Yesu lawana ugolina i baha i pa, ‘Am baha i dumalu дума. Geka una metagohi yaka apo luyagohana tuwetuwenai una tuhagaya.’

²⁹ Ugolinei lugagayo taniwagana ipa ina houna idumalu meya po i lubayada i pa, ‘Lawa awai naka u liyaliyau tu mae?’

³⁰ Ma Yesu a bahana i wimiheya i pa, ‘Lawa gehouna Yelusalemgei i hopuhopu u Yeliko po tu danedanene u nimahi i houna meya. A gala hi gagigagi ma hi ilawi po mei ina hilahilage ma hi nehaleya.

³¹ Noka kabudalana ugolina tu witalaguyaba gehouna noka tahayanei i hopuhopu. Tamogi i galeya ma tahayana hadana gehouna i waya po i nae po i weluwileya. ³² Mei gasi Libai lawana gehouna. I nei u dobuna po lawana i galeya ma i weluwileya po i nae. ³³ Ma lawa gehouna Samaliyagei noka tahayanei i kadau po i nenei po lawana ugolina i lugeleta. Hougana i gagaleya po nugonugona i wiyuweya. ³⁴ Ega yaka i nae po kelona ugolihhi wakatu po wine i hiwogihhi ma i humahi. Apoma a gamogamo u upuna i touli po i niyeya tu kadakadau hai u numa po i galena iteteya. ³⁵ Ma malitom po mone i waya po numana taniwagana i weleya ma i pa, “Geka lawana una gagalena iteteya. Ma ugolina mone a lata awai u hahaleya meka hougana a gunawileu apo a lidumalum.”

³⁶ ‘Geka lawahi tonuga ugolihhi meka lawana i wogeletena meya tauna lawana tu danedanene hi lawi u liyaliyana tu mae?’

³⁷ Lugagayo taniwagana i pa, ‘Lawana Samaliyagei tauna i launugotootogogeya’.

Ma Yesu i pa, ‘Amaka, ma una nae po una metagoya’.

Yesu Maleta ma Maliya i dadanihi

³⁸ Hougana Yesu po a hewahewali tahayagei hi nena. Ma meyagai gehouna hi luiya po wawine gowana Maleta Yesu i weluwaya po hi nae a u numa. ³⁹ Ma tauna walehina gowana Maliya Guyau aena u labena i tugula ma a wiatatiyana i noonolihi. ⁴⁰ Maleta a bagibagi a maga ugolina ma nugonugona i apapoe po i nei Yesu ugolina po i pa, ‘Guyau, iyowai po walehiu i palihaleu po tuawau a pupoula ma ega ita geno? Una baha po ina nei po ina haguwe.’

⁴¹ Guyau Maleta a baha i wimiheya i pa, ‘Maleta, Maleta, ginouli magomagouhi ugolihhi e genogeno po e inugopilipili, ⁴² tamogi ginouli emosi waianona. Maliya ginouli moinana i winagani po apega iyai ina wihaleya.’

Yesu i wiatatiyana lupali ubeina

11 ¹Iyeta gehouna Yesu dobu gehouna ugolina i laupali. Hougana i laupali woloe po a hewali gehouna Yesuna ugolina i baha i pa, ‘Guyau, lupali una wiatatiyeiyai po mei Yoni bapatiso a hewahewali’.

²Yesu i baha ugolihi i pa, ‘Ona laupali ona pa:

Amiyai,

Gowam to wiyateyateya.

Am ani taniwaga una wogeleteya.

³ Iyeta emosi po emosi i am ubeina una weliyai.

⁴ I apapoe una paligigilihi po mei iyawoi tu wiapapoeniyai to paligigilihi.

Ma ega una palihaliyai po ludadana banehi tona ialonihi.’

⁵Ma Yesu a hewahewali ugolihi i pa, ‘Itapa iyai gehoum uta nae upom tipolinei po tulam ugolina uta pa, “Tulau palawa ugolim yaka piyana tonuga una weleu. ⁶Matababana tulau i kadakadaw nae po ugoliu i lugeleta po ega a yam ma ega aniani awai ugoliu ipa apo a weleya.”

⁷Ma tulomna numa u hinena ita pa, “Ega una laigenou. Amaka mateta a guduya po natunatuwe mitehi to eneno. Apega a wotowolo po awai a welem.” ⁸A paliwelemi, hawena apega ina wotowolo po awai ina welem babana tauna tulam. Ma tamogi am wihigihigili binei apo ina wotowolo po awai atapuhi u lauhogalehi ina welem.

⁹Ma a paliwelemi, ona lupali yaka apo Yaubada ina welemi. Ona bibeiha yaka apo ona tuhagaya. Ma ona laitutou yaka Yaubada apo taumi bimiyei gudu ina hoeya. ¹⁰Matababana tu lupali atapuhi hai luhogala Yaubada e welewelehi. Ma tu beiha hai luhogala he tutuhagahi po tu litutou ubeihi Yaubada gudu e hoehoeya.

¹¹‘Itapa geka u hayamina tam tu winatuna ma natum olotona ita kawaiyana, apo mota uta weleya? ¹²Bo ita kawapou, apo tanala uta weleya? ¹³Taumi tu apapoe ma o hanapugeya po natunatumi ginouli dewadewana, o yambenehi, yaka Amata hau yada tu lupali Alugo Woiyawa e welewelehi.’

Yesu ma Tomodulele

¹⁴Alugo apapoena lawa e laigumgumnihi Yesu i wiyagaya lawa gehouna ugolina. Hougana alugo lawana i nenehaleya naka lawana i tugudu po i wibaabani. Bolu hi gagalena naka hi gohola dumahi. ¹⁵Tamogi lawa gehouhi hi pa, ‘Palouma hai bada Tomodulele Yesu balau i weleya po ugonei alugo apapoehi e iyagahi’. ¹⁶Ma gehouhi hai luhogala ipa Yesu hina ludadani po hi laupaliyeya ipa manini wekiwekilalana yadei ina wogeleteya po hina galey.

¹⁷Tamogi hai winugonugotuhu amaka i hanapugeya yaka ugolihi i baha i pa, ‘Apo ani taniwaga gehouna u tipolina ina gunakahaya po

hina igawigawiyena mehi apo hai mae ina apapoe. ¹⁸Ugolinei ma inapa Tomodulele anani taniwaga ina gunakahaya po hina igawigawiyena mehi, apo iyowai a kadidili galenana? Taumi o pa Tomodulele a wipoyagei alugo apapoehi a iyagahi. ¹⁹Taumi o baha o pa Tomodulele a wipoya ugolinei a wobagibagi po alugo apapoehi a iyagahi yaka taumi ami lawa iyowai he iyaga. Tauhi ugolihiyei nugotuhu dumaluna apo ona tuhagaya. ²⁰Tamogi inapa Yaubada a wipoyagei alugo apapoehi ana iyagahi yaka Yaubada anani taniwaga amaka i nei ugolimi.

²¹'Inapa lawa kadikadidilina anani witona ginoulihi ina wononogogehi ma a numa ina ototoni, apega a ginouli hina danenehi. ²²Tamogi meka hougana lawa kadikadidili dumana lawana ina huluya apo ina uni. Ma anani witonahi i itumaganehi lawana kadikadidili dumana ina tamihi po ina nohaya.

²³'Iyai ega tau miteu yaka tauna e igawiyeu. Ma iyai ega tau miteu tona nugoemota yaka tauna tu'mnoha.

Alugo apapoena a gunawilana

²⁴'Hougana alugo apapoena lawa ina hopu haleya naka dobu ega ita igoila e yayahi po e nенаe ani wiyagohina e bibeiha. Ma inapa ega emosi ina tuhagaya yaka apo tuawana ina baha ina pa, 'Apo a gunawilena meu u numa a nenehaleya ugolina.' ²⁵Ma hougana i gunagunawileya po numana i yeuyeu po ginouli hi houna imahiyehi ma i galeya. ²⁶Yaka apoma apo ina nae po alugo apapoe dumahi magouhi 7 ina weluwinihi po hina lui po noka hosi hina mae. Ugolinei mehougana hina meyato po ina kokoe naka noka lawa a mae apo ina apapoe duma ma apoma lolowa.'

Kaoha moinana

²⁷Hougana Yesu geka i baheya po i kokoe ma wawine gehouna bolu u hinena ponana i lata ma i baha Yesu ugolina i pa, 'Wawine iyai tu gunim po tu wigugum tauna tu kaohadiidiga'.

²⁸Ma a baha Yesu i wimiyeya i pa, 'Tamogi iyawoi Yaubada a baha hina nonoli po hina wiponawogogeya tauhi tu kaohadiidiga'.

Bolu hai luhogala baneina ipa Yesu manini ina wogeleteya

²⁹Bolu hougana i lalata ma Yesu i tugudu po i pa, 'Geka hapanana hapa apapoena. Hai luhogala ipa manini wekiwekilalana Yaubada ugolihi ina woogeleteya. Tamogi apega manini gehouna ina wogeleteya ugolihi ma wekiwekilala Yona i woogeleteya tuawana. ³⁰Tu bahapiko Yona tauna wekiwekilala Ninewa lawahi ugolihi. Naka pitenana gasi tau Lawa Moinau wekiwekilala geka hapanana lawami ugolimi. ³¹Tupo yawana hai wasawasa wawinena apo Libahibahi Iyetana ugolina ina towolo po ina wigoumi. Matababana hipuli anani kokoe ugolina ma i nei po Solomona

a wiatatiyana hanahanapu i nonoli. Ma a paliwelemi, geke hosi lawa gehouna i geduma apoma Solomona. ³²Libahibahi Iyetana ugolina apo Ninewa lawahi hina towolo po hina wigoumi. Matababana Yona a guguya hi noonoli po hai apapoe hi palihalehi. Ma a paliwelemi, geke hosi lawa gehouna i geduma ma apoma Yona.

Hini yayatana

³³'Apega iyai ani liyayata ina tunuya ma ina gowadi bo nau u hinena ina talapupuya. Tamogi ani tugulana ugolina e wituguli po numana lawa he luiluiya apo yayatana hina galey. ³⁴Matam tauna hinim anani liyayata. Hougana matam a dewadewahi hinim atapuna apo yayata ina hogoya. Ma matam hai apapoe hougana hinim atapuna apo hau uguwa. ³⁵Ugolinei ma ipa una galena imahi naka yayatana ugolim ega ina uguguwi. ³⁶Inapa hinim atapuna yayata ina hogoya po ega tupom gehouna hau uguwa naka apo ina yayata pahim. Galenana mei yayata baneina e nenehi ugolim.'

Yesu Palisi lawahi po lugagayo tanitaniwagahi i kawaapapoehi

³⁷Yesu hougana i ibaabani woloe po Palisi lawana gehouna i gigimeya po ipa hina am yaka i lui gae po hau ani am i tugula. ³⁸Palisi lawana i gohola dumaya babana Yesu ega ita oga tahaya ma apoma ita am.

³⁹Yaka Yesu i baha nae ugolina i pa, 'Taumi Palisi lawami ami keyaka po ami gaeba upuhi o laiyeuyehi, ma tamogi u hinemi omboho po dewa apapoe i wihogomi. ⁴⁰Taumi buuwa. Yaubada ginouli atapuhi uputahi i dewahi yaka tauna gasi hinehi i dewahi. ⁴¹Ma am lounugotootogoei tu dayadayabu hagu ona welewelehi yaka apo taumi tu yeueu.

⁴²'Kihoni Palisi lawami taumi tu nugodubu. Ami ginouli magouhi 10 ma u hinehi emosi Yaubada o weleweleya, ginouli mei naiya po tupatago po aniani ani widewadewahi atapuhi. Tamogi dewadumalu po Yaubada luhogalana ega ota genogenogeya. Geke dewahi naka ginouli baneihi ipa ona wootagohi ma ami ombenena Yaubada ugolina ega nugomi ina guluguluwi.

⁴³'Kihoni Palisi lawami taumi tu nugodubu. Ami luhogala ani tugula dewadewahi hau numa dalabu. Ami luhogala ipa ani gimala ugolina lawa wiyateyategei hina maamalimi.

⁴⁴'Taumi tu nugodubu babana galenami mei kokowaga ega wekiwekilalahi ma tepahiyei lawa he neneae.'

⁴⁵Lugagayo taniwagana gehouna Yesu ugolina i baha i pa, 'Bada, geke bahahi u bahebahehi naka gasi tiyai u paliguyoguyougeiyai.'

⁴⁶Ma Yesu i pa, 'Taumi lagagayo tanitaniwagahi gasi tu nugodubu. Matababana lawa witai baneihi ega emoemotahi hina awalihhi ma o iawalihhi. Ma taumi ega kikeina nima gigimi emosi ota lodomi po noka witeihi ota wodadanihi.

⁴⁷‘Taumi tu nugodubu babana taumi googami tu bahapiko hi ununihi kokowagahi o wogo imahiyehi. ⁴⁸Ugolinei taumi tu baha moina po tu lueena googomi hai dewa ugolihi babana hi ununihi ma taumi kokowagahi o wogo imahiyehi. ⁴⁹Geka binei ma Yaubada a hanapu i baheya i pa, “Ugolihi apo tu bahapiko po tu wituwetuwega a himila niyehi. Gehouhi apo hina unihi ma gehouhi apo hina wihiniwiyuwahi.” ⁵⁰Yaka hipuli i wawala po i nenei ma tu bahapiko atapuhi hi ununi talahi mihana apo geke hapanana hina waya. ⁵¹Keini tulana Abele i ununi ugolina i nei po Sakaliya ani witalaguyaba babanoyana wailugagayona u tipolina hi ununi ugolina. Moina dumana a paliwelemi, atapuhi bihiyei geke hanapana lawahi apo wimeihana hina waya.

⁵²‘Kihoni lugagayo tanitaniwagahi taumi tu nugodubu. Matababana hanapu numana an'imhoena o wihaleya. Taumi apega ona lui po gasi iyawoi he ileta ipa hina lui naka o luguduhi.’

⁵³Hougana Yesu noka dobuna i nenehaleya ma Palisi lawahi po lugagayo tanitaniwagahi hi tugudu po hi palipaliguyoguyougeya. Ma ginouli boluhi bihiyei hi laubayadeya, ⁵⁴po hi ileta ipa hina witalahaya powaya po ina baha powa ma hina nonoli.

Nugotuhu gowagowada binei Yesu i baha

12 ¹Lawa magouhi tausana po tausana hi yamtuboina mai naka hi tututata mehi. Ma Yesu i baha tahaya a hewahewali ugolihi i pa, ‘Ona gagalena imahi Palisi lawahi hai palawa ani lihaahanana binei naka hai nugohine gowagowada. Taumi ega noka pite ona dewedeweya. ²Babana ginouli awai humahumana apo ina lugeleteya, bo gowagowadana apo lawa hina hanapugeya. ³Ugolinei ma ginouli awai hau uguwa o bahebaheya apo hau yayata hina nonoli. Ma awai babanoya guduguduhi u hinehi o iyaguhaehaehi apo dobu atapuna hina iototugeya.

Yaubada ipa ta matouteya

⁴‘U lawa, a paliwelemi, iyawoi hinita he uni po u mulina ma apega awai apapoe dumana hina dewaya ega ona matomatoutehi. ⁵Tamogi iyai ipa ona matomatouteya apo a wiatatiyemi. Yaubada ona matouteya, tauna omunugo u mulina a wipoyagei emoemotana apo tu hilahilage hau mayau alalatana ina wihulu niyehi. Moina tauna emosina ona matomatouteya. ⁶‘Lawa atapuhi hi hanapugeya naka kiu muhomuhohi nimituhu mihahi 20 toea. Ma ega kiuna emosi Yaubada ita inugoguluwi. ⁷Ma gasi ununumi apala atapuhi Yaubada i hiyawa pahi. Ugolinei ega ona matomatouta, taumi o geduma ma apoma kiu boluhi.

Keliso winoyanoyana po wihinigigiyenana

⁸‘Ma a paliwelemi, iyai bolu u matahi ma ina bahena geleteu naka tau e itumaganeu, yaka Lawa Moinau Yaubada a tu winoyanoya u matahi

apo tauna a bahena geleteya. ⁹Ma iyai ina bowiyeu lawa u matahi yaka Lawa Moinau Yaubada a tu winoyanoya u matahi apo tauna a bowiyeya. ¹⁰Ma iyai ina baha apapoe Lawa Moinau ugoliu yaka apo Yaubada ina paligigili. Tamogi iyai Alugo Woiyawa ina paliguyoguyougeya yaka tauna apega Yaubada ina paligigili.

¹¹‘Hougana apo hina niyemi hau numa dalabu po hina lauhetalemi bo babada po tanitaniwaga u matahi ega ona genogeno ipa apo iyowai ona wibaabani po awai ona baheya. ¹²Matababana noka hougana Alugo Woiyawa apo awai ina wiatatiyemi po ona baheya.’

Tu wigapola buubuwana ompaliluwaluwana

¹³Bolu u hinena lawa gehouna i baha i pa, ‘Bada, walehiu una paliweleya po amiyai gapola i hilahilage haleya ina gutaya tau mitehi’.

¹⁴Ma a baha Yesu i wimiheya i pa, ‘Tulau, iyai i dewau po ipa a wituluhetala bo a wituguta u golimi?’ ¹⁵Ma ugolihi i baha nae i pa, ‘Ona gagalena imahi po omgaganu galenana tapuna po tapuna u golina ona wola imahi. Matababana hawena lawa i wigapola lagona tamogi a luyagohana moimana ega gapola u golihhi.’

¹⁶Apoma Yesu geka om paliluwaluwana i paliwelehi i pa, ‘Lawa waigapolana gehouna a hipuli u golina aniani baneina i tutuhagaya. ¹⁷Ma tuawana i nugonugotuhu ipa, ‘Apo awai a dewaya babana ega meka u yam ani hounahi?’

¹⁸‘Ma i paliwelena meya i pa, ‘Geka pite apo a dewa. Apo u hanali a goluhihhi po baneihhi a dewahi po ugolihi apo u pegapega po u ginouli gehouhi atapuhi a hounihhi. ¹⁹Apoma apo a paliwelena meu ana pa, a woimahi duma. Ginouli atapuhi ugoliu apo ana ibagibagihhi ma hina mamae, bolima magamaga. Kamnau apo a laidewadewaya. A am po a uma ma a kaokaoha.’

²⁰‘Tamogi Yaubada i baha nae u golina i pa, ‘Tam buuwa. Geka upomna apo alugom a wihaleya. Ma geka ginoulihi u noonogogehi apo iyai galine?’

²¹Yesu ompaliluwaluwana i laiwoleoya i pa, ‘Iyawoi tauhi bihiyei gapola he iupuma gae ma Yaubada u matana ega hita igapola geka pite dewa apo ugolihi ina wawala’.

Yaubada ta witumaganeya

²²Apoma Yesu i baha nae a hewahewali u golihhi i pa, ‘Ugoline ma a paliwelehi, ega ona genogeno ami mae hau hipuli binei, awai apo ona anani, Ma ega hinimi binei ona genogenogeya ipa awai apo ona ototeni.

²³Matababana ami luyagohana hi geduma ma apoma aniani, ma gasi hinimi hi geduma ma apoma kaleko. ²⁴Hapali waewae ona galehi, tauhi ega hita laupehi po ega hita yaba po hau hanali hita huhouna. Ma tamogi

Yaubada e ianianihi. Ma taumi o geduma ma apoma kiu. ²⁵Iyai u hayami emoemotana a nugotuhugi a luyagohana ita lidaoya? Ega emoemotami. ²⁶Inapa ega emoemotami ginouli habuluna mei nonokahi ona dewaya yaka awai bihiyei o genogeno?

²⁷Hapali wihiya iyowai he lahalahahi ona galehi. Tauhi ega hita wobagibagi bo hai kaleko hita yamdewa. Tamogi a paliwelemi, Solomona a gapola atapuhi u hinehi a kaleko ega hai haki mei geka wihiyahi. ²⁸Hiyamoni amalai e lauyagohana ma malinatomi po amaka e nae. Hau mayau he'mapugeya po e alalahi. Tamogi Yaubada tauna hiyamonihi galenahi e idewadewahi. Baha dumana Yaubada apo ami kaleko dewadewahi ina wiotenimi? Ami witumagana hi habulu hota! ²⁹Awai apo ona anani po awai apo ona umumaya binei ega ona inugonugotuhu po ega ona nugonugogeno. ³⁰Matababana geka hipulina ugolina tu meuputa geka ginoulihi he bibihehi. Ma Amami i hanapugeya naka geka ginoulihi o luhogalehi. ³¹Yaka tauna anani taniwaga ona bibiheyaga po geka ginoulihi apo hina wigalimiyei gasi.

³²Taumi bolu habulumi ega ona matomatouta babana Amami a nugodewadewa ipa anani taniwaga ina welemi. ³³Ami ginouli ona gimalena halehi po monehi tu dayadayabu ona welehi. Ami mone ani'mpohapohahi ega hita woapapoe ona winihi po hau yada mone memewagahi ona tuupumihi. Noka hosi apega tu danedanene hina winihi po apega pitala hina tonahi. ³⁴Ma meka hosi ami gapola he memeyana naka hosi apo nugonugomi hina mae.

Tu bagibagi yamhipohi

³⁵'Ami ani bagibagi kalekahi ona lumomohihi ma ami ani liyayata ona tunuhi ma ona wononogo, ³⁶mei tu bagibagi hai bada tawine tolehana ugolina a gunawilana he ototoni. Tauhi apo mala emosi ma a gudu hina hoeya inapa ina gunawileya po ina ilulougo yaka. ³⁷Noka tu bagibagihi tauhi tu kaoha inapa hai bada ina gunawileya po ina tuhagahi naka ega hita meme hota. A baha duma ugolimi apo badana a kaleko ina lumomohi ma ina baha po hau ani am hina tugula ma ina nei po ina poulehi. ³⁸Inapa upom tipolei bo malatomtomgei ina nenei po tu bagibagihi a nonogohi ma ina tuhagahi naka tauhi tu kaohadiidiga. ³⁹Ma gegeka ona hanapugeya, itapa numa taniwagana tu danedanene a nei kabudalana ita hanapugeya apo matana ita kayakaya po apega a numa ita lupapaya po ita lui. ⁴⁰Taumi ipa gasi ona wononogo babana kabudala awai o pa apega a nenei naka u hinena apo Lawa Moinau a nei.'

⁴¹Pita i baha i pa, 'Guyau, geka paliluwaluwana e bahebaheya naka tuawiyai ubeiyai bo lawa atapuhi ubeihi?'

⁴²Ma Guyau i pa, 'Iyai waiponawogona po wainugonugotuhuna? Tauna apo a bada ina witowoli po numa u hinena ina witaniwaga, ma tu bagibagi

gehohi hai guta aniani kabudala dumalunei ina welewelehi. ⁴³Inapa badana ina gunagunawileya po geke dewana ina dewedeweya ma ina tuhagaya naka tu bagibagina tauna tu kaohadiidiga. ⁴⁴A baha duma ugolimi noka badana apo tu bagibagina ina witowoli po ginouli atapuhi ina gagalena itetehi. ⁴⁵Tamogi noka tu bagibagina inapa ina paliwelena meya ina pa, “U bada a gunawilana i wihinihinibiga”, ma ina wiwawala po tu bagibagi ololotohi po wiwinehi ina kodikodilihi. Ma in'omam ma ina umuma buuwa. ⁴⁶Noka tu bagibagina a bada iyeta emosi apo ina nei. Ma a neina naka tu bagibagina ipa apega ina nei po kabudalana apega ina hanapugeya. Ma apo ina wimiheya po tu bagibagi waiponahahalehi mitehi ina houna emotehi.

⁴⁷Ma inapa noka tu bagibagina a bada a nugotuhu ina hanapugeya ma ega ina wononogo po ina dewa tagoya. Tauna apo kodikodila baneina ina waya. ⁴⁸Ma tu bagibagi iyai a bada a nugotuhu ega ita hanapugeya ma i dewa powaya po apo kodikodila ina ialoni tauna apega kodikodila baneina ina waya. Iyai awai baneina i tutuhagaya ipa gasi baneina ina palihaleya. Ma iyai ugolina bane i dumana lawa hi huhouni tauhi apo hai lupali bane i dumana hina dewaya.

Yesu tauna wikahakaha a baba

⁴⁹A nei ipa hipuli a tunuya po ina alahi. Hilaki amaka ita luebaleya po ita alalata. ⁵⁰Ma tau gasi u bapatiso waiyuwana apo a waya ma hilaki wiyuwana ita kokoe. ⁵¹Ami nugotuhu o pa nugodumola ata neiyai hau hipuli, bo? A paliwelemi, eega. Tamogi wikahakaha a neiyai. ⁵²Amalai ma i wawala po i nena apo numa emosi u hinena lawa nimitutu hina mamae. Ma tonuga apo hina towolo po luwaga hina igawiyehi, bo luwaga hina towolo po tonuga hina igawiyehi. ⁵³Apo hina wikahakaha po ama natuna olotona ina igawiyeya ma natu olotona amana ina igawiyeya. Apo hina natuna wawinena ina igawiyeya ma natu wawinena hinana ina igawiyeya. Keduluma apo pohiyana wawinena ina igawiyeya ma wawine apo pohiyana waikedulumana ina igawiyeya.'

Houga galenana hanapuna

⁵⁴Yesu i baha nae bolu ugolih i pa, “Taumi kabudala anani yoli ugolina yaloi wopotopotona e wohepa ma o galey po mala emosi ma o pa, “Apo ina atuna”, ma e atuna. ⁵⁵Ma yawana e togotogo ma o galey yaka o pa, “Apo dobu ina wipoya”, ma e wipoya. ⁵⁶Taumi galena koyakoyama o dewadewaya. Houga apo galenana iyowai naka hipuli po yada o galehi ma o ipikogehi. Tamogi iyowai po geke houkana Yaubada a bagibagi anona ega emoemotami ona baheya?

Am gawiya mitehi ona nugoemota

⁵⁷Ma dewa awai dumadumaluna iyowai po tuawami ega ota ikahaya? ⁵⁸Ma inapa iyai ina wigoum po ina niniyem hau luhetala yaka una wileta

duma hau tahaya po tauna mitehi ona winugoemota. Ma inapa ega ona inugoemota yaka apo ina niyem tu luhetala baneihi ugolihi. Tauhi apo numa panipani tu galena itetehi u nimahi hina hounim po hau numa panipani hina tugudum. ⁵⁹A paliwelemi, noka hosi apo una mamae a sigana am yaga atapuna una lidumaluya ina hopu po toea emosi ugolina una wikokowi.’

Inapa ami apapoe ega ona palihalehi yaka apo ona hilage

13 ¹Noka hougana lawa gehouhi Yesu hi paliweleya tu witalaguyaba mi Galili ubeihi. Tauhi Yaubada ugolina hai witalaguyaba hi dewadewaye ma Pilato i ununihi ma talahi gamogamo talahi mitehi i wilawila emoteya, Yesu hi paliweleya. ²Ma Yesu hai baha i wimiheya i pa, ‘O nugotuhuya naka geke pite mi Galilihi hi ununihi naka tauhi hi apapoe lagona ma apoma mi Galili gehouhi, bo? ³Eega duma. Ma a paliwelemi, inapa ami apapoe ega ona palihalehi yaka atapumi apo ona hilage po mei tauhi hi hilahilage. ⁴Lawa magouhi 18 u Silowam numa gahina daodaona i guli po i lutatahi. Ma tauhi o nugonugotuhuhu naka iyowai? Ami nugotuhu o pa tauhi hi apapoe lagona ma apoma Yelusalem tu miyena gehouhi, bo? ⁵Eega duma. Ma a paliwelemi, inapa ami apapoe ega ona palihalehi yaka apo atapumi ona hilage po mei tauhi hi hilahilage.’

Yesu mabewa loyaloya i'mpaliluweluweya

⁶Ma geke paliluwaluwana i baheya i pa, ‘Lawa gehouna a wine tanona ugolina mabewa i lahaya po i lata po i mamae. Ma lawana i nae po mabewana ugoni i bibiheya po ega ita tuhagahi. ⁷Ega yaka a tano tu bagibagiyena ugolina i baha i pa, “U galeyana, geke mabewana a nei po ugoni a bibiheya naka bolima tonuga ma ega ata tutuhagahi. Una tala dubali babana hipuli a dewadewa e ibagibagi yababaya.”

⁸‘Ma tano tu bagibagiyena i pa, “Bada, una palihaleya po ina towotowolo geke bolimana emosi hotana. Apo babana a tawi wiiwileya ma nudanuda budabudahi a hounihi. ⁹Ma inapa bolima gehouna ina ugo yaka i dewadewa duma. Ma inapa eega yaka apoma una baha po ta tala dubali.”’

Hau dalabu Yesu keduluma habehabeluna i luyawahi

¹⁰Dalabu gehouna Yesu hau numa dalabu i iatatiyana. ¹¹Ma noka hosi keduluma gehouna u hinena alugo apapoeni i mamae. Alugona tauna kedulumana i witotogoya po i mamae naka bolima magouhi 18. Kedulumana upuna i gunayouni po ega ita towotowolo dumadumalu. ¹²Ma hougana Yesu kedulumana i gagaleyana po i baha ugolina i pa, ‘Keduluma, am totogo amaka i nehalem.’ ¹³Ma nimana Kedulumana

ugolina i hounihi po mala emosi ma i towolo dumadumalu po Yaubada i wotalagiyeya.

¹⁴Tamogi numa dalabu tu galena itete uyona i gigai babana Yesu hau dalabu lawa i luyawahi. Binei ma lawa ugolihi i baha i pa, ‘Iyeta magouhi 6 u hinehi ta woobagibagi. Yaka noka iyetahi ugolihi ona nei po Yesu ina lauyawahimi ma ega hau dalabu.’

¹⁵Apoma a baha Guyau i wimiheya i pa, ‘Taumi galena koyakoyama o dewadewaye. Ega iyai gehouna a bulumakau bo a doniki hau dalabu ita lupeni po ita iumaumaya, bo? ¹⁶Ma gegeka Abelaham gogana Tomodulele i numa panipani po i mamae bolima magouhi 18, ma apega hau dalabu a panipani a lupeni, bo?’

¹⁷Geka i bahebaheya po tu wigawiyena hi wihinimaya. Ma ginouli dewadewahi atapuhi i dewadewahi naka lawa hi kaokaohehi.

Ihagila polana paliluwaluwana

¹⁸Yesu i lubayada i pa, ‘Yaubada anani taniwaga mei awai? Ma apo awai ugolina a wiluweluweya? ¹⁹Amaka mei lawa ihagila polana e waya po a u tano e ugohi po e lata po mayau baneina. Ma lagalagana ugolihi kiu hai pata he wogowogohi.’

Palawa ani lihaahanana paliluwaluwana

²⁰Ma Yesu i baha meme i pa, ‘Yaubada anani taniwaga awai ugolina apo a wiluweluweya? ²¹Amaka mei palawa ani lihaahanana wawine e waya po palawa humahi tonuga ugolihi e houna hopunehi. Ma e mudamudaya po palawana atapuna e hahana pahi.’

Mateta wodinadinana

²²Yesu meygai baneih i po habuluhi i yayahihi po i nena e tahayagei. Ma i iatatiyana ma Yelusalem binei i haleya po i nae. ²³Ma lawa gehouna i lubayada i pa, ‘Guyau, apo lawa luemoemota hotahi hina luyagohana?’

Ma lawa ugolihi i baha nae i pa, ²⁴‘Ona wileta kadidili duma po mateta wodinadinana ugolina ona honoga lui. Matababana lawa boluhi apo hina wileta ipa hina lui ma apega emoemotahi. ²⁵Mehougana numa taniwagana ina wotowolo po mateta ina guduya, apo ona tugudu po u uputa ona laitutou ma ona pa, “Bada, ubeiyai gudu una hoeya”.

‘Ma apo ami baha ina wimiheya ina pa, “Miyei o nei? Ega ata hanapugemi.”

²⁶‘Apoma apo taumi ona tugudu po ona pa, “Tam po tiyai tamam po ta umuna gogona. Ma i u meygai u iatatiyana.”

²⁷‘Tamogi tauna apo ina pa, “A paliwelemi ega ata hanapugemi; miyei o nei. Amaka ma ona nehaleu, taumi tu dewaapapoe.”

²⁸‘Hougana Abelaham po Isako po Yakobo po tu bahapiko atapuhi apo noka hosi Yaubada anani taniwaga u hinena ona gagalehi ma taumi apo u

uputa po tou ma omhanakidiyana ona tuhagaya. ²⁹Kabudala anani geleta po anani yoli po tupo bauli po tupo yawana ugolihi apo lawa hina nei. Ma apo hina tugula gogona hau ani am Yaubada anani taniwaga ugolina. ³⁰Amalai gehouhi he tahatahaya apo hina wimuli. Ma amalai gehouhi he imuli apo hina tahaya.'

Yesu a luhogala Yelusalem ubeina

³¹Noka hougana ugolina Palisi lawahi gehouhi hi nei po Yesu ugolina hi baha nae hi pa, 'Geka dobuna una nehaleya babana Heloda nugonugona ipa ina unim'

³²Ma tauna ugolihi i baha nae i pa, 'Ona nae po noka gamogamona ona paliweleya ona pa, "Amalai po haumalatom alugo apapoehi a iyagahi po lawa a lauyawahih. Ma iyeta witonugana ugolina apo u bagibagi a wikokowi." ³³Tamogi amalai po haumalatom po haumalatom meme ipa u tahaya a wotagoya po a nena. Matababana Yaubada a tu bahapiko ipa ega uheiya hina ununi ma u Yelusalem.

³⁴'Aee, kihoni Yelusalem, kihoni Yelusalem, tam tu bahapiko e ununihi po Yaubada a tu baha e laugaimahi. Houga i dao ipa natunatum a lugoogonihi po mei kamkam apapenei natunatum e talatalahagauhi. Ma ega uta palihaleu po ata dewaya. ³⁵Ugolinei ma apo Yaubada am numa dalabu baneina ina nehaleya. Ma a paliwelemi, apega ona galeu a sigana u houga a gunawileu po ona pa, "Tam Guyau gowanei e nenei to talahiyogogem".'

Yesu lawa tootogona i luyawahi

14 ¹Dalabu gehouna Yesu i nae Palisi lawahi hai tu tahaya a u numa po ipa hina am. Noka hougana lawa hi todi ma hi gagalena imahiyeya. ²Ma lawa gehouna nimana po aena haahanahi i nei Yesu ugolina. ³Ma Yesu Palisi lawahi po lugagayo tanitaniwagahi i lubayadehi i pa, 'Ata lugagayo i baheya i pa lawa hau dalabu ta lauyawahih, bo eega?' ⁴Ma tauhi ega awai hita baheya. Apoma Yesu lawana i waya po i luyawahi ma i himili po i nae.

⁵Ma ugolihi i baha nae i pa, 'Itapa iyai gehoum natum bo am gamogamo ita peu hopu domo u hinena hau dalabu, moina apega mala emosi ma ota teina hepaya?' ⁶Tamogi geka a bahana ega ipa hina wimiheya.

Nugohopuhopu ma wilawalawa

⁷Yesu i galena tuhagaya naka iyawoi hi otugehi po hi nenei ani tugula dewadewahi hi iteina. Ega yaka geka paliluwaluwana i paliwelehi i pa, ⁸'Mehougana iyai ina otugem po una nena tawine tolehana ugolina, ega ani tugula gegena ugolina una tugutugula. Meka po lawa katugaena

ma apoma tam hi otugena po e nenei, ⁹ma lawana iyai ami luwaga i ototugemi apo ina nehi po ugolim ina baha ina pa, “Geka ani tugulana geke lawana una weleya”. Ma tam apoma a wihinimayam ani tugula apapoena ugolina una tugula. ¹⁰Tamogi mehougana iyai ina otugem yaka una nae po ani tugula apapoena ugolina una tugula, yaka tu otugem apo ina nehi po ugolim ina pa, “Tulau, una towolo po una megeleta ani tugula dewadewana ugolina”. Ee, apoma apo iyawoi mitehi o tugutugula hina galena hepam. ¹¹Matababana iyai e wohepa meya apo ina hopu ma iyai e wohopunena meya apo ina gae.’

¹²Yesu gasi i baha nae lawana iyai i ototugeya ugolina i pa, ‘Am baneina una dewadewaya iyetei bo ibigei hougana, ega am lawa bo walewalehim bo am guguni lawahi bo tu wigapola lawahi una ototugehi. Meka po apo hina otugem gasi po am yam hina lidumaluya. ¹³Tamogi hougana una toletoleha, tu dayadayabu po tu habehabelu tu ae apapoe po tu matakeke una ototugehi. ¹⁴Yaka Yaubada apo ina kawaidewedewem babana tauhi ega emoemotahi hina lidumalum. Tu dewadumalu hai towolo meme iyetana ugolina apo Yaubada ina lidumalum.’

Toleha baneina paliluwaluwana

¹⁵Lawa gehouna Yesu mitehi hi tugutugula hougana geke bahahi i noonolihi po i baha nae ugolina i pa, ‘Iyawoi Yaubada anani taniwaga u hinena tu am tauhi tu kaohadiidiga’.

¹⁶Ma Yesu i baha lawana ugolina i pa, ‘Houga gehouna lawa gehouna toleha baneina i dewaya ma bolu i otugehi. ¹⁷Hougana apo am ma a tu bagibagi i himili po i nae a tu am ugolihi i wipaliwelena i pa, “Ona nei babana ginouli atapuna amaka i nonogo”.

¹⁸Tamogi atapuhina emoemotahi hi yampalibui ma i nae po hi kokoe. Lawa tahatahayana tu bagibagina i paliweleya i pa, “Hipuli a gimaleya po apo a nae po a galeya. Tinani baneina ma ega ona nugonugotuhuwe.”

¹⁹‘Ma lawa gehouna i pa, “Bulumakau basiyawa luwaga a gimalehi po apo a nae po a galena imahiyehi. Tinani baneina ma ega ona nugonugotuhuwe.”

²⁰‘Ma gehouna i pa, “Geka amalai hotana a tawine po apega a nehi”.

²¹‘Ega yaka tu bagibagina i gunawileya po ginouli atapuhi a bada i paliweleya. Apoma badana i luuyogigai po a tu bagibagina ugolina i baha nae i pa, “Bulibulili una hopu geke meyageina tahayana baneina po habuluna ugolihi. Ma tu dayadayabu po tu habehabelu po tu matakeke po tu aeapapoe una neihi mai.”

²²‘Ma tu bagibagina i nae po i gunawileya po i baha i pa, “Bada, awai u bahebaheya amaka a dewaya ma gaogao baneina e mamae ega lawana”.

²³‘Ega yaka badana a tu bagibagina ugolina i baha i pa, “Una hopu po una nae meyagai balahi daodaohi po hau pitapita po una tahaehi.

Noka hosi lawa una weluwinihi po hina nei po apo u numa hina wihogoya. ²⁴Ma a paliwelem, iyawoi atapuhi a ototugehi apega u yam hin'omdadani.”

Yesu wotagona mihana

²⁵Houga gehouna bolu baneina Yesu mitehi hi nena ma i luhagawileya po ugolihi i baha nae i pa, ²⁶‘Inapa iyai ina nei ugoliu po ina witubagibagi ma amana po hinana po agona po natunatuna po walewalehina po nounouna ega ina wihinigigiyehi, ma gasi a luyagohana ega ina wihinigigiyeya yaka tauna apega u hewali. ²⁷Iyai anani take ega ina awali po ina wotagou tauna apega u hewali.

²⁸‘Ma iyai e inugonugotuhu ipa numa gahina daodaona ina wogoya? Ginouli tahatahayana apo ina tugula ma miha ina winugonugotuhugeya. Mone emoemotana apo bagibagi ina wikokowi bo eega? ²⁹Inapa ega a mone yaka apo ogola awa ina witowolihi ma ega emoemotana ina wikokowi. Lawa atapuhi hina gagaleya po hina winameya. ³⁰Ma hina pa, “Geka lawana wogo i tugudugeya ma ega emoemotana ina wikokowi”.

³¹‘Inapa wasawasa gehouna a tu witona tausana 10 ina winihi po wasawasa gehouna a tu witona tausana 20 ina huluhuluya. Yaka apo ina tugula ma ina winugonugotuhu tahaya a kadidili emoemotana bo eega? ³²Ma inapa eega yaka wasawasa tulana a mawa daodaona ma apo baha tu hihwi ina himili po nugodumola tahayahi ina lubayadeya. ³³Ugolinei ma iyai ginouli atapuhi galinei ega ina wihinigigiyehi yaka tauna apega u hewali.

³⁴‘Niha ginouli dewadewana ma dagihana ina kokoe ega emoemotana po ina dagiha meme.

³⁵‘Hipuli binei bo mayau tobutobuna binei ega ita dewadewa yaka apo hina haleya. Tam iyai waitanigam una lautanigana.’

Sipi weluwelupowana

15 ¹Houga gehouna takisi tu tama po tu apapoe gehouhi hi nei ipa Yesu a baha hina nonolihi. ²Ma Palisi lawahi po lugagayo tanitaniwagahi hi yampili hi pa, ‘Geka lawana tu apapoe e kaokaohi po mitehi he'mam’.

³Ega yaka Yesu geke paliluwaluwana ugolihi i baheya i pa, ⁴‘Apo lawa gehouna a sipi magouhi 100 ma emosi ita welupowa, apo awai ina dewaya? Apo hau balabala magouhi 99 hina mamae ma ina nae po emosina ina bibiheya a sigana ina tuhagaya. ⁵Hougana i tutuhagaya apo ina kaoha duma po ina wohepaya po u awalana ina houni ⁶ma ina awali po ina gunawileya. Apoma apo a lawa po lawa u liyaliana tu mae ina otugehi po ina baha ina pa, “Taumi miteu ta kaoha babana u sipi i weluwelupowa amaka a tuhagaya”. ⁷A paliwelemi, yada galenana

geka pitenana. Tu apapoe emosi a nugobui binei kaohana apo ina lata lagona duma ma apoma tu dewadumalu magouhi 99 hai nugobui binei. Matababana tauhi apo awai binei ma hina nugobui?

Mone laugowadena

⁸‘Apo wawine gehouna a kina bibituhu magouhi 10, ma emosi ina lugowadeya, apo awai ina dewaya? Apo lampa ina tunuya ma a numa ina wotamitami. Ma dobu atapuna ina bibihey a sigana ina tuhagaya. ⁹Hougana i tutuhagaya apo a lawa po lawa u liyaliana tu mae ina otugehi po ugoihi ina baha ina pa, “Taumi miteu ta kaoha babana u mone i laugowadeya amaka a tuhagaya”. ¹⁰A paliwelemi, geka ani galenana mei hau yada. Tu apapoe emosi a nugobui ugolina apo Yaubada a tu winoyanoya hina kaoha.’

Tewela olotona neneyabayabana

¹¹Ma Yesu i baha i pa, ‘Lawa gehouna natunatuna olotohi luwaga. ¹²Ma habuluna amana ugolina i baha nae i pa, “Amau, ginouli awai apo una woodamaneya ugoihi una weleu”. Ega yaka lawana a ginouli i kahaya natunatuna luwaga ugoihi.

¹³‘Hi mae po iyeta wabihaga ma natunana habulunana a ginouli i gimalena halehi. Ma monena i waya po i nae dobu mawana daodaona ugolina. Noka hosi a nugowai i meme tagohi ma a mone i lauguyoguyougeya. ¹⁴Hougana mone atapuna i ihulu pahi ma gomala baneina noka dobuna i launi po tauna ugolina ega awai gehouna. ¹⁵Ega yaka i nae po noka dobuna lawana gehouna ugolina i kawabagibagi. Ma hi himili po i nae po polo i ianihi. ¹⁶A luhogala baneina ipa polo hai angei in'omam babana am i hilage ma ega iyai aniani ita weleya.

¹⁷‘Apoma a winugonugotuhu i dumalu ma i baha i pa, “Aee, Amau a tu bagibagi hai yam i lata duma ma geka hosi omhilage i tapetapeuniu. ¹⁸Apo a wotowolo po a nae amau ugolina po ana pa, ‘Amau, Yaubada u matana po tam u matam apapoe a dewaya. ¹⁹Tau amaka ma ega una kawakawainatuneu babana ega u dewadewa awai. Ma una winiu po mei am tu bagibagi gehouna.” ²⁰Ega yaka i wotowolo po i nae amana ugolina.

‘Tauna yohola uheiy a ma amana i gagalena nae po nugonugona i wiyuweya. Ma i wibulibulili nae po natuna i talahagauya ma niuna i yagoni.

²¹‘Ma natunana i baha i pa, “Amau, Yaubada u matana po u matam apapoe a dewaya. Amaka ma ega una kawakawainatuneu babana ega u dewadewa awai gehouna.”

²²‘Tamogi amana a tu bagibagi ugoihi i baha i pa, “Bulibulili! Kaleko dewadewa dumana ona neiyai po ona wioteni. Ma nima kope u nima

gigina ona houni ma ae humahuma u aena ona giyehi. ²³Apoma ona nae po bulumakau yaubona haahanana ona uni po tan'omgogona ma ta kaoha. ²⁴Matababana geka natuwena i hilage ma amalai i luyagohana. Tauna i lugowadeya ma amalai i gunawileya.” Ee, apoma hi tugudu po hina kaoha.

²⁵‘Geka dewahi hi nena ma lawana natuna baneina hau tano i wobagibagi. Hougana i gunawileya po i nei po numana i tutuliyaliyani naka lougo po hala gololohi i nonolihi. ²⁶Ega yaka tu bagibagi gehouna i otugeya po i lubayadeya i pa, “Noka awai he dewadewayaya?” ²⁷Ma tu bagibagina i baha i pa, “Walehim i gunawilena meya po amami i baha po bulumakau haahanana to uni. Matababana a lauyagohanana po a dewadewana ma i tuhaga meya.”

²⁸‘Ma tugona uyona i gigai duma po lui i wihinigigiyeya. Ega yaka amana i hopu mai po i wihinigali ipa ina lui. ²⁹Ma tauna amana ugolina i baha nae i pa, “U galeyaka geka bolimahi magomagouhi a puloulem po ega ata iponahahalenem. Ma ega muhala gehouna uta wele dadaniu po u lawa mitehi tota am ma tota kaoha gogona. ³⁰Ma geka natumna am ginouli tu matamaga ugolihi i luguyoguyougehi. Ma i gunagunawileya po a bulumakau haahanana u uni.”

³¹‘Ma lawana natuna ugolina i baha i pa, “Natuwe, tam houga daodaona tau miteu po ginouli atapuhi galiugei naka gasi tam galimgei. ³²Ma i dewadewa tan'omgogona po ta kaoha. Matababana geka walehimna i hilage ma amalai i luyagohana. Ma gasi i lugowadeya ma amalai i gunawilena meya.”

Gapola tu galena itete apapoena

16 ¹Yesu gasi a hewahewali ugolihi i baha i pa, ‘Lawa waigapolana a tu bagibagi a gapola i gagalena itetehi. Ma lawa tu wigapola hi paliweleya naka a tu galena itetena a mone i lauguyoguyougeya. ²Ega yaka a tu galena itetena i otugeya po ugolina i baha i pa, “Geka am dewa awai a noonoli? Am galena itete u hinena ma mone a lata awai i luilui mai po i hopuhopu atapuna una giluma hopuneya po a galeyaka, matababana apegana itugalena itete meme.”

³Ma tu bagibagina i paliwelena meya i pa, “U bada apo u bagibagi ugolina ina telehopuneu ma awai apo a dewaya? Hau omhala ega ata kadidili ma lupali a wihinimaeya. ⁴Oo, a hanapugeya apo awai a dewaya po u bagibagi ugolina ina teletelehopuneu apo lawa hina kaoheu po hai u numa a luilui.”

⁵‘Ega yaka tu tama yaga a badana ugolina atapuhi i otugehi po emosi emosi ma i laubayadehi. Lawa tahatahayana ugolina i baha i pa, “U bada ugolina am yaga, a lata awai?”

⁶‘Ma tauna i pa, “Bunama mihana kina 1,000”.

‘Ma tu galena itetena i pa, “Geka am yaga pepana. Bulibulili una tugula ma kina 500 una gilumihi.”

⁷‘Apoma gehouna i lubayadeya i pa, “Ma tam am yaga a lata awai?”

‘Ma tauna i pa, “Palawa baekihi 1,000”.

‘Tu galena itetena i pa, “Geka am yaga pepana una waya po baeki 800 una gilumihi”.

⁸‘Badana a tu galena itetena waikoyakoyamana a winugonugotuhu imahi binei i huneya. Matababana geka hipulina lawahi u hanapu duma gapola bagibagina ubeina ma apoma yayata lawahi. ⁹Ma a paliwelemi, taumi ami witulana ona dewaya hipuli gapolana ugolinei po mehougana ina kokoe po tam apo Yaubada ina winim ani mae memewahagana ugolina.

¹⁰‘Iyai ginouli habuluna ugolina a galena itete i dewadewa yaka ginouli baneihi lawa hina weleya po ina galena iteteya. Ma iyai ginouli habuluhi ugolihi a galena itete i apapoe yaka apega ginouli baneihi ina galena itetehi. ¹¹Inapa hipuli gapolahi ugolihi ega una galena itete imahi, yaka apega iyai gehouna gapola moinahi u nimam ina hounihi? ¹²Ma inapa lawa gehouna a ginouli ugolim ega una galena itete imahiyeya yaka apega iyai gehouna ginouli galimgei u nimam ina houni?

¹³‘Ega emoemotana tam tuawam ma babada luwaga hai bagibagi una pouleya. Matababana emosi apo una luhogaleya ma gehounana una wihinigiyeya. Ma apo emosi una ilataya ma gehounana una galena iapapoeya. Apega Yaubada ma gapola una poulana luwagehi.’

Yesu a wibaabani gehouhi

¹⁴Palisi lawana gehouna geka bahahi atapuhi hi noonolihi po Yesu hi lumutubougeya babana tauhi mone tu luhogalenana. ¹⁵Yaka Yesu i baha nae ugolihi i pa, ‘Taumi lawa u matahi o bahena memi po o pa tu dumalu. Tamogi Yaubada nugonugomi i hanapugeya. Matababana lawa u hayahi awai hi gagalena hepaya naka Yaubada u matana ginouli yabayababa.

¹⁶‘Mose a lugagayo po tu bahapiko hai omgiluma i bagibagi po i nei po Yoni bapatiso a u houga. Noka hosi ma i wawala po i nenei naka Yaubada anani taniwaga tuwegana dewadewana he guuguyeya, ma tu kadidili hai kadidiligei he luiluiya. ¹⁷Tamogi yada ma hipuli hai yababa ega hita wipilipili lagona ma apoma ginouli awai habulu hotana hau lugagayo wihalenana.

¹⁸‘Oloto awai agona ina haleya ma wawine gehouna ina lawagi naka e matamatamaga. Ma oloto awai ihabana ina lawagi naka e matamatamaga.’

Tu wigapola lawana ma Lasalo

¹⁹Yesu i ibaabani i pa, ‘Tu wigapola lawana gehouna kaleko mihahi baneina i otenihi ma i meimahi po iyeta emosi po emosi i toletoleha ma

i mamae. ²⁰Ma a u mateta tu dayadayabu gehouna gowana Lasalo hinina kelo i hogoya ma i mamae. ²¹I itumagana ipa apo tu wigapola a pata ugolina aniani tupotupohi hina holuholu ina anihi. Tauna kedewa hi nei po kelona hi lemolemoya.

²²“Tu dayadayabuna i hilage po Yaubada a tu winoyanoya hi awali po Abelaham u hadana hi wituguli. Tu wigapolana gasi i hilage po hi guluwi ²³po u hiyoyawa ma mayau alalatana u hinena matana i tahepaya po Abelaham uheiya duma Lasalo u hadana ma i galehi. ²⁴Ega yaka i otu labatana i pa, “Gogau Abelaham, una lunugotootogoeu, ma Lasalo una himili po hau goila nimana ina taiyoli po menau ina linigi, babana wiyuwa a wohilahilage duma geke alatana u hinena”.

²⁵“Ma Abelaham i pa, “Gogau, am luyagohana iyetahi una nugotuhuhi. Tam ginouli dewadewahi u winihi ma Lasalo ginouli apapoehi i winihi. Tamogi tauna amalai i mehinihegoya ma tam hau wiyuwa. ²⁶Ma noka ega tuawana. Tam ma tiyai ma u tipolita naka domo daodaona e mamae. Iyawoi nugonugohi geke hosi ma hina damanahi ugolim apega emoemotahi. Ma gasi apega iyai naka hosi ma ina damanai ugoliyai.”

²⁷“Ma tu wigapolana i baha i pa, “Heki, gogau Abelaham, a laupaliyem. Lasalo una himili po ina nae amau a u numa. ²⁸Matababana walewalehiu nimitutu noka hosi tauna ina paliwelehi po u mae ega hina meme tagoya. Meka po tauhi gasi apo hina nei geke wiyuwana meyageina ugolina.”

²⁹“Tamogi Abelaham i baha i pa, “Mose po tu bahapiko hai giluma walewalehim ugolihi tauna tu paliwelehi. Awai hi bahebahehi hilaki hita nonolihi.”

³⁰“Ma tu wigapolana i pa, “Gogau Abelaham, naka ega emoemotana. Tamogi inapa lawa gehouna hau hilage ma ina towolo meme po ina nae ugolihi apo hina nugobui.”

³¹“Abelaham ugolina i baha nae i pa, “Inapa Mose po tu bahapiko hai baha ega hina nonolihi yaka apega hina nugotona. Hawena lawa hau hilage ma i towolo meme ma apega hina nugotona.””

Apapoe

17 ¹Yesu a hewahewali ugolihi i pa, ‘Ani peu ludadanahi apo hina nei, tamogi iyai i dewahi po he waawala tauna tu nugodubu. ²Apo ita dewadewa duma itapa gaima baneina u gadouna hita duli ma u boga hita halena hopuneya. Ma ega ita dewadewa geke tu tapitapiya ina dewaya po apapoe ina dewadewaya. ³Awai o dewadewahi ipa ona gagalena imahi.

‘Inapa walehim apapoe ina dewaya yaka una paliyeya. Ma inapa paligigila ina laupaliyeya yaka una paligigili. ⁴Ma inapa ugolim apapoe mala 7 iyetei ina dewaya ma ina luhagawileya po mala 7 ina pa, “A mamala dumam ma una paligigiliu”, tam ipa una paligigili.’

Witumagana

⁵Tu wituwetuwega Guyau ugolina hi baha hi pa, ‘I witumagana una wilatahi’.

⁶Ma Guyau i pa, ‘Itapa ami witumagana mei ihagila polana apo geke mayouna ugolina ota pa, “Una gunahapum po u boga una ugota mem”, apo ita wiponawogemi’.

Tu poula a bagibagi

⁷Yesu i baha nae ugolihi i pa, ‘Iyai gehouna a tu poula hau tano ita laidogo bo sipi ita gagalena itete po ita gunangunawileya ma apo ugolina ita pa, “Una bulili mai po una am”, bo? ⁸Apeega. Tamogi apo ita pa, “U yam una wononogogeya ma am ani poula kalekona una oteni ma una pupouleu a sigana a am ma a uma woloe. Ma muliyei apoma una am ma una uma.” ⁹Tu poulana apega ina mamali babana a baha tuawana i wiponawogogehi. ¹⁰Ugolinei emoemotana mei taumi. Hougana ami bagibagi atapuna a bahebaheya ona wikokowi ona pa, “Ega i dewadewa awai binei ipa una maamaliyai babana tiyai tu poula hota. Ma i bagibagi tuawana to dewaya.”’

Yesu lawa magouhi 10 i luyawahihi

¹¹Yesu Yelusalem binei i nena naka Samaliya sigana ma Galili sigana ma tipolihiyei i honoga po i nae. ¹²Ma meyagai gehouna ugolina i lului po ooloto lepelepelohi magouhi 10 uheiya hi towotowolo ma i galehi. ¹³Tauhi hi otu hi pa, ‘Bada Yesu, una lunugotoogeiyai’.

¹⁴Hougana i gagalehi po ugolihi i baha nae i pa, ‘Ona nae po Yaubada tu witalaguyaba ugolihi ona wogeletena memi’. Ma hougana tauhi hi nena ma kelohi hi poi.

¹⁵Apoma tulahi gehouna i gagalena meya po i luyagohana yaka ponana i lata ma Yaubada i wotalagiyeya ma i gunawileya. ¹⁶I nei po Yesu u aena i polou hopu ma i mamali. Tauna lawa Samaliyagei.

¹⁷Apoma Yesu i pa, ‘Lawa magouhi 10 hi luyagohana. Ma magouhi 9 meka? ¹⁸Iyowai po geke tu wihewahewa tuawa hotana i gunawileya po Yaubada i wotalagiyeya?’ ¹⁹Ma i baha nae lawana ugolina i pa, ‘Una towolo po una nae. Amaka am witumagana i wiluyagohanim.’

Yaubada anani taniwaga a nei

²⁰Yaubada anani taniwaga a nei binei Palisi lawahi Yesu hi lubayadeya po tauna hai baha i wimiheya i pa, ‘Yaubada anani taniwaga a nei apega wekiwekilalana awai hina galeya. ²¹Apega iyai ina pa, “Gegeka ona galeya”, bo “Nonoka ona galeya”. Matababana Yaubada anani taniwaga naka taumi u hayami.’

²²Apoma i baha nae a hewahewali ugolih i pa, 'Iyeta he nenei apo ami luhogala ipa Lawa Moinau u houga nei hilaki ota galey a, ma apega ona galey a. ²³Ma apo u nei binei ugolimi hina ibaabani hina pa, "Noka hosi ona galena nae", bo "Geka hosi ona galena mai". Tamogi ega ona nenei po ega ona wotagohi. ²⁴Matababana mei namanamala e lunamaley a po yada u aliyana e yayahi naka e nei po e nae po u tupona. Naka pitenana apo Lawa Moinau u iyeta ugolina. ²⁵Tamogi wiyuwa magomagouhi apo a wialonihi po geka hapanana lawahi apo hina wihinigiyeu.

²⁶'Mei Nowa a houga emoemotana mei gasi apo Lawa Moinau u houga, ²⁷babana Nowa a houga ugolina lawa hi'mam po hi umuma po hi kawakawalulu po hi tawitawine ma Nowa wam ugolina i gelu. Ma goila i hopu po atapuhi i unih i.

²⁸'Emoemotana mei gasi Lota a u houga. Lawa atapuhi hi'mam po hi umuma po hi gimagimala po hilaupahi po hi launuma. ²⁹Iyetana Lota Sodom i nenehaley a, Yaubada mayau alalatana yadei i himila hopu neiyai po atapuhi i unih i.

³⁰'Noka pitenana apo Lawa Moinau u iyeta lugeletana houkana ugolina. ³¹Noka iyetana ugolina iyai a numa uputana e mamae apega ina lui po a ginouli ina tamatama. Emoemotana gasi iyai hau tano ina wobagibagi, apega ina gunawiley a kaleko binei. ³²Lota agona ona nugotuhuya. ³³Iyai a luyagohana ina bibiyeha yaka apo ina haley a. Ma iyai a luyagohana ina haley a yaka apo ina womomohi. ³⁴A paliwelemi, noka upomna apo lawa tulana mitehi hau liyapa hina eneno po emosi Yaubada ina wihaley a ma emosi ina mamae. ³⁵Wiwine luwaga apo pegapega hina yamapu po emosi Yaubada ina wihaley a ma emosi ina mamae. [³⁶Ololoto luwaga apo hau tano, po emosi Yaubada ina wihaley a ma emosi ina mamae.]'

³⁷Yesu a hewahewali hi lubayadeya hi pa, 'Guyau meka hosi?'

Ma tauna i pa, 'Meka hosi waewae hina yamtuboina naka hosi popoya?'

Hiwape ma tu luhetala paliluwaluwana

18 ¹Apoma Yesu a hewahewali geka paliluwaluwana i paliwelehi po ipa ina wiatatiyehi naka houga daodaona hina laupali ma ega hina nugonugotapiya. ²Ma i pa, 'Meyagai baneina gehouna ugolina tu luhetala gehouna i mamae. Tauna ega Yaubada ita matouteya po lawa ega ita iyateyatehi. ³Ma noka meyageina emosina ugolina hiwape gehouna i nenei tu luhetalana ugolina ma i bahabaha gawata i pa, "Hau luhetala ega u gawiya una haguahuguya ma dumalugei una luhetala".

⁴'Tu luhetalana i lauhinigigai ma i mae po ega daona ma tuawana i baha i pa, "Hawena Yaubada ega ata matomatouteya bo lawa ega ata iyateyatehi, ⁵ma geka hiwapena e ihinigaliu binei apo dumalugei a luhetala. Ma inapa ega yaka apo ina nenegawatai po kamnau ina wiapapoeya."'

⁶Ma Guyau i baha i pa, ‘Noka tu luhetalana woapapoena awai i bahebaheya ona nonoli. ⁷Yaubada a lawa i winaganihi yaka apo hai pilipili ugolihyei ina haguhi? Tauhi iyawoi hagu binei iyeta po uguwa ugolina he tutou nae, yaka apo ina hagu yagiyaginehi. ⁸A palipaliwelemi hai pilipili ugolihyei apo ina hagu yagiyaginehi po dumalu ina welehi. Tamogi hougana Lawa Moinau apo a nenei hau hipuli witumagana a tuhagaya, bo eega?’

Palisi lawana ma takisi tu tama paliluwaluwana

⁹Lawa gehouhi hai dewadumalu hi witumaganehi ma lawa atapuhi he gagalena iapapoenihi. Tauhi ugolihhi gasi Yesu geka paliluwaluwana i baheya i pa, ¹⁰‘Lawa luwaga hi lui numa dalabu baneina u hinena ipa hina lupali. Emosi Palisi lawana ma gehounana takisi tu tama. ¹¹Palisi lawana tuawana i towolo nae u hiyei ma i lupali i pa, “Yaubada a mamalim babana tau ega mei lawa gehouhi. Tauhi hi'mboho po he ikoyakoyama po he matamatamaga. A mamalim babana tau ega mei noka takisi tu tamana. ¹²Tau dalabu emosi po emosi u hinena iyeta luwaga u hinena a iyohi ma ega at'omam. Ma u mone a hiyawo po magouna 10 a tuhagaya yaka emosi a houna liyeya po tam a welewelem.” ¹³‘Ma takisi tu tamana uheiya i towotowolo ega emoemotana ipa ina luwatateya hau yada. Ma tamogi nugonugona i ilawi ma i bahabaha i pa, “Yaubada, tu apapoe tau, una lunugotootogoeu”. ¹⁴‘A paliwelemi, geka tauna lawana Yaubada u matana i dumalu ma apoma gehounana, ma apoma i hopu po i nae a u numa. Matababana iyai e wohepa meya apo ina hopu ma iyai e wohopunena meya apo Yaubada ina wohepa.’

Yesu logaloga i kawaidewedewehi

¹⁵Lawa gehouhi logaloga hi neihi mai Yesu ugolina ipa ina wotepanihi ma a hewahewali hi gagalehi po hi paliyehi. ¹⁶Ma tamogi Yesu logalogahi i otugehi po hi nae ugolina ma i baha i pa, ‘Logaloga ona palihalehi po hina nenei ugolii ma ega ona guduguduhi. Matababana lawa mei geka logalogahi apo Yaubada anani taniwaga hina luiya. ¹⁷A baha duma ugolimi, apo iyawoi Yaubada anani taniwaga hina luiluiya ipa nugonugohi mei logaloga hai winugonugotuhu.’

Tu wigapola lawana

¹⁸Taniwaga gehouna Yesu i lubayadeya i pa, ‘Bada dewadewam, apo awai a dewaya po Yaubada luyagohana tuwetuwenai ina weleu?’

¹⁹Ma Yesu i baha ugolina i pa, ‘Am winugonugotuhu awai binei u kawaidewadewageu? Ega iyai ita dewadewa ma Yaubada tuawana.

²⁰Lugagayo u hanapugehi ma hi baheya hi pa, “Ega una matamatamaga,

ega una yamunugo, ega una danedanene, ega una igou koyakoyama, amam po hinam una wiyateyatehi”.’

²¹Ma lawana i baha i pa, ‘Geka lugagayohi atapuhi a habuluwe a wootagohi ma i nei po amalai’.

²²Yesu geke bahana i noonoli po i baha nae ugolina i pa, ‘Ginouli emosi hotana ega ugolim. Gapola atapuhi ugolim una gimalena halehi po monehi tu dayadayabu una welehi. Apo hau yada una wigapola. Ma una nei po una wotagou.’

²³Tamogi lawana geke babahi i noonolihi po i nugodubu duma babana tauna i wigapola duma. ²⁴Yesu lawana i gagaleya po i pa, ‘Tu wigapola lawahi hai lui Yaubada anani taniwaga ugolina i witai. ²⁵Kamela ega emoemotana heyau domona ina honogi. Ma tu wigapola lawana a lui Yaubada anani taniwaga ugolina i wipilipili lagona ma apoma noka gamogamona a honoga.’

²⁶Lawa iyawoi geke bahana hi noonoli po hi lubayada hi pa, ‘Ma heki, iyai apoma apo luyagohana ina tuhagaya?’

²⁷Ma Yesu i pa, ‘Lawa ugolih luyagohana tuhagana ega emoemotahi ma Yaubada ugolina emoemotana’.

²⁸Apoma Pita i baha i pa, ‘U galeya, i meyagai to nehalehi ma to wootagom’.

²⁹Ma Yesu ugolih i baha i pa, ‘A baha duma ugolimi, apo iyai a meyagai bo agona bo walewalehina bo amana po hinana bo natunatuna Yaubada anani taniwaga binei ma ina nehalehi, ³⁰tauna geke hougana apo mihana ina tuhaga lagoneya ma houga he nenei luyagohana ega sigana apo ina tuhagaya’.

Yesu a hilage i bahena meya

³¹Yesu a hewahewali magouhi 12 i winihi po hi meliya ma ugolih i baha i pa, ‘Ona lautanigana, tauta ta nena u Yelusalem, ma tu bahapiko ginouli atapuna Lawa Moinau ubeu ma hi gilugilumi apo ina limoineya.

³²Tu meuputa lawahi ugolih apo hina houna damaneu, ma tauhi apo hina paliguyouguyougeu po hina dewa guyougeu po hina howahowau.

³³Ma apo hina kodikodiliu po ina kokoe ma apo hina wihilageniu. Ma iyeta witonugana ugolina apo a towolo meme.’

³⁴Tamogi a hewahewali geke bahahi ega hita nugotuhu tuhagahi. Bahahi anohi ega hita lugeletehi tauhi ugolih po awai i ibaabaniiyeya ega hita hanapugeya.

Yesu tu lupali matana keekena i luyawahi

³⁵Yesu Yeliko i tutuliyaliyani ma lawa matana keekena tahaya u hadana i tugula ma i laupali. ³⁶Hougana bolu hi nei po hi weluwileya ma i lubayada i pa, ‘Geka awai?’

³⁷Ma hi paliweleya hi pa, 'Yesu Nasaletagei i nei po e nenaē'.

³⁸Ma tauna i otu i pa, 'Yesu Dawita gogana, hilaki uta lunugotootogogeu!'

³⁹Ma iyawoi bolu u naohi hi lahaya ma hi paliyeya hi pa, 'Hei, una genuwana'.

Tamogi tauna i otu labatana i pa, 'Dawita gogana, hilaki uta lunugotootogogeu!'

⁴⁰Ega yaka Yesu i tutowolo ma i baha po ipa tu matakekena hina neiyai ugolina. Hougana i nei po u liyaliyana ma Yesu i lubayadeya i pa, ⁴¹'Am luhogala ipa bimgēi a dewaya?'

Ma tauna i pa, 'Guyau, u luhogala ipa matau hina dewadewa'.

⁴²Ma Yesu ugolina i baha i pa, 'Una galena meme. Am witumagana i luyawahim.' ⁴³Mala emosi ma matana i galeneya po Yaubada i maamali ma Yesu i wotagoya po hi nae. Ma lawa atapuhi geka dewana hi gagaleya po Yaubada hi wotalagiyea.

Yesu ma Sakiyasi

19 ¹Yesu Yeliko i luyaya po i nenaē. ²Ma noka hosi takisi tu tama hai bada waigapolana gowana Sakiyasi i mamaē. ³Tauna i ileta ipa Yesu ina galeya naka iyowai ma ega emoemotana babana gahina i kuku duma ma bolu hi itugaagali. ⁴Ega yaka i bulili tahatahaya po Yesu apo tahayanei ina nenaē mayau gehouna i geini.

⁵Ma hougana Yesu i nei po mayouna ugolina ma i luwatateya po Sakiyasi ugolina i baha i pa, 'Una hopu yagiyagina mai babana amalai apo am u numa a mae'. ⁶Ega yaka Sakiyasi i hopu yagiyagina po a kaohana Yesu i weluwaya.

⁷Ma lawa atapuhi hi gagaleya po hi'mpili ma hi pa, 'Geka lawana i witoumana nae tu apapoe a u numa'.

⁸Ma Sakiyasi i towolo po Guyau ugolina i baha i pa, 'Guyau, una galeu. U gapola a kahaya po tupona apo tu dayadayabu a welehi ma tupona galiugei. Ma inapa iyai amaka koyamagei ma a ginouli a tamihi yaka apo ginoulihi hai lata mala wohepali a weleya.'

⁹Ma Yesu i baha nae ugolina i pa, 'Tam Abelaham gogana gehouna ma amalai luyagohana i nei om numana u hinena. ¹⁰Ma Lawa Moinau a nei ipa lawa tu welupowa a bihehi po a luyawahihi.'

Mone gole paliluwaluwana

¹¹Yesu amaka Yelusalem i tutuliyaliyani yaka tu lutanigana hai lunonola powa ipa apo ega daona ma Yaubada anani taniwaga ina wogeleteya yaka geka paliluwaluwana i paliwelehi ¹²i pa, 'Tu tahaya lawana gehouna dobu mawana daodaona ugolina i nae ipa ina wiwasawasa ma ina gunawileya.

¹³Yohola ega ita nae ma a tu bagibagi magouhi 10 i otugehi po emosi po

emosi mone gole i welewelehi. Ma ugolihi i baha i pa, “Geka ugolihiyei ona gimagimala ma mone ona yamdewa a sigana a gunawileu”.

¹⁴“Tamogi a dobu lawahi ega hita luhogaleya po mulinei baha tu hihiwa po ipa ina pa, “Geka lawana ega nugonugoiyai ipa ina wiwasawasa ubeiyai”.

¹⁵“Tamogi lawana i wiwasawasa ma i gunawileya po a tu bagibagihi, iyawoi mone i welewelehi i otugehi ipa hina nae ugolina. Ma mone awai hi dewadewaya ipa ina hanapugeya.

¹⁶“Tu bagibagi tahatahayana i nei ugolina po i pa, “Bada, am mone gole emosi u weleweleu naka mone gole yagahi magouhi 10 a dewaya”.

¹⁷“Ma tauna ugolina badana i baha i pa, “I haki duma. Tam tu bagibagi dewadewam. Apo meyagai banehi magouhi 10 una galena itetehi, matababana ginouli habuluhi ugolihi emoemotana a witumaganem.”

¹⁸“Ma tu bagibagi wiluwagana i nei po i baha i pa, “Bada, mone gole emosi u weleweleu naka mone gole yagahi nimitutu a dewaya”.

¹⁹“Geka tu bagibagina ugolina i baha i pa, “Tam apo meyagai banehi nimitutu una galena itetehi”.

²⁰“Apoma gehouna i nei po i baha i pa, “Bada, gee am mone gole u weleweleu naka kaleko henahenamina ugonei a humaya ma a houna gowadi po i mamae. ²¹Ma a lowogem babana tam lawa lauhinidoodolam. Ginouli awai ega galimgei ma apo una waya po gasi awai ega uta ugohi ma apo anona una waya.”

²²“Geka tu bagibagina ugolina i baha i pa, “Tam tu bagibagi apapoena. Baha awai gamomgei hi hopuhopu ugolihiyei apo a wigoum. U hanapugeya naka tau lawa lauhinidoodolau. Awai ega galiugei a wiwaya po awai ega ata ugugohi a wiwaya. ²³Ugonei ma awaka po u mone ega hau banika uta houni? U gunawilana hougana ugolina u mone anai luwitanana ata waya.”

²⁴“Apoma iyawoi u liyaliyana hi towotowolo ugolihi i baha i pa, “Monena gole emosi ugolina ona wihaleya po lawana iyai mone gole magouhi 10 ugolina tauna ona weleya”.

²⁵“Ma tauhi hi baha hi pa, “Bada, geka tauna ugolina amaka mone gole magouhi 10 memehi”.

²⁶“Ma wasawasana i pa, “A paliwelemi, lawa atapuhi ugolihi awai e mamae apo Yaubada ina luwitanihi. Ma iyai ugolina ega awai ita mamae, hawena habulu hotana ma Yaubada apo ina wihalena pahi. ²⁷Ma noka lawahi tu wigawiyeu iyawoi ega nugonugohi ipa ubeihi ana iwasawasa ona neihi mai po u matau ona unihi.””

Yesu i gegae u Yelusalem

²⁸Yesu a wibaabani i kokoe ma i welutahaeya po hi gae Yelusalem ubeina. ²⁹Hougana Betepage ma Betani oya Oliweta ugolina i

tutuliyaliyanihi ma a hewahewali luwaga i himila tahaehi po i baha ³⁰ i pa, ‘Meyagai u naomi ona nae po ona luluiya naka hota doniki wouna yohola ega hita geluya ma e mamae, apo ona tuhagaya. Ona lupeni po ona neiyai geke hosi. ³¹ Ma inapa iyai ina lubayademi ina pa, “Awai binei o lupelupeni?” yaka ona pa, “Guyau ipa ina wibagibagi”.’

³² Ega yaka iyawoi i himihimilihi hi nae po iyowai i palipaliwelehi naka pitenana ma hi tuhagaya. ³³ Ma hi lupelupeni hougana donikina taniwagana ugolih i baha i pa, ‘Awai binei o lupelupeni?’

³⁴ Ma tauhi hi pa, ‘Guyau ipa ina wibagibagi’.

³⁵ Apoma hi niyeya Yesu ugolina po hai kalekoge i gamogamona upuna hi lutouli ma Yesu hi wigeluya. ³⁶ Ma i gelu po i nena ma lawa hai kalekoge tahayana hi lutouli. ³⁷ Hougana Yelusalem i tutuliyaliyani tahaya Oliweta u oyana ma i hopu po i nena ugolina tu wotagona atapuhi hi'mtuboina. Ma manini po wipoya atapuhi hi gagalehi bihiyei ponahi i lata ma hi tugudu po Yaubada hina wotalagiyeya ³⁸ hi pa, ‘Tam Wasawasa, Guyau gowanei e nenei Yaubada ina kawaidewedewem!’

‘Nugodumola hau yada po ani'mhuna duma tam Gegewahagam ugolim!’

³⁹ Apoma bolu u hinena Palisi lawahi gehouhi Yesu ugolina hi baha hi pa, ‘Bada, am hewahewali una lahahi po hina genuwana’.

⁴⁰ Ma Yesu i baha i pa, ‘A paliwelemi, inapa hina genuwana yaka gaima apo hina tugudu po hina iototu’.

Yesu i tou Yelusalem binei

⁴¹ Hougana Yesu Yelusalem i tutuliyaliyani ma i gagaleya po i tougeya. ⁴² Ma i pa, ‘Hilaki tam gasi awai nugodumola e dewadewaye uta hanapugeya. Tamogi amalai u matam i lugowadeya. ⁴³ Hougana e nenei apo am gawiya anai lagenahi hina mewiiwilem ma hada atapuna ugolina hina huluhulum, ⁴⁴ po hina lugoluhim po una hopu hau hipuli. Ma lawa u hinem apo hina wiapapoenihi. Numa atapuhi apo hina kokoe, apega gaima emosi u uyawena ina mamae, babana hougana Yaubada u hagamgei i nenehi ega uta galena tuhagaya.’

Numa dalabu baneina u hinena tu gimagimala Yesu i wiyagahi

⁴⁵ Apoma Yesu numa dalabu baneina i luyia po i tugudu po tu gimagimala ina wiyagahi. ⁴⁶ Ma ugolih i baha i pa, ‘Yaubada a Buka gilugilumana ugolina i baheya i pa, “U numa lawa hai ani lupali ubeina”. Ma taumi o buiya po “Tu danedanene hai ani megowada”.’

⁴⁷ Iyeta emosi po emosi numa dalabu baneina u hinena Yesu i iatatiyana. Ma tu witalaguyaba babadahi po lugagayo tanitaniwagahi po lawa tu tahaehi nugonugohi ipa hina uni. ⁴⁸ Tamogi ega tahaya awai hita

tuhagaya babana lawa atapuhi hi launonola gawateya po ega baha emosi ipa hina lauemuli.

Yesu a bagibagi taniwagana

20 ¹Iyeta gehouna numa dalabu baneina u hinena Yesu lawa iatatiyehi po ugolihi tuwega dewadewana i guuguyeya, ma tu witalaguyaba babadahi po lugagayo tanitaniwagahi, mi Yudeya hai tanitaniwaga mitehi hi nei, ²po ugolina hi pa, ‘Una paliweliyai, witaniwaga awai u waya po geka ginoulihi e dewadewahi, bo iyai geka witaniwagana i welem?’

³Yesu hai baha i wimiheya i pa, ‘Hapali tau gasi u lubayada a welemi. Ona paliweleu, ⁴Yoni a witaniwaga yadei i nei bo lawa ugolihiyei i nei po i ibapatiso?’

⁵Ma tuawahi u hayahi hi ibaabani hi pa, ‘Apo awai ta baheya? Apo tana pa, “Yadei”, apo ina pa, “Awai binei ega ota witumaganeya?” ⁶Ma apo tana pa, “Lawa ugolihiyei”, apo lawa atapuhi hina lugaimata. Matababana u nugonugohi i kadidili duma naka Yoni tauna tu bahapiko gehouna.’

⁷Ega yaka a baha hi wimiheya hi pa, ‘Ega tota hanapugeya miyei i nei’.

⁸Ma Yesu ugolihi i baha i pa, ‘Tau gasi apega a paliwelemi witaniwaga awai a waya po geka ginoulihi a dewadewahi’.

Lawa gehouna a tano tu bagibaiyena ompaliluwaluwana

⁹Apoma Yesu i tugudu po geka paliluwaluwana lawa i paliwelehi i pa, ‘Lawa gehouna gologolowa ugonu ugolina wine he dewadewaya i lupehiyeya. Ma tano tu galena itete u nimahi i houni ma i nae dobu mawana daodaona ugolina. ¹⁰Omlohina hougana ugolina badana a hewali i himili po i nae tano tu galena itete ugolihi ipa ugonu tupona hina weleya. Tamogi tano tu galena itete baha tu hihiwa hi wilawi ma a nima kwakwawina hi himili po i gunawileya. ¹¹Ega yaka badana a hewali gehouna i himili po tauna gasi hi wilawi po i wihinimaya ma a nima kwakwawina hi himili po i gunawileya. ¹²Ma a tu bagibagi witonugana i himili po gegeka naka kelo hi weleya ma tano u putana hi dubala hopuneya.

¹³‘Apoma tanona taniwagana i baha i pa, “Apo awai a dewaya? Heki, natu hotau a lauhogalena dumaya a himili, nugote apo hina wiyateyateya.”

¹⁴‘Tamogi hougana tano tu galena itete natunana hi gagaleya po tuawahi hi ibaabani hi pa, “Tanona muliyei tu witaniwagana geegeka. Ta uni po geka tanona ipa ina nanae ugolina naka apo ina wigalitiyei.” ¹⁵Ega yaka hi halena hopuneya tanona uputana po hi uni.’

Yesu i lubayada i pa, ‘Tanona taniwagana apo tano tu galena itete iyowai ina dewahi? ¹⁶Apo ina nei po ina unihi ma tano tu galena itete gehouhi u nimahi tanona ina houni.’

Hougana geke lawa hi noonoli po hi pa, ‘Apega duma’.

¹⁷Ma tauna i galehi ma i pa, ‘Heki, geke bahana Yaubada a Buka ugolina anona awai? I baheya i pa,

“Ogolana tauna tu lunuma hi ihinigigiyeya
amalai i gunabuiya po i dewadewa lagona.”

¹⁸Iyai ina peu po noka ogolana ugolina ina yato apo ina lauhedalena meya po tupotupona. Ma inapa noka ogolana ina guli po iyai ina lutataya apo ina lumutumutuya.’

Takisi wimihana bahabahana

¹⁹Lugagayo tanitaniwagahi po tu witalaguyaba babadahi ipa noka kabudalana hina numa panipani. Matababana geke paliluwaluwana i bahena niyeya ugolihhi ma tamogi lawa hi lowogehi.

²⁰Ega yaka gaogao hi beiha po lawa tu wibenabenama gowagowada hi himilihi ipa hina witepa naka tauhi tu winugonugotuhu dumalu. Ma tauhi ipa Yesu hina laubayabayadeya po ina baha powa ma mi Loma hai taniwaga baneina a witaniwaga po a wipoya ugolina hina houni.

²¹Tu wibenabenama gowagowadahi Yesu hi lubayadeya hi pa, ‘Bada, to hanapugeya naka awai e bahebahehi po e iatatiyanehi hi dumalu. Ma gasi to hanapugeya naka lawa ega uta ikahahi ma tamogi Yaubada a nugotuhu moimana lawa ubeihi e iatatiyanehi. ²²Apo mi Loma hai taniwaga ta wotagoya po takisi ta huhouni Sisa binei, bo eega?’

²³Tamogi Yesu amaka hai lubayada koyakoyama i hanapugeya yaka ugolihhi i baha i pa, ²⁴‘Mone emosi ona wogeleteya po a galeya. Iyai tepana galenana po gowana geke monena ugolina?’

Ma tauhi hi pa, ‘Sisa galenana’.

²⁵Ega yaka Yesu ugolihhi i baha i pa, ‘Heki, ginouli awai Sisa galinei Sisa ona weleya. Ma ginouli awai Yaubada galinei Yaubada ona weleya.’

²⁶Lawa u matahi ega emoemotahi ipa Yesu hina dewaya po ina baha powa. Ega yaka hi genuwana ma a baha binei nugonugohi i goholi.

Towolomeme bahabahana

²⁷Sadusi hai bolu lawahi hilage towolo memena ega hita itumaganeya. Tauhi hi nei Yesu ugolina, ²⁸po hi lubayadeya hi pa, ‘Bada, Mose geke lugagayona ubeiyai i gilumi i pa, “Oloto awai ina tawine po ega ina winatuna ma ina hilage apo walehina hiwapena ina lawagi po hina winatuna naka popoyana galinei”. ²⁹Lawa gehouna natunatuna ololotohi magouhi 7. Tutuwoga i tawine po ega natuna ma i hilage. ³⁰Ma tu hulatuna wawinena i lawagi. ³¹Po gasi tu witonugahi ma atapuhina magouhi 7 emoemotahi. Ega hita winatuna ma hi hilage pahihhi. ³²Muliyei apoma wawinena i hilage. ³³Ugolinei ma hau towolo meme wawinena apo agona iyai? Matababana atapuhi magouhi 7 i lawaga pahihhi.’

³⁴Ma Yesu ugolih i baha i pa, ‘Lawa geka u hougana he mamae he tawitawine po natunatuhi he itawinehi. ³⁵Ma tamogi iyawoi noka u hougana Yaubada u matana hi dewadewa po hau hilage he towotowolo meme lawa apega hina tawitawine po apega hina itawinehi. ³⁶Matababana apega hina hilage meme babana tauhi apo mei tu winoyanoya po tauhi Yaubada natunatuna hai towolo meme binei. ³⁷Mayau towotowolona i alalahi hougana Mose i limoineya naka lawa hau hilage he towotowolo meme. Noka hougana Guyau i bahena meya tauna Abelaham a Yaubada po Isako a Yaubada po Yakobo a Yaubada. ³⁸Tauna ega lawa hilahilagehi hai Yaubada ma lawa lauyagohanahi hai Yaubada. Matababana tauna ugolina lawa atapuhi he lauyagohana.’

³⁹Ma lugagayo tanitaniwagahi gehouhi hi baha hi pa, ‘Bada, i lubayada u wimihena imahiyena dumaya’. ⁴⁰Ma atapuhi hi lowogeya po ega hita lubayadena meya.

Dawita gogana Besinana lawana

⁴¹Tamogi Yesu i lubayadehi i pa, ‘Iyowai ma lawa hi pa Besinana lawana naka apo Dawita gogana? ⁴²Matababana Dawita tauna buka Sam ugolina i baheya i pa,

“Yaubada i baha u Guyau ugolina i pa,
U awala hinebawau una mamae

⁴³ a sigana am gawiya a houna hopunehi
po aem ani luhanatanahi.”

⁴⁴Noka hougana Dawita Besinana lawana i kawaguyougeya. Ugolinehi Dawita ega Besinana lawana gogana dumana.’

Lugagayo tanitaniwagahi Yesu i kawaapopenihi

⁴⁵Lawa atapuhi Yesu hi lautaniganeya ma a hewahewali ugolih i baha i pa, ⁴⁶‘Lugagayo tanitaniwagahi ona gagalena imahiyehi. Tauhi hai luhogala ipa luilui daodaohi hina otenih ma hina nena, ma ani gimala dobuna ugolina lawa wiyateyategei hina maamalih. Tauhi hai luhogala hau numa dalabu ani tugula dewadewahi po hau toleha hai ani tugula gegehi. ⁴⁷Ma gasi koyamagei hiwahiwape hai numa gapolahi he danedanenehi ma lupali daodaohigei galena koyakoyama he dewadewaya. Tauhi hai wimeih apo ina lata duma.’

Hiwape anani'mbenena

21 ¹Yesu numa dalabu baneina u hinena i mamae ma i gagalena ani'mbenena gaebana ugolina tu wigapola lawahi hai ani'mbenena hi huhouna. ²Ma gasi i gagalena ma hiwape wodayadayabuna mone luwaga habuluhi mei toea emosi i hounih. ³Ma Yesu i baha i pa, ‘A baha duma ugolimi, geka hiwapena wodayadayabuna

i houna lagona ma apoma atapuhina. ⁴Matababana atapuhina hai omteletelenagei hi houna ma tauna a widayadayabu u hinena ma mone atapuna i tutuhagaya i houna pahi.'

Pilipili po hiniwiyuwa

⁵Yesu a hewahewali lawa hai ani'mbenena gaima dewadewahiyei numa dalabu baneina hi wogowogoya ani galenana hakina hi bahebaheya. Ma Yesu i baha nae ugolihi i pa, ⁶'Geka numahi gaima ugolihiyei hiwogohi po o gagalehi, houga e nenei apo gaima emosi ega u uyawena ina mamae. Atapuna apo hina dubadubalena pahi.'

⁷Ma tauhi hi lubayadeya hi pa, 'Bada, meyanai apo am baha anona ina lugeleteya? Ma wekiwekilala awai apo ina paliweliyai naka houkana ugolina amaka to geleta?'

⁸Ma tauna i baha i pa, 'Ona gagalena imahi po apega iyai ina witalahaya powami. Matababana lawa hi maga apo hina towolo po gowaugei hina koyama hina pa, "Tau Yaubada a Besinana", po hina pa, "A houga amaka i geleta". Tamogi ega ona wotagohi. ⁹Houkana gawiya po wogalahi tuwegahi ona noonolihi ega ona matomatouta babana geke dewahi apo hina wawala tahaya. Tamogi houga sigasigana apega ina geleta yagiyaginai.'

¹⁰Yesu gasi i baha meme ugolihi i pa, 'Tupo geha ma tupo geha apo hina wigawiya po gasi ani taniwaga geha ma ani taniwaga geha apo hina wigawiya. ¹¹Apo guhuguhu po tupo gehouhi gomala po totogo baneihini hina geleta. Ma gasi wekiwelilala wainugolowolowo dumahi apo yadei hina hopu mai.

¹²Tamogi geke ginoulihi atapuhi yohola apega hina wawala tahaya ma apo lawa gehouhi hina panimi po hina wihiniwiyuwami. Apo numa dalabu ugolihi hina libahibahimi po hau numa panipani hina tugudumi. Ma gowau binei apo hina niyemi wasawasa po taniwaga baneihini ugolihi. ¹³Ma nonoka ami gaogao apo tuwega dewadewana ona nohaya. ¹⁴Ega nugonugomi ona laigeno meya ipa apo iyowai bimiyei ona ibaabani. Winugotuhu u nugonugomi ina kokoe duma. ¹⁵Matababana baha po nugohanahanapu apo a welewelemi naka ega emoemotana tu wigawiyemi hina houna liyeya bo hina kawaikoyakoyameya. ¹⁶Ma hinahinami po amamami po walewalehimi po nounoumi po ami guguni po ami lawa tauhi apo hau libahibahi hina hounimi po gehouhi apo hina unimi. ¹⁷Apo gowau binei ma lawa atapuhi apo hina wihinigigiyemi. ¹⁸Tamogi apega u ununumi apala emosi ina lugowadeya. ¹⁹Ami nugokadidili binei apo luyagohana moinana ona tuhagaya.'

Yelusalem a peu binei Yesu i baheya

²⁰Yesu i ibaabani i pa, 'Mehoukana tu wigawiya Yelusalem hina mewiiwileya naka ona hanapugeya a houga apapoe amaka i tuliyaliyani.

²¹Ma iyawoi Yudeya u tupona ona mamae yaka ona lowo po ona nae u oya. Ma taumi iyawoi Yelusalem u hinena ona mamae ega ona lului Yelusalem. ²²Nonoka apo Yaubada a wimeiha hougahi babana awai Yaubada a Buka ugolina i bahebaheya ipa ina limoineya. ²³Ma wiwine wainatuhahi po koikoibahi noka hougahi ugolih i apo tauhi tu nugodubu duma. Matababana wiyuwa baneina apo geke hipulina ina wialoni po Yaubada a wimeiha geke lawahi hina wialoni. ²⁴Ma tu wigawiya lawa gehouhi apo kwasikwasi daodaonei hina talatala unihi ma gehouhi apo hina panipanihi po hina niyehi tupo atapuna ugolih i. Ma tu meuputa lawahi apo Yelusalem hina yomtutuibabeya a sigana hai hougahi ina kokoe.’

Lawa Moinana a gunawilana

²⁵Yesu i ibaabani i pa, Wekiwekilala apo hau kabudala po hau wamahaia po hau ubona hina lugeletehi. Hau hipuli tupo gehouhi boga po guliguli gololohi ma apo matouta baneih i ina huluh i po ugolih i nugohanahanapu ina yababa. ²⁶Hipuli tupo atapuna ugolina awai apo ina nenei wiotonana ma lawa apo matouta ina geinihi po hina imatauguuguwa. Ma yada ginoulihi atapuhi hai kadidili apo hina tapiya. ²⁷Apoma apo Lawa Moinau a wipoyau po a wasawasau ona gagaleu ma yaloigei a nei. ²⁸Hougana geke ginoulihi hina tugudu po hina waawala taumi ona luwatatemi po ona galena gae babana ami lupena halena tahina e kukuku.’

Yesu i galugalu binei i wiatatiyana

²⁹Apoma Yesu geke paliluwaluwana ugolih i baheya i pa, ‘Hapali kiyaha ona galeya ma mayau atapuhi ona galehi. ³⁰I galugalu hougana ugolina ta hanapugeya naka ega daona ma apo higolo ina wawala. ³¹Yaka wekiwekilala awai a palipaliwelemi hina wawala ma ona galehi yaka ona hanapugeya Yaubada anani taniwaga ega daona ma apo ina geleta.

³²‘A baha duma ugolimi, geke ginoulihi atapuhi apo hina wawala tahaya ma apoma geke hapanana lawahi hina hilage pahih i. ³³Yada po hipuli apo hina yababa ma tau u baha apega ina yababa.

³⁴‘Ona gagalena imahi. Witoletoleha po uma buuwa po geke hipulina luyagohanana genona ega ina laigenogenomi ma apo noka iyetana ina ligohogoholimi mei walo e lailupa. ³⁵Matababana lawa atapuhi hipuli tupo wohepali he mimiyea apo ina nei ugolih i. ³⁶Tamogi hougahi magomagouna ona ihalu po ona laupali. Yaka apo ona kadidili po geke ginoulihi atapuhi hinehiyei a dewadewami ona nei po Lawa Moinau u matau ona towolo.’

³⁷Iyeta emosi po emosi Yesu numa dalabu baneina u hinena i iatatiyana. Tamogi uguwei i nae po Oliweta u oyana i eneno. ³⁸Ma

malatomtom habuluna lawa atapuhi hi nei numa dalabu baneina u hinena po ugolina hi lautanigana.

Yudasa Yesu i nugohaleya

22 ¹Palawa ega ita haahana tolehana gowana Welulagona hougana i tutuliyaliyani. ²Ma tu witalaguyaba babadahi po lugagayo tanitaniwagahi tahaya hi bibeiha iyowai ma apo Yesu hina uni babana lawa hi lowogehi.

³Apoma Tomodulele Yudasa Isakaliyota a winugonugotuhu i taniwageya. Yudasa tauna Yesu a hewali gehouna. ⁴Ma i nae po tu witalaguyaba babadahi po numa dalabu tu galena itete hai babada mitehi hi wiwogatala. Iyowai apo Yesu ina nugonugohaleya ugolihi. ⁵Ma tauhi hi kaoha po hi lueena apo mone hina weleya. ⁶Ega yaka i lueena. Ma gaogao i bibeiha ipa bolu ega hina hanapugeya ma Yesu ina nugohaleya po hina numa panipani.

Yesu i wononogo apo Welulagona tolehana amna ina ani

⁷Palawa ega haahanana tolehana apoma iyetana i geleta. Noka iyetana ugolina ipa apo Welulagona tolehana binei sipi natunatuhi hina unihi.

⁸Yaka Yesu Pita ma Yoni i himilihi ma i pa, 'Ona nae po Welulagona tolehana ubeita ona wononogogeya po apo ta ani'.

⁹Ma hi lubayada hi pa, 'Meka nugonugom ipa to wononogogeya?'

¹⁰Ma ugolihi i baha ipa, 'Meyagai baneina ona luluiya hougana oloto gehouna goila talagigoilana e awawali apo ona itutuhaga. Tauna ona wotagoya po numa awai e luluiya ona luyia. ¹¹Numana taniwagana ona paliweleya ona pa, "Bada geka pite a baha ugolim i pa, meka toumana hai babanoya naka ugolina apo u hewahewali mitehi Welulagona tolehana to ani?" ¹²Ma tauna apo babanoya baneina u moyana ina wiatatiyemi po ugolina ginouli atapuna ona wononogogeya.'

¹³Hai luwaga hi nae po Yesu awai atapuna i bahebaheya naka pitenana ma hi tuhagaya yaka hai Welulagona tolehana hi wononogogeya.

Guyau a am

¹⁴Am kabudalana hougana Yesu a tu wituwetuwega mitehi hau ani am hi tugula. ¹⁵Ma ugolihi i baha i pa, 'U luhogala baneina ipa taumi miteu geka welulagonana amna tan'omtahaeya ma apoma hiniu ina wiyuwa.

¹⁶Matababana a paliwelemi, apega anani a sigana Yaubada anani taniwaga u hinena anani kokoe ugolina ina geleta.'

¹⁷Ma keyaka i waya po Yaubada ugolina i wimaamala ma i pa, 'Geka ona waya po ona gutaya u hayami. ¹⁸Matababana a paliwelemi, amalai ma i wawala po i nena apega wine a umaya a sigana Yaubada a witaniwaga ina geleta.'

¹⁹Apoma aniani i waya po i wimaamala ma i tomutomuya po i welewelehi ma i ibaabani i pa, ‘Geka hiniu taumi a welewelemi. Winugohepau binei geka pite ona dewadewaya.’

²⁰Emoemotana gasi mei am u mulina ma keyaka i waya po i pa, ‘Geka talau Yaubada a wogatala wouna lawa atapumi ubeimi apo ina kololo.’

²¹Amna u hinena Yesu i baha i pa, ‘Ona galeyua, tu nugohaleu lawana tauna miteu geka ani amna ugolina. ²²Lawa Moinau apo Yaubada a nugotuhugei a hilage, ma iyai tu nugohaleu naka tauna tu nugodubu.’

²³Ma a hewahewali hi tugudu po hi laubayabayadena mehi, iyai apo geka dewana ina dewaya.

Witaniwaga ubeina

²⁴Yesu a hewahewali u hayahi witaniwaga binei hi wigamogahigahi.

²⁵Ma Yesu ugolihia i baha nae i pa, ‘Tu meuputa lawahi hai wasawasa lawa he tanitaniwagehi. Ma lawa hai baha wiyateyate hipa “Bada tam tuhaguyai”. ²⁶Tamogi taumi ipa ega geka pite. Iyai u hayami ami bada ipa ina dewa meya po mei tewela habuluna. Ma iyai ami tu tahaya ipa ina dewa meya po mei tu poula. ²⁷Lawa awai tauna i geduma? Lawa hau ani am e tugutugula bo lawa e pupoula? Lawana e pupoula tauna i geduma. Ma tau u hayami mei tu poula lawana. ²⁸Taumi u houga witai u hinehi ma mitemi ta mamae. ²⁹Ma amaka mei amau witaniwaga ubeina ma i inaganiu, naka pitenana apo a winaganimi witaniwaga ubeina. ³⁰U ani taniwaga u hinena apo u ani am ugolina ona am po ona uma. Isalaela gugunina magouhi 12 taumi apo taniwaga hai ani tugula ugolina ona tugula ma ona luhetalehi.

Yesu Pita a bowi i baha pikogeya

³¹Yesu i baha nae Pita ugolina i pa, ‘Simona, Simona, una lautanigana. Tomodulele lubayada i waya ipa atapumi ina ludadanimi po ina wikahami mei lawa witi e ikahaya. ³²Tamogi bimgei a lupali ipa am witumagana ega ina kookoe po mehougana una luhagawilem ipa walewalehim una wikadidilihi.’

³³Ma Pita i baha i pa, ‘Guyau, a nonogo duma apo tam miteu ta nae hau numa panipani po ta hilage’.

³⁴Ma Yesu i pa, ‘Pita a baha duma ugolim. Uguwei apega kamkam olotona ina tou a sigana mala tonuga una bowiyeu naka ega uta hanapugeu’.

Mone ani'mpohapohana po baeki po kwasikwasi daodaona

³⁵Apoma Yesu a hewahewali i lubayadehi i pa, ‘Hougana a himilimi po o nena ega ami mone ani'mpohapoha po ega ami baeki po ega aehumahuma ota tama ma awai ugolina o kuku bo eega?’

Ma tauhi hi pa, 'Ega awai'.

³⁶Ma Yesu i pa, 'Tamogi amalai iyai mone ani'mpohapohana waioutuna ugolina yaka ina waya. Ma iyai ega ugolina kwasikwasi daodaona yaka a lului wopotopotona ina gimalena haleya po emosi ina waya.

³⁷Matababana a paliwelemi naka geke bahana Yaubada a Buka ugolina ipa ina limoinea tau ugliu. I baheya i pa, "Tauna tu dewaapapoe mitehi hi hiyawa emotehi", babana awai biugei hi gilugilumi e laimoinea.'

³⁸Ma a hewahewali hi pa, 'Guyau, u galeya geke kwasikwasi daodaohi luwaga'.

Ma tauna i pa, 'Amaka'.

Yesu Oliweta u oyana i lupali

³⁹Yesu mei houga gehouhi i dewadeway a naka pitenana meyangai baneina i hopu haleya po i nena Oliweta u oyana ma a hewahewali hi wotagoya. ⁴⁰Hougana hau oya hi laugeleta po a hewahewali uglihi i baha i pa, 'Ona lupali po apega ludadana ona wialonihi'. ⁴¹Ma tauna i nehalehi po i nae uheiya mei gaima ta haleya po e yatoyato naka pitenana mawana a dao ma itutunei i'mtutonetonena ma i lupali i pa, ⁴²'Amau, inapa am nugotuhu yaka geke wiyuwana keyakana ugliu una wihaleya. Tau u nugotuhu hawena ma tam am nugotuhu una dewa tagoya.' ⁴³Ma Yaubada a tu winoyanoya yadei i lugeleteya po i wikadidili. ⁴⁴Ma nugowiyuwa i dewaya po i laupali gawagawata ma moyagahuna mei tala hau hipuli i tonetoneya.

⁴⁵A lupali u mulina i gunawileya po a hewahewali nugodubu i tapeienohi po hi eneno ma i tuhagahi. ⁴⁶Ma i baha nae uglihi i pa, 'Awai binei o eneno? Ona towolo po ona laupali ipa ega ludadana ona wialoni.'

Yesu hi numa panipani

⁴⁷Yesu yohola i ibaabani ma a hewali gehouna gowana Yudasa bolu i tahaehi ma hi geleta. Tauna i gegae ipa Yesu niuna ina yagoni, ⁴⁸ma Yesu i baha nae ugolina i pa, 'Yudasa, winiu yagonagei ipa Lawa Moinau una nugohaleu, bo?'

⁴⁹Hougana Yesu a hewahewali tauna mitehi awai apo ina waawala hi gagaleya po hi pa, 'Guyau, i kwasikwasi daodaohi to wibagibagihi bo hawehi?' ⁵⁰Ma tulahi gehouna talaguyaba taniwagana a tu bagibagi i lubuya po tanigana u awala binebawana i talutuiya.

⁵¹Tamogi Yesu i baha i pa, 'Geka dewana amaka ma ina kokoe'. Ma lawana tanigana i wodadani po i dewadewa meme.

⁵²Apoma Yesu i baha nae tu witalaguyaba babadahi po numa dalabu tu galena itete hai babada po mi Yudeya hai tanitaniwaga hi nenei tauna ubeina uglihi i pa, 'Iyowai po a nimagawiya gapolami o nei ubeu mei tau tu danene?' ⁵³Hougana iyeta emosi po emosi tau numa dalabu

baneina u hinena taumi u hayami ma iyowai po ega ota paniau? Tamogi geegeka taumi ami kabudala po gasi uguwa wipoyana a houga.'

Pita Yesu i bowiyeya

⁵⁴Apoma Yesu hi numa panipani po hi niyeya tu witalaguyaba hai taniwaga a u numa hi luiyeya. Ma Pita mulinei i wotago po i nae. ⁵⁵Ma mayau u tano hau ani libolu hi ahili po hi duhuduhuna wiiwileya naka i luwoheyanehi.

⁵⁶Apoma tu bagibagi wawinena Pita hau yayata i tugutugula i todi ma i gagaleya po i pa, 'Geka lawana gasi tauna Yesu tu wotagona'.

⁵⁷Tamogi Pita i bowi i pa, 'Wawine, Yesu ega ata hanapugena dadani'.

⁵⁸Ma hi mae po ega daona ma lawa gehouna i galeya po i pa, 'Tam gasi tulahi gehouna'.

Ma Pita i baha i pa, 'Tulau, tau eega!'

⁵⁹Ma hi mae po kabudala gaogaona emosi u mulina ma lawa gehouna i baha higlihigili i pa, 'Moina dumana geke lawana tauna Yesu a bolu babana tauna lawa Galiligei'.

⁶⁰Tamogi Pita i pa, 'Tulau, am baha anona a winugoniniyeya!' Yohola i ibaabani ma amaka kamkam olotona i tou. ⁶¹Ma Guyau i luhagawileya po Pita i gagaleya po Guyau a baha Pita nugonei i gegae naka geke pite i baheya i pa, 'Uguwei apega kamkam olotona ina tou a sigana mala tonuga una bowiyeu'.

⁶²Noka apoma i hopu hau uputa po nugonugona pouhi i tutou halenehi.

Yesu hi libahibahi

⁶³Tu wigawiya Yesu hi womomohi ma hi palipaliguyoguyougeya po hi ilawi. ⁶⁴Gasi matana hi humahi ma hi lubayadeya hi pa, 'Una wipiko, iyai noka i launim?' ⁶⁵Ma baha apapoe galenahi tapuhi po tapuhi ugolihyei hi palipalitepani.

⁶⁶Malitomtom hougana tu wiwogatala po tu witalaguyaba babadahi po lugagayo tanitaniwagahi hi'mtuboina. Ma Yesu hi niyeya hau ani wiwogatala numana po hi pa, ⁶⁷'Inapa tam Besinana lawana yaka una paliweliyai'.

Ma tauna i baha ugolihhi i pa, 'Inapa a paliwelemi yaka apega u baha ona kawamoineya. ⁶⁸Ma inapa a lubayademi yaka apega u baha ona wimiheya. ⁶⁹Tamogi amalai ma i wawala po i nena apo Lawa Moinau Yaubada manimaninina u awala hinebawana a tugutugula.'

⁷⁰Ma atapuhi hi pa, 'Heki, tam Yaubada Natuna, bo?'

Ma tauna i pa, 'Taumi tuawami o baheya naka tau Yaubada Natuna'.

⁷¹Ma tuawahi hi pa, 'Awai binei tu wigouna ta bibiheya? Amaka tauna i wigou meya po a baha gamonei he hopuhopu.'

Yesu Pilato u matana i luhetala

23 ¹Apoma bolu atapuhi hi welutowolo po Yesu hi niyeya Pilato u naona. ²Ma hi tugudu po hi igouya hi pa, 'Geka lawana ata

lawa e itahaya powahi ma to tuhagaya. Lawa i palipaliwelehi ipa ega Sisa ugolina takisi hina huhouna po gasi i bahena meya i pa tauna Besinana lawana po wasawasa.'

³Ma Pilato Yesu i lubayadeya i pa, 'Tam mi Yudeya hai wasawasa, bo?' Ma Yesu i pa, 'Tam am baha naka pite'.

⁴Ma Pilato tu witalaguyaba babadahi po bolu ugolih i baha i pa, 'Geka lawana ega a powa awai ata tuhagaya'.

⁵Tamogi tauhi hi baha hihigili hi pa, 'A wiatatiyanagei lawa u hayahi wogalahi e talatala iwawali, Yudeya tupona atapuna u hinena. U Galili i wawala i nei po amalai geke hosi.'

Pilato Yesu i himila niyeya Heloda ugolina

⁶Hougana Pilato geke bahana i noonoli po i lubayada i pa, 'Geka lawana lawa Galiligei?' ⁷Ma i tuhagaya naka Yesu tauna Heloda tupo i gagalena iteteya ugolinei i nei. Ega yaka i himili po i nae Heloda ugolina, babana noka hougana u Yelusalem i mamae.

⁸Heloda Yesu i gagaleya po nugonugona i kaoha дума babana houga i dao tuwegana i nonoli po gasi ipa ina galey. Matababana a luhogala ipa Yesu a manini ina wogeleteya po ina galey. ⁹Ega yaka Heloda Yesu i lubayabayadena dumaya ma a lubayadahi Yesu ega ita wimihehi. ¹⁰Tu witalaguyaba babadahi po lugagayo tanitaniwagahi hi towolo gae po Yesu hi wigou kadidiliyeya.

¹¹Heloda a tu wigawiya mitehi Yesu hi galena hopuhopuneya po hi paliguyoguyougeya, po lului daodaona po dewadewana hi wioteni ma hi himila meya po i gunawileya Pilato ugolina. ¹²Noka iyetana ugolina Heloda ma Pilato hi witulana. Ma lolowa geke dewana eega ma hi gawiyea mehi.

Luhetala i wihimilana Yesu ina hilage

¹³Pilato apoma tu witalaguyaba babadahi po tu tahatahaya po lawa i otugehi po hi'mboina. ¹⁴Ma ugolih i baha i pa, 'Geka lawana o neiyai ugolih po o pa lawa i itahaya powahi. Ma amalai u matami awai bihiyei o igouya a lauwirewileya po ega a powa awai ata tuhagaya. ¹⁵Ma gasi Heloda ega Yesu a powa awai ita tuhagaya yaka i himila meya ugolih. Geka lawana ega awai ita dewa powaya po apo binei ma ina hilage. ¹⁶Ugolinei ma apo a baha po hina kodikodili ma a wohaleya po ina nae.' [¹⁷Bolima emosi po emosi Welulagona tolehana ugolina hau numa panipani iyai lawa hi inagani he baha po Pilato e wohaleya.]

¹⁸Tamogi lawa atapuhi hi otu gogona hi pa, 'Geka lawana una uni ma nugonugoiyai Balaba una wohaleya'. ¹⁹(Balaba tauna meyagai baneina u hinena wogalahi i wiwawali po omunugo binei hau numa panipani i mamae.)

²⁰Pilato nugonugona ipa Yesu ina wohaleya yaka bolu ugolih i baha meme. ²¹Tamogi tauhi hi otu gunawilana ugolih i pa, 'Una witakeya! Una witakeya!'

²²Ma ugolihi Pilato a baha i witonugaya i pa, ‘Ma powa awai i dewaya? Ega a powa awai ata tuhagaya po apo binei ma ina hilage.’

²³Tamogi tauhi ponahi i lata ma hi ototu gawagawata ipa Yesu ina witakeya po hai wiototu i wiponawogogeya. ²⁴Ega yaka Pilato a luhetala i wihimilana naka Yesu apo lawa hai nugotuhu ina wotagoya. ²⁵Ma lawana wogalahi po omunugo binei hau numa panipani hi tutuguduya hi laupaliyeya ipa ina wohaleya. Ma Yesu i palihaleya lawa hai nugotuhu ina wotagoya.

Yesu hi tutulawiteya hau ani take

²⁶Tu wigawiya Yesu hi witahaya laweneya po hi niniyeya ma lawa Sailinagei gowana Simona meyagai u uputa ugolina i mamae i nei i luilui meyagai baneina u hinena. Tauna ani take mayouna u awalana hi houni ma hi dewaya po Yesu mulinei i awawalaniyeya. ²⁷Lawa boluna baneina Yesu hi wootagoniyeya po u hayahi wiwine gehouhi hi tutou ma hi lauhiyawa. ²⁸Ma Yesu i luhagawileya po ugolihi i baha i pa, ‘Wawine mi Yelusalemgena, ega biugei ona tutou. Tamogi taumi bimiyei po natunatumi bihiyei ona tutou. ²⁹Matababana iyeta e nenei apo lawa hina pa, “Wiwine alinawa po ega hita inatuna po ega hita igugu tauhi tu kaoha”. ³⁰Apoma,

“Apo lawa hina tugudu po oya baneihi ugolihi hina baha hina pa,
‘Ona guli po ona lutataiyai’.

Ma oya habuluhi ugolihi hina pa,
‘Ona guluwiyai’.

³¹Matababana inapa ginouli geke pite mayau a wiidaidaga hougana ma hina dewaya, apo mayau a poi hougana awai ina wawala?’

³²Ololoto luwaga tauhi tu dewaapapoe gasi hi witahaya lawena niyehi po ipa Yesu mitehi hina wihilagenihi. ³³Dobu gowana Ununu Dobuna ugolina hi lugeleta po noka hosi Yesu hi witakeya po gasi tu dewaapapoehi luwaga; gehouna u awala hinebawana ma gehouna u awala kehana. ³⁴Ma Yesu i pa, ‘Amau, una paligigilihi babana awai he dewadewaya ega hita hanapugeya’. Ma tu wigawiyahi u hayahi a kaleko hi wikibugehi po hi tamihi.

³⁵Lawa hi towolo ma hi ihalu ma mi Yudeya hai tu tahaya Yesu hi palipaliguyoguyougeya hi pa, ‘Lawa gehouhi i wiluyagohanihi. Ma inapa tauna Yaubada a Besinana lawana yaka hapali ina wiluyagohana meya.’

³⁶Tu wigawiyahi gasi hi paliguyoguyougeya po hi gae ugolina po wine waitululuwana hi iyoyogi. ³⁷Ma hi pa, ‘Inapa tam mi Yudeya hai wasawasa yaka una wiluyagohana mem’.

³⁸Ma geke bahahi ani take u tepana hi gilumihhi hi pa,
GEKA MI YUDEYA HAI WASAWASA.

³⁹Tu dewaapapoena emosi i taketake Yesu i paliapapoeya i pa, ‘Moina tam Besinana lawana? Tam po tiyai una wiluyagohanita.’

⁴⁰Tamogi tulanana gehounana i lahaya i pa, 'Yaubada ega uta lowogeya, bo? Wimišana tauta ta wiwaya emosina gasi tauna e wiwaya. ⁴¹Tauta ata apapoe mihana ta laidumaluya ma tamogi geka lawana ega awai ita dewa powaya.'

⁴²Ma i baha Yesu ugolina i pa, 'Yesu, am wiwasawasa una iwaawali una nugotuhuwe'.

⁴³Ma Yesu i baha lawana ugolina i pa, 'A baha duma ugolim, amalai apo tam miteu meyangai gegena ugolina ta mae'.

Yesu i hilage

⁴⁴Iyeta i lautipolini ma kabudala lalana i wohouni po tupo atapuna i uguguwi a sigana kabudalana i hopu po ibiga i lutipolini. ⁴⁵Ma numa dalabu baneina u hinena kaleko baneina i taketake i gunalolo luwageya. ⁴⁶Apoma Yesu ponana i lata ma i pa, 'Amau, u nimam alugou a huhouni'. Geka bahana i baheya ma yautuna i kokoe po i hilage.

⁴⁷Tu wigawiya tu galena itetehi awai i waawala i gagaleya po Yaubada i huneya i pa, 'Moina dumana tauna lawa dumadumaluna'. ⁴⁸Noka hosi bolu hi'mtuboina po dewa i waawala hi ihalugeya. Ma hougana awai i waawala ma hi gagaleya po a nugowiyuwahi hi gunawilehi hai u numa. ⁴⁹Yesu tu hanapugena dumana po wiwine u Galili ma hi wotago po hi nenei uheiya hi towolo ma hi ihalu.

Yesu hau kokowaga hi houni

⁵⁰Lawa gehouna gowana Yosepa Alimatiyagei Yudeya u tupona. Tauna tu wiwogatala gehouna. Tauna lawa wodewadewana po a dewa hi dumalu. ⁵¹Hawena tauna tu wogatala gehouna tamogi hai wiwogatala po awai hi dewadewaya ega ita kaoheya. Ma Yaubada anani taniwaga i ototoni. ⁵²Geka tauna lawana i nae Pilato ugolina po Yesu hinina i lupaliyeya ipa ina weleya. ⁵³Apoma hau ani take ma i telehopuneya po kokowaga kalekonei i humaya ma hau kokowaga i houni. Kokowagana naka tapatapana hi hedali po i lui ma yohola ega hita houneya. ⁵⁴Noka iyetana naka wononogo iyetana po ega daona ma apo dalabu ina wawala.

⁵⁵Wiwinehi u Galili ma Yesu hi wotagoya po hi nenei Yosepa mitehi hi nae kokowagana ugolina po iyowai Yesu i ienoya hi galeya. ⁵⁶Apoma hi gunawilehi hai u numa po Yesu hinina binei wakatu po dadi dimudimumuhi hi wononogo. Ma hau dalabu hi wiyagohina mei hai lugagayo i bahebaheya pite.

Yesu i towolo meme

24 ¹Ma gaogao a iyeta tahatahayana ugolina malatomtom kikeina wiwinehi hai dadi hi woononogogehi hi tama po hi nae hau kokowaga. ²Gaimagei kokowaga matetana hi lautomgeya naka hi builena

niyeya uheiyā po i mamae ma hi geleta. ³Tamogi hi luilui hougana Guyau Yesu hinina ega hita tuhagaya. ⁴Geka hi winugoniniyeya po hi towotowolo ma mala emosi ma lawa luwaga hai kaleko namanamalihi u liyaliyahi hi lugeletehi. ⁵Ma wiwinehi matouta i wihogohi po hi kulukululu hau hipuli ma lawahi hi baha hi pa, 'Iyowai po lawa hilahilagehi hai ani mae ugolina lawa lauyagohanana o bibiheyā? ⁶Yesu ega geka hosi. Yaubada amaka i witowolo meya. Yohola tauna u Galili ma awai ugolimi i bahebaheya ona nugotuhuya. ⁷Tauna i pa, "Lawa Moinau apo tu apapoe lawahi u nimahi hina houniu po hina witakeu po iyeta witonugana ugolina a towolo meme". ⁸Apoma wiwinehi geka a bahahi nugohiyei i gae.

⁹Ma kokowagei hi gunagunawilehi geka ginoulihi atapuhi Yesu a hewahewali magouhi 11 hi paliwelehi po gasi iyawoi mitehi hi mamae atapuhi hi paliwelehi. ¹⁰Wiwinehi naka Maliya Magadala po Yowana po Maliya Yamesa hinana. Tauhi wiwine gehouhi mitehi geka hi wipaliweleneya tu wituwetuwega ugolihī. ¹¹Tamogi wiwinehi awai hi bahebahehi tu wituwetuwegahi ugolihī naka mei dedede yabayababa po ega hita kawamoinēhi. ¹²Ma Pita i towolo po i wibulibulili po i nae hau kokowaga po i lukululugeya po i gagalena naka kaleko awa i galehi ma ega awai gehouna. Apoma awai i waawala i nugonugotuhugeya ma i nae a u numa.

Yesu tu wotagona hi nēnāe u Emeusa ma ugolihī i lugeleteya

¹³Noka iyetana emosina ugolina Yesu tu wotagona luwaga hi nēnāe u Emeusa. Meyagai gehouna u Yelusalem ma ta nēnāe mawana a dao kabudala gaogaohi luwaga. ¹⁴Ma hai luwagahi Yesu binei hi dedede, ¹⁵po hi lauwilēwilēna mehi ginouli awai hi noonolihi ma Yesu i tulatuhi po mitehi hi nenegogona. ¹⁶Tamogi hi galeya ma ega hita galena tuhagaya.

¹⁷Ma Yesu i baha nae ugolihī i pa, 'Ami luwagahi ami nae ugolina awai o ibaabanīyeya?'

Tauhi hi tutowolo po a nugodubuhi hi kulukululu. ¹⁸Ma gehouna gowana Kilopa i lubayada i pa, 'Tam tu witoumana u Yelusalem? Moina tuawa hotam awai hi waawala geka iyetahi ta nēnēhalehi ugolihī ega uta hanapugehi?'

¹⁹Ma Yesu i lubayada i pa, 'Ginouli awai?'

Ma tauhi hi pa, 'Awai i waawala Yesu Nasaletagei ugolina. Tauna Yaubada a tu bahapiko. Ginouli atapuhi Yaubada po lawa u matahi i dewadewahi po i bahebahehi naka hi manini duma. ²⁰I tu witalaguyaba babadahi po i tu tahaya luhetala a wihimilana hilage ubeina ugolina po hau ani take hi tutulawiteya. ²¹Ma tiyai a witumaganīyai to iononana to pa tauna apo Isalaela hau panipani ma ina lupena haleiyai. Ee, ma gasi baha gehouna naka geka dewahi hi wawala po i nēnei naka amalai iyeta

witonugana. ²²I bolu u hinena wiwine gehouhi hi ligohogoholiyai. Tauhi malatomtom kikeina hi nae hau kokowaga ²³tamogi Yesu hinina ega hita tuhagaya. Ma hi gunawilehi po hi pa Yaubada a tu winoyanoya u matahi hi lugeletehi po wiwinehi ugolihi hi baha nae naka Yesu e lauyagohana. ²⁴Ma i lawa gehouhi hi nae kokowaga ugolina po wiwinehi awai hi bahebaheya naka pitenana hi galeya. Tamogi Yesu ega hita galeya.'

²⁵Apoma Yesu i baha ugolihi i pa, 'Nugote taumi tu winugoneina. Ginouli atapuhi tu bahapiko hi bahebahehi o winugoguluwihi po ega ota witumaganehi. ²⁶Ma o hanapugena dumaya naka Besinana lawana ipa geke wiyuwahi ina wialonihi ma apoma a wiwasawasa ugolina ina lui.' ²⁷Yaubada a Buka u hinena awai atapuna Yesu binei i bahebaheya naka ugolihi i deede imahiyeya. Mose a giluma ugolina i waawala i nei po tu bahapiko hai giluma atapuhi i wikokowih.

²⁸Meyageina hi nena ugolina hi tutuliyaliyani ma Yesu galenana mei ina nenehalehi. ²⁹Ma hi talagagali hi pa, 'Tam miteiyai ta nae babana amaka aibiga ma dobu e uguguwi'. Ega yaka i lui po mitehi hi mae.

³⁰Am hougana lawahi mitehi hau ani am hi tugula ma palawa i waya po i wimaamala ma i tomuya po i welehi. ³¹Apoma matahi hi gunagadali po hi gagalena tuhagaya ma u matahi i luyababeya, ³²Ma hai luwaga hi ibaabani hi pa, 'Hei, tauna Yesu, yaka ugolita i ibaabani ma Yaubada a Buka i deede imahiyeya hau tahaya naka mei mayau ina alalata u nugonugota'.

³³Mala emosi ma hi wotowolo po hi gunawilehi Yelusalem. Noka hosi Yesu a hewahewali magouhi 11 tu wotago gehouhi mitehi hi'mboina po hi mamae ma hi tuhagahi. ³⁴Hai megogona u hinena hi ibaabani hi pa, 'Guyau moina dumana i towolo meme po Simona ugolina i lugeleteya'. ³⁵Apoma lawahi luwaga u tahaya awai i waawala hai lawa hi paliwelehi. Ma iyowai palawa omtomutomuna ugolina ma Guyau hi gagalena tuhagaya gasi hi paliwelehi.

Yesu a hewahewali ugolihi i lugeleteya

³⁶Lawahi luwaga geke ginoulihi hai lawa hi palipaliwelehi ma Guyau u hayahi i lugeleteya po i towotowolo, ma i baha ugolihi i pa, 'Nugodumola ina mamae golumi'.

³⁷Ma tauhi hi goholihi po hi matouta ma hai nugotuhu hi pa alugo hita gagaleya. ³⁸Ma tauna i baha nae ugolihi i pa, 'Awai binei nugonugomi he ipilipili po gasi awai binei o launugoluwaluwaga? ³⁹Nimau po aeu ona galehi naka tau moina hotau. Ona wogou po ona galeu babana alugo ega uyogona po ega geyamina po mei tau o gagaleu.'

⁴⁰Geka i baheya po i kokoe ma nimana po aena i wogeletehi tauhi ugolihi. ⁴¹Ma kaoha po winugonugotuhu i lihogohi po awai i bahebahehi yohola ega hita kawamoinehi ma i lubayadehi i pa, 'Aniani awai geke

hosi he mamae?’ ⁴²Ega yaka iyana apapuna tupona hi weleya, ⁴³ma i waya po u matahi ma i ani.

⁴⁴Apoma ugolihi i baha i pa, ‘Yohola taumi miteu ma geka ginoulihi tauhi a palipaliwelemi. Ginouli atapuhi biugei ma hi gilugilumihi Mose a buka ugolihi po tu bahapiko hai buka ugolihi po gasi Sam ugolina ipa ina limoineya.’

⁴⁵Apoma Yaubada a Buka u hinena bahahi anohi u nugonugohi i liyayahihi. ⁴⁶Ma i baha i pa, ‘Geka pite hi gilumi hi pa, Besinana lawana apo hinina ina wiyuwa po ina hilage ma iyeta witonugana ugolina ina towolo meme. ⁴⁷Ma gasi hi bahebaheya gowanei nugobui po paligigilahi hina guguyeya tupo atapuna, u Yelusalem ma i wawala po i nena. ⁴⁸Geka ginoulihi anohi taumi tu limoinehi. ⁴⁹Ma Amau awai i palipaliwitumaganemi tau apo a himila neiyai ugolimi. Tamogi taumi meyagai baneina u hinena ona iononana a sigana wipoya moyanei ina hopu mai ugolimi.’

Yesu i gae hau yada

⁵⁰Apoma i weluwinihi po hi hopu u uputa po hi nena naka u Betani hai siga. Ma nimana i wohepahi po i kawaidewedewehi. ⁵¹A kawaidewadewa u hinena i wotowolo po i gae hau yada. ⁵²Ma tauhi hi wotalagiyeya po i kokoe ma hi gunawilehi u Yelusalem a nugokaohahi. ⁵³Ma houga daodaona numa dalabu baneina u hinena Yaubada hi maamali.